

PROGRAMACIÓN 4º NIVEL EP

CURSO 2022-2023

PROFESORADO DO 4º NIVEL DE E.P.

Noelia Vázquez Rey (Titora)

Remedios Pedrosa Fernández (Especialista en Relixión)

Mª del Carmen Casal Tato (Especialista en Educación Física)

Teresa Díaz Martínez (Especialista en Lingua Estranxeira: Inglés)

Shadia Abdulkadir Rodríguez (Especialista en Educación Musical)

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN
2. PRINCIPIOS XERAIS
3. OBXECTIVOS DE ETAPA
4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS
5. METODOLOXÍA
6. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
7. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN
8. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
9. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA
10. DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL
11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
12. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AOS DISTINTOS PLANS
 13. ACTIVIDADES DE REFORZO E RECUPERACIÓN
 14. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
 15. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES
 16. TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS
 17. PROCEDEMENTO E INDICADORES PARA A AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN
 18. LINGUA ESTRANXEIRA INGLÉS
 19. EDUCACIÓN FÍSICA
 20. EDUCACIÓN ARTÍSTICA: MÚSICA
 21. RELIXIÓN CATÓLICA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Esta programación foi deseñada para levar a cabo con 22 alumnos e alumnas do 4º nivel de Educación Primaria. O grupo está formado por alumnado con distintos ritmos e estilos de aprendizaxe. Este é o motivo polo que deseñamos unha programación aberta e flexible para que se adapte a cada un deles ou delas e a súa situación.

Este centro escolar está situado en Arzúa, A Coruña. Hai 244 alumnos e alumnas atendidos por 24 mestras. O colexio está equipado con 14 aulas, das cales 5 son de Infantil e as restantes de Educación Primaria. Tamén conta cunha biblioteca, unha aula de informática, unha aula de música, dúas aulas de inglés, un ximnasio, dous patios, unha sala de mestres...

As súas **instalacións** están compostas por varios edificios nos que se sitúan as aulas, a sala de mestres, a biblioteca, a aula de audiovisuais, as oficinas, un ximnasio, o comedor, a aula de informática,... pistas deportivas e unha zona de xogos para educación infantil.

En canto ao profesorado se refire, ademais dos/as titores/as, contamos con especialistas de **Inglés, Música, Relixión e de Educación Física**. Asimesmo, para a atención ao Alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo contamos co persoal especializado: unha **Orientadora**, unha **especialista en Audición e Linguaxe** e dúas **especialistas en Pedagogía Terapéutica**.

A principal actividade económica das **familias** está vencellada á agricultura e gandeiría, atopándose nun nivel sociocultural medio. É de destacable relevancia o papel das mesmas, xa que participan de xeito activo nas actividades que se realizan no centro.

A lingua vehicular do centro será o galego, xa que esta é a lingua materna da maioría dos nenos e nenas e das súas familias. O reparto de horas en Castelán e Galego farase seguindo a porcentaxe marcada no Proxecto Lingüístico do centro.

2. PRINCIPIOS XERAIS

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

Esta lei modificou o artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas, que se desenvolve no *DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia*.

A presente programación baséase nas Instrucións do 10 de setembro, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2021/2022, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato.

3. OBXECTIVOS DA ETAPA

A Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza nun mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua castelá e, se a houber, a lingua cooficial da comunidade autónoma, e desenvolver hábitos de lectura.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas, e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, das ciencias sociais, da xeografía, da historia e da cultura.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- l) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- m) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- n) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar xeitos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- ñ) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuizos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- o) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, OBXECTIVOS,CONTIDOS, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
b e g h i	<p>B1.1. Realización de proxectos e presentación de resultados.</p> <p>B1.2. Busca guiada de información en internet e noutros soportes.</p> <p>B1.3. Utilización básica de tratamento de textos para a presentación de traballos.</p>	<p>B1.1. Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborando con certa autonomía documentación sobre o proceso.</p>	<p>CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.</p>	<p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CMCCT</p> <p>CSIEE</p> <p>CD</p>
			<p>CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación, planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>CAA</p> <p>CMCCT</p> <p>CSIEE</p>
b e h	<p>B1.4. Iniciación á actividade científica.</p>	<p>B1.2. Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorren no seu contorno por medio da observación, e obter unha información.</p>	<p>CNB1. 2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno mediante a observación e obtén unha información.</p>	<p>CAA</p> <p>CMCCT</p> <p>CSIEE</p>

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b c m	B1.5. O traballo cooperativo. B1.6. Técnicas de estudo e traballo. B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.	B1.3. Traballar de forma cooperativa apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo un uso axeitado dos materiais.	CNB1.3.1. Coñece e aplica estratexias para estudar e traballar de forma eficaz individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CAA CMCT CSC CSIEE
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
g k	B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. B2.2. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. B2.3. Recoñecemento dos cambios físicos e persoais nas diferentes etapas da vida das persoas.	B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento.	CNB2.1.1. Explica a morfoloxía externa do propio corpo, o seu funcionamento nun sentido global e os cambios nas distintas etapas da vida. CNB2.1.2. Coñece os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.	CMCCT CMCCT
a b	B2.4. Saúde e enfermidade.	B2.2. Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal	CNB2.2.1 Emprega hábitos de hixiene, de exercicio e de alimentación sa na escola.	CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d g k m	<p>B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso.</p> <p>B2.6 Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros...</p> <p>B2.7. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos.</p> <p>B2.8. A relación cos demais. Toma de decisións.</p> <p>B2.9 A igualdade entre homes e mulleres.</p>	de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso deseñando protocolos para a súa prevención.	CNB2.2.2. Recoñece algúns factores causantes das enfermidades máis habituais (caries, catarros, gripe e obesidade) e aplica actuacións para a súa prevención.	CMCCT
e h	<p>B2.10. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais.</p> <p>B2.11. Pirámide alimentaria.</p> <p>B2.12. Análise de dietas equilibradas.</p>	B2.3. Deseñar un menú equilibrado para a súa idade.	<p>CNB2.3.1. Clasifica alimentos en función dos nutrientes principais.</p> <p>CNB2.3.2. Diferencia entre dieta equilibrada e non equilibrada e elabora un menú saudable na escola.</p>	<p>CMCCT</p> <p>CMCCT</p> <p>CSC</p> <p>CSIEE</p>
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b g e l i o	B3.1. Diferenza entre seres vivos e inertes.	B3.1. Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais e plantas do seu contorno próximo, recoñecer as súas características principais e buscar información en fontes variadas.	CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.	CMCCT CSIEE
	B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos.		CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características das plantas do seu contorno e clasifícaas con criterio científico.	CMCCT CCL CSIEE
	B3.3. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables.		CNB3.1.3. Utiliza claves e guías para a clasificación de animais e plantas.	CMCCT CAA
	B3.4. Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables.			
	B3.5. Utilización guiada de claves e de guías de animais e plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia.			
	B3.6. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno.			
a	B3.7. Observación e comparación das diversas maneiras en que os	B3.2. Observar e rexistrar de forma cooperativa, algún	CNB3.2.1. Coñece as funcións de relación, reprodución e alimentación	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b c e h i j l m o	seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. B3.8. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación.	proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo, no seu medio ou na aula. Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados.	dun ser vivo e as explica empregando diferentes soportes.	
			CNB3.2.2. Rexistra e comunica de xeito oral e escrito os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado.	CMCCT CCL CSIEE CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
a b c g h	B4.1. Fontes de enerxía. A enerxía e os cambios. B4.2. Intervención da enerxía na vida cotiá. B4.3. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético.	B4.1. Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos naturais e consecuencias dun uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto medioambiental.	CNB4.1.1 Coñece algunhas fontes de enerxía, os seus usos e a súa intervención na vida cotiá.	CMCCT CSC
			CNB4.1.2. Emprega actitudes responsables de aforro enerxético e de recollida de residuos na escola.	CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B4.4. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental.</p> <p>B4.5. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais.</p>			
b e g h	<p>B4.6. Cambios de estado da auga.</p> <p>B4.7. O ciclo da auga.</p> <p>B4.8. Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen.</p>	<p>B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de estado da auga e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos.</p>	<p>CNB4.2.1. Explica os cambios de estado da auga en fenómenos naturais e situacións da vida cotián.</p>	<p>CMCCT</p> <p>CCL</p>
			<p>CNB4.2.2. Realiza experiencias sinxelas para identificar as forzas que fan que os obxectos se movan en situacións reais.</p>	<p>CMCCT</p>
b g h	<p>B4.9. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura.</p>	<p>B4.3. Realizar mesturas sinxelas con sustancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno, achegando conclusións sobre os resultados.</p>	<p>CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes sustancias que emprega diariamente con respecto á auga.</p>	<p>CMCCT</p>
			<p>CNB4.3.2. Realiza algunhas mesturas de uso doméstico e presenta conclusións dos resultados.</p>	<p>CMCCT</p>

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5: A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
a b e g	B5.1. Manipulación e observación do funcionamento de obxectos, aparellos e máquinas sinxelas (bicicleta, xoguetes, móbiles, tesoiras, roda, manivelas, espremador, reloxo, pinzas, triturador...).	B5.1. Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e observar o seu uso na vida cotiá.	CNB5.1.1. Coñece e emprega obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso cotián na escola analizando o seu funcionamento.	CMCCT
			CNB5.1.2. Identifica e explica a enerxía que empregan obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso habitual na vida cotiá.	CMCCT CCL CSC
a b c d e g h j	B5.3. Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. B5.4. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexistas. B5.5. Prevención de riscos no emprego de máquinas de uso cotián.	B5.2. Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a resolución dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes.	CNB5.2.1. Identifica e describe oficios en función dos materiais, das ferramentas e das máquinas que empregan.	CMCCT CCL CSC
			CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar...	CMCCT CCEC CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m				

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
a b d e h i	<p>B1.1.Iniciación ao coñecemento científico e a súa aplicación nas Ciencias sociais.</p> <p>B1.2.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inquietude e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1.3.Busca e selección de información utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso mediante o uso do cartafol e comunicación das conclusións.</p> <p>B1.4.Iniciativa emprendedora. Planificación, xestión e presentación dos proxectos co fin de acadar obxectivos.</p>	<p>B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre a área (empregando as TIC e outras fontes), a realización dun produto, a documentación do proceso (a través do uso do cartafol) e a comunicación do resultados, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto.</p>	<p>CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.</p> <p>CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p>	<p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CMCCT</p> <p>CSIEE</p> <p>CAA</p> <p>CMCCT</p>
a b	<p>B1.5.Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material</p>	<p>B1.2.Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante os diferentes</p>	<p>CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo e, emprega estratexias de traballo cooperativo</p>	<p>CSC</p> <p>CAA</p>

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
a	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas,	B1.1.Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando a quenda de palabra e a intervención dos e das demais.	LCB1.1.1. Expresa de forma global, ideas, opinións e sentimentos con certa claridade.	CCL
c			CAA	
d			CSC	
e			LCB1.1.2. Aplica as normas	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	opinións e coñecementos dos e das demais.		sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, respecto da opinión dos e das demais.	CAA CSC
b e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia.	LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando o valor comunicativo destes.	CCL
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas.	CCL
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso cunha secuencia lineal sinxela.	B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situación de aula.	LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia básica en diversas situacións de comunicación: Diálogos Exposicións orais seguindo un modelo, e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías	CCL CD CAA CSC CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			da información e da comunicación.	
b e	B1.4. Dedución das palabras evidentes polo contexto. Interese pola ampliación de vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras evidentes a partir do seu contexto de uso.	LCB1.4.1. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras.	CCL
			LCB1.4.2. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	CCL CAA
b d e i	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación).	B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais de textos orais breves e sinxelos de diferente tipoloxía, segundo a forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas médicas....	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b d e i	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación).	B1.6. Utilizar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe.	LCB1.5.3. Responde preguntas sinxelas correspondentes á comprensión literal.	CCL
			LCB1.5.4. Utiliza de xeito guiado a información recollida, para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe.	CCL CAA CSIEE
			LCB1.6.1. Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para obter información.	CCL CD CAA
			LCB1.6.2. Transforma en noticias sinxelas feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	CCL CSC
			LCB1.6.3. Comprende de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			procedente dos medios de comunicación.	CSC
b e	B1.6. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.7. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias.	B1.7. Reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses.	LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios, non literarios e propios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses.	CCL CAA CCEC
			LCB1.7.2. Interpreta diferentes personaxes, reflectindo as súas características esenciais, memorizando e representando as súas accións e xestos máis definitorios.	CCL CAA CCEC
b e	B1.8. Produción de textos orais sinxelos de diferente tipoloxía.	B1.8. Producir textos orais adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	LCB1.8.1. Elabora comprensiblemente textos orais breves e sinxelos do ámbito escolar e social, adecuados ao nivel, imitando modelos.	CCL CAA CSIEE
			LCB1.8.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			elemental, utilizando nexos básicos.	CSIEE
a b e	B1.9. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.	B1.9. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar e preguntar.	LCB 1.9.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita e pregunta para asegurar a comprensión.	CCL CAA CSC CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
b e	B2.1. Lectura, en silencio e en voz alta, de distintos tipos de texto próximos á súa experiencia.	B2.1. Ler en voz alta e en silencio diferentes textos.	LCB2.1.1. Le en voz alta, sen dificultade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade.	CCL
			LCB2.1.2. Le en silencio textos sinxelos próximos á súa experiencia.	CCL
e	B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade, lidos en voz alta e en silencio, segundo a súa tipoloxía e valorando a lectura como medio para ampliar o	B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á súa idade e valorar a lectura como medio para ampliar o vocabulario, fixar	LCB2.2.1. Resume, respondendo a preguntas e reflectindo as ideas principais, textos de diversa tipoloxía textual.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	vocabulario e fixar a ortografía correcta.	a ortografía correcta e como gozo persoal.	LCB2.2.2. Distingue en textos do ámbito escolar e social e de forma xeral, entre as diversas tipoloxías atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	CCL CAA
			LCB2.2.3. Elabora glosarios coas novas palabras.	CCL CAA
b e	B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras crave. Anticipación de hipótese de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual. Uso do dicionario.	B2. 3. Utilizar de xeito guiado estratexias elementais para a comprensión lectora de textos moi sinxelos de diversa tipoloxía.	LCB2.3.1. Identifica as palabras clave dun texto.	CCL CAA
			LCB2.3.2. Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto.	CCL CAA
			LCB2.3.3. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e de ilustracións redundantes.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LCB2.3.4. Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto.	CCL CAA
			LCB2.3.5. Iníciase na utilización do dicionario de xeito guiado.	CCL CAA
e	B2.4. Gusto pola lectura. B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.4.1. Dedicar momentos de lecer para a lectura voluntaria.	CCL
			LCB2.4.2. Selecciona textos do seu interese en función dos seus gustos e preferencias.	CCL
			LCB2.4.3. Identifica e resume o argumento de lecturas realizadas e dá referencias básicas, como o título.	CCL CAA
e i	B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de información e lecer.	B2.5. Usa a biblioteca para localizar libros axeitados aos seus intereses.	LCB2.5.1. Consulta na biblioteca, de xeito guiado, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre temas do	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			seu interese e necesarios para as súas tarefas de aula.	
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL CSC
a e	B2.9. Identificación da finalidade das mensaxes transmitidos polo texto.	B2.7. Identifica a estrutura de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación do seu significado.	LCB2.7.1. Diferenza, con axuda, entre información e publicidade.	CCL CAA CSC
			LCB2.7.2. Formula hipótese, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía, e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes, axeitados á súa idade.	CCL CAA CSC
b e	B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e	B2.8. Utilizar de xeito guiado as Tecnoloxías da Información e	LCB2.8.1. Utiliza, de xeito guiado, as Tecnoloxías da	CCL CD

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	Comunicación para a procura da información.	Comunicación para a procura da información.	Información e a Comunicación para buscar información.	CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
b e m	<p>B3.1. Producción de textos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades.</p> <p>B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia básica.</p> <p>B3.3. Aplicación das normas ortográficas axeitadas ao nivel.</p>	B3.1. Producir textos seguindo un modelo con diferentes intencións comunicativas, cohesivas de xeito elemental, aplicando as regras ortográficas de nivel e coidando a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, con axuda e en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, utilizando elementos de cohesión básicos: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas....	CCL CD CAA
			LCB3.1.2. Respecta as normas gramaticais e ortográficas básicas, propias do nivel.	CCL
			LCB3.1.3. Reproduce textos ditados sinxelos.	CCL
			LCB3.1.4. Presenta os seus traballos con caligrafía clara e	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	
	B3.4. Valoración da propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC
b e	B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...). Textualización en frases elementais con secuencia lineal. B3.6. Revisión e mellora do texto.	B3.3. Aplicar, con axuda, todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura.	LCB3.3.1. Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	CCL CAA CSIEE
			LCB3.3.2. Utiliza, con axuda e para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	CCL CAA CSIEE
b e	B3.7. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómicos.	B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos de carácter informativo sobre diferentes temas do área.	LCB3.4.1. Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de experiencias realizadas.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i			LCB3.4.2. Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con imaxes, en diferentes soportes (papel e dixital), de carácter redundante co contido: carteis publicitarios, anuncios e cómics.	CCL CD CAA CSIEE
a d e m	B3.8. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B3.5. Usar unha linguaxe respectuosa coa diversidade, evitando expresións discriminatorias e prexuízos.	LCB3.5.1. Exprésase, por escrito, evitando unha linguaxe non sexista e non respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
e i	B3.9. Creación de textos utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de xeito guiado.	B3.6. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.6.1. Usa con axuda as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información.	CCL CD CAA
e i	B3.10. Producción de textos segundo Plan de escritura do centro.	B3.7. Escribir os textos establecidos no Plan de escritura.	LCB3.7.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
b e	B4.1. A palabra.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Recoñece e identifica as categorías gramaticais básicas: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar acción.	CCL
	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.		LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos verbais: presente, pasado e futuro, ao producir textos orais e escritos.	CCL
	B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro.		LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.	CCL
	B4.4. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía e puntuación.		LCB4.1.4. Utiliza as normas ortográficas básicas.	CCL
e	B4.5. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos).	B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Utiliza palabras sinónimas, antónimas, polisémicas, frases feitas, na expresión oral e escrita.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Características e uso de cada clase de palabra.</p> <p>B4.6. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos.</p> <p>B4.7. Recoñecemento dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.</p>		<p>LCB4.2.2. Utiliza, segundo modelo, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.</p> <p>LCB4.2.3. Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p>
b e	<p>B4.8. Clases de nomes: comúns e propios.</p> <p>B4.9. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.</p>	B4.3. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	<p>LCB4.3.1. Clasifica e usa os tipos de nomes para elaborar textos escritos sinxelos</p> <p>LCB4.3.2. Aplica as normas de concordancia de xénero e número, na expresión oral e escrita.</p> <p>LCB4.3.3. Aplica, con axuda, as normas de acentuación (sílabas tónicas) nas súas producións escritas.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p>

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LCB4.3. 4. Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas.	CCL
			LCB4.3.5. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	CCL
e i	B4.10. Utilización do material multimedia educativo ao seu alcance e propio da súa idade.	B4.4. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.4.1. Utiliza de forma guiada, distintos programas educativos dixitais.	CCL CD CAA
d e o	B4.11. Valoración da diversidade da lingua na nosa comunidade autónoma.	B4.5. Valorar a diversidade lingüística da comunidade autónoma.	LCB4.5.1. Valora a diversidade lingüística da comunidade autónoma.	CCL CSC
d e o	B4.12. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
d e	B5.1. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios como fonte de lecer e información.	LCB5.1.1. Valora e recoñece de forma global, distintos textos literarios sinxelos, como fonte de lecer e de información.	CCL CCEC
d e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. Identificación de recursos literarios moi básicos.	B5.2. Facer a lectura expresiva e interpretativa de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria.	LCB5.2.1. Realiza, de xeito guiado, lecturas comentadas de textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC
			LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións)	CCL CAA
d e	B5.4. Valoración de recursos literarios.	B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	LCB5.3.1. Valora os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	CCL CCEC
b	B5.5. Creación de textos literarios moi sinxelos, en prosa ou en verso:	B5.4. Reproducir a partir de modelos dados textos literarios	LCB5.4.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios moi	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	moi sinxelos, en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos e poemas.	sinxelos (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados.	CAA CSIEE CCEC
a b e	B5.6. Comprensión, memorización e recitado de textos literarios co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5. Reproducir textos literarios breves e sinxelos e adaptados á idade.	LCB5.5.1. Memoriza e reproduce textos orais moi sinxelos adecuados á súa idade: contos, poemas ou cancións.	CCL CAA CSC CCEC
d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios breves e sinxelos, axeitados á súa idade.	CCL CAA CCEC CSC
a b e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	B.5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	LCB.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	CCL CSC CCEC

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
b e g	B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas axeitadas etc. Resultados obtidos.	B1.1. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	MTB1.1.1. Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada).	CCL CMCT CAA
			MTB1.1.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc.	CMCT CAA CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.2. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados para a resolución de problemas.	MTB1.2.1. Planifica o proceso de traballo con preguntas apropiadas: que quero descubrir?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, non me equivoquei ao facelo?, a solución é idónea?	CMCT CAA CSIEE
b g i	B1.3. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.4. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	B1.3. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionar información relevante en internet ou en outras fontes elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións.	MTB1.3.1. Iníciase na utilización de ferramentas tecnolóxicas, nomeadamente a calculadora, para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas.	CMCT CD CAA
BLOQUE 2. NÚMEROS				
e g	B2.1. Números naturais ata o 10.000.		MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 10.000.	CMCT CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B2.2. Nome e grafía dos números ata o 10.000.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar.</p> <p>B2.4. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras.</p> <p>B2.5. Identificación do número anterior e o seguinte a un dado.</p>	<p>B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados.</p>	<p>MTB2.1.2. Aproxima números á decena, centena e millar.</p>	<p>CMCT</p>
b e g	<p>B2.6. Orde numérica.</p> <p>B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar.</p> <p>B2.7. Redondeo de números naturais, ás decenas, centenas e millares.</p>	<p>B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.2.1. Realiza correctamente series tanto ascendentes coma descendentes.</p>	<p>CMCT</p>
			<p>MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 10.000.</p>	<p>CMCT</p> <p>CAA</p> <p>CCL</p>
			<p>MTB2.2.3. Descompón, compón e redondea números</p>	<p>CMCT</p>

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CAA
b g	<p>B2.8. Operacións con números naturais: adición, subtracción, multiplicación e división enteira por un número dunha cifra.</p> <p>B2.9. Automatización de algoritmos.</p> <p>B2.10. A multiplicación como suma de sumandos iguais e viceversa.</p> <p>B2.11. Construción e memorización das táboas de multiplicar.</p> <p>B2.12. Identificación e uso dos termos propios da multiplicación: factores e produto.</p> <p>B2.13. Identificación e uso dos termos propios da división: dividendo, divisor, cociente e resto.</p>	B2.3. Realizar operación e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar, utilizándoas para realizar cálculo mental.	CMCT
			MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos coa operación de multiplicación na resolución de problemas contextualizados.	CMCT CAA
			MTB2.3.3. Resolve problemas utilizando a multiplicación para realizar recontos, en disposicións rectangulares nos que intervén a lei do produto.	CMCT
			MTB2.3.4. Realiza cálculos numéricos coa operación de división dunha cifra na resolución de problemas contextualizados.	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B2.14. Utilización en contextos reais da división para repartir e para agrupar.</p> <p>B2.15. Proba da división relacionando dividendo, divisor, cociente e resto en casos sinxelos.</p> <p>B2.16. Utilización da calculadora.</p> <p>B2.17. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental.</p>		MTB2.3.5. Identifica e usa os termos propios da multiplicación e da división.	CMCT
b g	<p>B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>B2.19. Resolución de problemas da vida cotiá.</p>	<p>B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento.</p>	<p>CMCT</p> <p>CAA</p>
			<p>MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.</p>	<p>CMCT</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. MEDIDA				
b g	B3.1. Expresión e forma simple dunha medición de lonxitude, capacidade, masa ou peso. B3.2. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. B3.3. Realización de medicións.	B3.1. Seleccionar e utilizar instrumentos e unidades de medida usuais, facendo previamente estimacións e expresando con precisión medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo, en contextos reais.	MTB3.1.1. Identifica as unidades do sistema métrico decimal. Lonxitude, capacidade, masa ou peso.	CMCT
			MTB3.1.2. Mide con diferentes instrumentos elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	CMCT CAA
G	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa ou peso.	B3.2. Operar con diferentes medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo.	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple.	CMCT
			MTB3.2.2. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	CMCT
b e	B3.6. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados.	B3.3. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando	MTB3.3.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre diversas unidades de medida da mesma magnitude.	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
g		os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	MTB3.3.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	CCL CAA
			MTB3.3.3. Resolve problemas da vida real utilizando as unidades de medida máis usuais.	CMCT CAA
g	B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.8. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.9. Cálculos con medidas temporais.	B3.4. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.4.1. Resolve problemas da vida real utilizando as medidas temporais e as súas relacións	CMCT
b g	B3.10. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes.	B3.5. Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.	MTB3.5.1. Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas	CMCT CAA CSC

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.11. Múltiplos e submúltiplos do euros.		en situación reais como figuradas.	
	B3.12. Equivalencias entre moedas e billetes.		MTB3.5.2. Calcula múltiplos e submúltiplos do euro.	CMCT
b g	B3.13. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB3.6.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas e de razoamento.	CMCT CAA
			MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
G	B4.1. Clasificación de polígonos. Lados e vértices. B4.2 Composición e descomposición de polígonos.	B4.1. Identificar figuras planas e corpos xeométricos, nomeando e recoñecendo os seus elementos básicos (lados, vértices, caras, arestas e ángulos).	MTB4.1.1. Coñece e identifica os elementos básicos dos corpos xeométricos (lado, ángulo e vértice).	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B4.3. Clasificación de figuras e corpos xeométricos utilizando diversos criterios.</p> <p>B4.4. Figuras xeométricas. Elementos básicos: lado, vértice, base, diagonal, ángulo e eixes de simetría.</p>			
b g	B4.5. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro.	B4.2. Coñecer e distinguir a circunferencia e o círculo, así como os seus elementos básicos.	MTB4.2.1. Coñece e diferencia a circunferencia do círculo e distingue os seus elementos.	CMCT CAA
g	B4.6. Corpos xeométricos: recoñecemento de prismas, pirámides e corpos redondos. Elementos básicos de poliedros: caras, vértices e arestas.	B4.3. Coñecer e diferenciar os poliedros e os corpos redondos, así como os seus elementos básicos.	MTB4.3.1. Identifica corpos redondos e poliedros (prisma, pirámide, cilindro, cono, esfera...).	CMCT
b g	<p>B4.7. Comparación e clasificación de ángulos: rectos, agudos, obtusos.</p> <p>B4.8. Uso das TIC no desenvolvemento e asimilación de contidos relacionados coa xeometría.</p>	B4.4. Saber o que é un ángulo e as clases de ángulos.	MTB4.4.1. Distingue entre ángulos agudos, rectos e obtusos.	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e g	<p>B4.9. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá.</p> <p>B4.10. Representación elemental de espazos coñecidos: planos e maquetas.</p> <p>B4.11. Descrición de posicións e movementos nun contexto topográfico.</p> <p>B4.12. As liñas como percorrido: rectas e curvas, intersección de rectas e rectas paralelas.</p>	B4.5. Interpretar representacións espaciais (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.5.1. Obtén información puntual e describe unha representación espacial (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) tomando como referencia obxectos familiares.	CMCT CAA CCL
			MTB4.5.2. Interpreta e describe situacións, mensaxes e feitos da vida diaria utilizando o vocabulario xeométrico axeitado: indica unha dirección, explica un percorrido, oriéntase no espazo.	CMCT CAA CCL
b g	B4.13. Perímetro das figuras planas. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.6.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados utilizando estratexias heurísticas de razoamento.	CMCT CAA
			MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CSIEE
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
b g	B5.1. Recollida e rexistro de datos sobre obxectos, fenómenos e situacións familiares utilizando técnicas elementais de enquisas, observación e medición.	B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.1.1. Recolle e clasifica datos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas ou gráficas.	CMCT CAA
	B5.2. Lectura, interpretación e elaboración de táboas de dobre entrada de uso habitual na vida cotiá.		MTB5.1.2. Ordena os datos rexistrados atendendo a un criterio de clasificación.	CMCT CAA
	B5.3. Interpretación e descrición verbal e escrita de elementos significativos de gráficos sinxelos. B5.4. Realización de gráficas sinxelas: pictogramas, diagramas de barras.		MTB5.1.3. Interpreta gráficas de táboas extraendo a información explícita.	CMCT CAA

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
m k	B1.1. O autoconhecimento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcepción.	VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións.	CSC CSIEE
	B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva.		VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo ou dela mesma e a imaxe que expresan os demais.	CSC CCL
m	B1.3. O autoconcepción. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	CSC CCL CSIEE
a m	B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e		VSCB1.3.1 Aplica o autocontrol á toma de decisión.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5.O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	CSC CSIEE CCL
b m	B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta.	CSC CAA CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m	B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.	B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE
a	B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	CSIEE CSC
			VSCB1.6.2. Define e formula claramente problemas de convivencia.	CSC CCL
b	B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos propios actos.	B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, ás consecuencias das súas accións.	CSC CCL CSIEE
			VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	CCL CSC
			VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	CCL CAA CSIEE
			VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	CCL CSC
b m	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e			VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	CAA CSIEE CSC CCL
c m e	B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación.	CCL CSC
			VSCB2.3.2. Amonsa interese polos seus interlocutores.	CCL CSC
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Expressa abertamente as propias ideas.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	CCL CSC CAA
c m	B2.6.A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	CSC
			VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	CSC CSIEE
a	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.7.1. Respecta e acepta as diferenzas individuais.	CSC
			VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas.	CSC
c m	B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables,	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	CSIEE
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
b m	B3.1 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos.	B3.1 Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1 Establece relacións de confianza cos iguais e coas persoas adultas.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.2 Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.3 Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CSIEE
b	B3.2 A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación	B3.2 Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1 Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA CSIEE CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos.</p> <p>B3.3. Estruturas e técnicas da aprendizaxe cooperativa.</p>		VSCB3.2.2. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC
			VSCB3.2.5. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	CSC CSIEE CAA
a	<p>B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a</p>	<p>B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.</p>	VSCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula.	CSC CSIEE
			VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar.	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	convivencia frutífera no ámbito social.			
c m	B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo.	CSC CSIEE
			VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais.	CCL CSC
			VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito.	CSC CSIEE
a	B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.	B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	VSCB3.5.1. Expón os dereitos básicos da infancia.	CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d m	B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE CSC CSIEE
n	B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	VSCB3.7.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria. VSCB3.7.2 Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico VSCB3.7.3. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CSIEE CSC CCL CSC CCL CMCT CD

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
e j	<p>B1.1. Establecemento de protocolos de actuación na observación das obras artísticas.</p> <p>B1.2. Valoración do coñecemento de diferentes códigos artísticos como medio de expresión de ideas.</p>	<p>B1.1 Describir as características dos elementos presentes no contexto e as sensacións que as obras artísticas provocan.</p>	<p>EPB1.1.1 Establece unha orde ou pautas para seguir no procedemento de observación dos elementos do contexto, e na súa comunicación oral ou escrita.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
			<p>EPB1.1.2. Describe as características dos feitos artísticos e as sensacións que as obras provocan. e expresa as</p>	<p>CCL</p> <p>CCEC</p>

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			súas apreciacións persoais cun criterio artístico.	
			EPB1.1.3. Identifica e coñece os termos propios da linguaxe plástica.	CCL CCEC
e j	B1.3. Interpretación e valoración da información que proporcionan as imaxes no contexto social e comunicación das apreciacións obtidas. B1.4. Indagación sobre diferentes maneiras de representar o espazo.	B1.2. Interpretar o contido das imaxes e representacións do espazo presentes no contexto, con identificación das posicións dos elementos plásticos no espazo.	EPB1.2.1. Interpreta e valora a información que ofrecen as imaxes no contexto social e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas.	CCL CCEC
			EPB1.2.2. Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta as técnicas espaciais.	CCEC CCL
j b	B1.5. Observación dos materiais empregados nas obras plásticas. B1.6. Exploración de calidades dos materiais (transparencia, rugosidade, lixeireza etc.) e tratamento convencional e sinxelo de texturas, formas e cores sobre diferentes soportes.	B1.3. Clasificar texturas, formas e cores atendendo a distintos criterios.	EPB1.3.1. Clasifica texturas e tonalidades de formas naturais e artificiais exploradas desde diferentes ángulos e posicións.	CCEC CCL
			EPB1.3.2. Clasifica texturas, formas e cores atendendo a criterios de similitude ou diferenza.	CCEC CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB1.3.3. Diferencia e recoñece as diferentes texturas, liñas, formas e cores nas composicións artísticas.	CCEC CCL
j a b	B1.7. Descrición de profesionais relacionados/as coas artes plásticas e visuais. B1.8. Procura de información sobre as manifestacións culturais e artísticas do contexto.	B1.4. Identificar e valorar recoñecidos/as autores/as e as súas obras máis significativas, facendo fincapé na cultura propia.	EPB1.4.1. Describe varias profesións relacionadas coas artes plásticas.	CCEC CSC CCL
			EPB1.4.2. Procura información sobre artistas plásticos/as da cultura propia e de outras, e sobre a súa obra.	CCEC CSC CAA
			EPB1.4.3. Amona interese por coñecer formas de expresión de autores/as e a súa obra, empregando as tecnoloxías da información.	CCEC CSC CD
			EPB1.4.4. Relaciona artistas coas obras máis representativas.	CCEC CSC CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA				
j b	<p>B2.1. Planificación e organización para axustar o proceso de creación individual e en grupo ás intencións previstas, seleccionando adecuadamente os materiais, os instrumentos e as técnicas.</p> <p>B2.2. Elaboración de imaxes usando técnicas e recursos diversos.</p> <p>B2.3. Construción de estruturas con volume.</p>	B2.1.Utilizar instrumentos, técnicas e materiais adecuados para alcanzar un produto artístico final.	EPB2.1.1. Utiliza cores (primarias e mesturadas) e tonalidades cunha intención estética, manexando diferentes técnicas.	CCEC CAA
			EPB2.1.2. Manexa lapis de cores, témperas, rotuladores, sombreamento, acuarelas etc.) para a composición de obras.	CCEC CAA
			EPB2.1.3. Manexa material diverso nas producións plásticas, explorando diversas técnicas e actividades manipulativas.	CCEC CAA
			EPB2.1.4. Practica o recorte e pega materiais de diferentes texturas.	CCEC CAA
			EPB2.1.5. Completa figuras seguindo as liñas como guía.	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB2.1.6. Combina técnicas de picado, encartado e pegado.	CCEC CAA
			EPB2.1.7. Utiliza a cuadrícula como referencia para copiar e representar modelos, de maneira proporcionada.	CCEC CAA
			EPB2.1.8. Usa a técnica de colaxe con limpeza e precisión, manexando diferentes técnicas.	CCEC CAA
			EPB2.1.9. Fai composicións correctamente a partir do eixe de simetría.	CCEC CMCCT
			EPB2.1.10. Crea imaxes tridimensionais co recorte e o pegado.	CCEC CAA
			EPB2.1.11. Debuxa a figura humana, usando a cuadrícula para alcanzar as proporcións axeitadas.	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a j	<p>B2.4. Selección e uso responsable de materiais apropiados segundo as súas posibilidades plásticas e o fin para o que se previron.</p> <p>B2.5. Establecemento de protocolos de actuacións no proceso de creación individual e/ou colectiva.</p>	B2.2. Coidar o material e os espazos e utilízalos adecuadamente.	EPB2.2.1. Coida e utiliza adecuadamente os recursos de traballo.	CCEC CSC
a c	<p>B2.6. Respecto polas normas e pola repartición de tarefas establecidas no grupo.</p> <p>B2.7. Respecto polas ideas e os traballos individuais.</p>	B2.3. Respetar e valorar o traballo individual e en grupo.	EPB2.3.1. Leva a cabo proxectos en grupo respectando as ideas das demais persoas e colaborando coas tarefas que lle foran encomendadas.	CSC CCEC CAA
j i	<p>B2.8. Utilización de recursos dixitais para a elaboración de producións artísticas.</p> <p>B2.9. Compilación de imaxes para complementar textos (carteis, anuncios, esquemas etc.).</p>	B2.4. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para buscar material para as creacións propias ou colectivas.	<p>EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse sobre o seu contexto cultural e artístico.</p> <p>EPB2.4.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para buscar</p>	CCEC CD CCEC CD

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			material para as súas creacións artísticas.	

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
a e	B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral, específica e relevante, sobre feitos e acontecementos que resulten	B1.1. Comprender textos orais sinxelos dos medios de comunicación, extraendo o sentido global e información específica.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo dos medios de comunicación, extraendo o sentido global da mensaxe.	CCL CAA
			LGB1.1.2. Identifica quen, que e onde nunha noticia.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	significativos e elaboración dun breve resumo.		LGB1.1.3. Elabora un breve resumo, a partir de preguntas, dun texto oral sinxelo e valora os informativos da radio e da televisión como fonte de información.	CCL CSC
b e j	B1.2. Uso de documentos impresos, dixitais e audiovisuais para obter, informacións relevantes para realizar tarefas de aprendizaxe.	B1.2. Utilizar os documentos audiovisuais como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Usa e manexa documentos impresos, audiovisuais e dixitais para obter a información máis importante e necesaria.	CCL CD CAA CSC
			LGB1.2.2. Selecciona informacións relevantes dos documentos audiovisuais para realizar tarefas de aprendizaxe	CCL CD CAA CSIEE
a b c	B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas	B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo adecuadamente.	CCL CAA CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e o	entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase).			CSEIEE
			LGB1.3.2. Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global e as informacións máis relevantes, preguntando se é necesario para verificar a súa comprensión.	CCL CAA
			LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais sinxelos (explicacións, breves exposicións, narracións curtas...) presentando as ideas cunha coherencia lineal elemental e responde preguntas aclaratorias elementais sobre o seu contido.	CCL CSIEE CAA
			LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo.	CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CCL
a c e	B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas, respectando as e opinións de quen fala e sen interrupcións inadecuadas.	B1.4. Manter unha actitude de escoita adecuada, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais, en conversas e exposicións sen interromper.	CCL CSC
			LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala.	CCL CSC
a c d e o	B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas (expresións espontáneas, informacións, conversas reguladores da convivencia, discusións ou instrucións) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (petición e quendas de palabra, mantemento do tema, respecto ás opinións das demais persoas, posturas e xestos adecuados).	B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA
			LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.5.4. Emprega unha postura e xestualidade que transmite predisposición para interactuar cos demais.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.5. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
a b e	B1.6. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: entoación, ritmo e xestualidade.	B1.6. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.6.1. Elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA
			LGB1.6.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos.	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.6.3. Aмосa un discurso oral, claro, cunha pronuncia e entoación axeitadas e propias da lingua galega.	CCL CCEC
b e	B1.7. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social coa axuda de modelos sinxelos e en situación de simulación.	B1.7. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.	LGB1.7.1. Elabora textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.	CCL CD CAA CSIEE CSC
b d e	B1.8. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.8. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.8.1. Aмосa respecto ás ideas e achegas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE
E	B1.9. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.9. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.9.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a d e o	B1.10. Uso, de forma xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.10. Usar, de forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.10.1. Usa, de forma xeral, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC
			LGB1.10.2. Identifica o uso de linguaxe discriminatoria e sexista evidente.	CCL CSC
a d e o	B1.11. Comparación de textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	B1.11. Comparar textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	LGB1.11.1. Compara textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	CCL CCEC
a d e o	B1.12. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.12. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	LGB1.12.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC
			LGB1.12.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL CCEC CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
b e l j	<p>B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos.</p> <p>B2.2. Comprensión de información xeral en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís) con especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, localizando informacións destacadas en portadas, titulares, subtítulos, entradas.</p> <p>B2.3. Comprensión de información relevante en textos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos descrições, instrucións e explicacións).</p>	<p>B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos sinxelos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis).</p>	<p>LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.</p>	<p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CSC</p>
			<p>LGB2.1.2. Identifica as ideas principais dun texto sinxelo (narrativo, descritivo, expositivo).</p>	<p>CCL</p>
			<p>LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>
			<p>LGB2.1.4. Interpreta, personificacións e hipérboles en textos sinxelos.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura xeral dun texto.	CCL
			LGB2.1.6. Emprega o dicionario, de xeito guiado, para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender e contrastar información, identificando e interpretando os datos que se transmiten mediante sinxelos gráficos e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de sinxelos gráficos, e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de sinxelos gráficos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
b e	B2.5. Subliñado e resumo da información relevante dun texto sinxelo adecuado ao seu nivel.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e resumir o seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	CCL CAA
			LGB2.3.2. Realiza o resumo, a partir de preguntas, dun texto sinxelo.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.6. Iniciación ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar, de maneira xeral, estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE
b e	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e das bibliotecas para obter información e modelos para a lectura.	B2.5. Utilizar de xeito guiado as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura.	LGB2.5.1. Utiliza de xeito guiado as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Utiliza de xeito guiado dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL CAA CD CSIEE
a b	B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos sinxelos en galego	B2.6. Ler, en silencio ou en voz alta, textos sinxelos en	LGB2.6.1. Descodifica sen dificultade as palabras.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	adaptados á idade e aos intereses das alumnas e dos alumnos.	galego, adaptados á súa idade e aos seus intereses.	LGB2.6.2. Le textos sinxelos en voz alta sen dificultade.	CCL
			LGB2.6.3. Le textos, adaptados e próximos á súa experiencia, en silencio, sen dificultade.	CCL CSC
a b e i	B2.9. Uso da biblioteca respectando as súas normas de funcionamento e valorándoa como fonte de información e de ocio e participación en actividades literarias. B2.10. Valoración das normas de funcionamento da biblioteca como recurso para acceder facilmente a información moi variada e manter un ambiente agradable de traballo e lecer.	B2.7. Usar as bibliotecas de aula, e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento, e participar en actividades literarias.	LGB2.7.1. Utiliza as biblioteca de aula e de centro respectando as normas básicas do seu o funcionamento.	CCL CAA CSC
			LGB2.7.2. Valora as bibliotecas de aula e de centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.	CCL CAA CSC
			LGB2.7.3. Participa en actividades literarias do centro.	CCL CSC CCEC
a	B2.11. Mantemento adecuado da súa biblioteca persoal.	B2.8. Ter interese por ter unha biblioteca propia.	LGB2.8.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e				CAA CSC
a b e	B2.12. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de e de lecer.	B2.9. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer.	LGB2.9.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer.	CCL CAA CSC CCEC
a b e m	B2.13. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.10. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.10.1. Selecciona textos do seu interese, en función dos seus gustos e preferencias.	CCL
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
a b e	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1. Usar, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información.	CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB3.1.2. Elabora o texto, con coherencia xeral e de xeito creativo.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.1.3. Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	CCL
			LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, léxico, morfosintaxe.	CCL CSC CCEC
a b e o	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia escolar, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións..., de acordo coas características propias destes xéneros.	B3.2. Producir textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións...	CCL CAA CD

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.3. Composición de textos de información sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, en situacións reais ou simuladas.	característicos dos medios de comunicación.	LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis) de xeito creativo.	CCL CSC CCEC CAA
			LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos e descritivos) seguindo un guión establecido.	CCL CAA
			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión.	CCL CSC CCEC
			LGB3.2.5. Resume brevemente o contido de textos sinxelos, a partir de preguntas, propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CCL CSC CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para comunicar información (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora por escrito textos do ámbito académico moi sinxelos (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter e comunicar información.	CCL CAA CSIEE
a b e j	B3.5. Creación de textos sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics.	B3.4. Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
b d e i j	B3.6. Uso guiado de programas informáticos de procesamento de textos.	B3.5. Usar de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	LGB3.5.1. Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	CCL CD CAA CSIEE
b	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais sinxelos, para facilitar a	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que	LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais sinxelos	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e i j	comprensión (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía).	faciliten a comprensión dos textos.	(ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos. LGB3.6.2. Ilustra creativamente os seus textos con imaxes redundantes co seu contido.	CD CSIEE
a b e o	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención, de reelaboración da información e dos coñecementos e de expresión creativa.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	CCL CD CAA CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
E	B4.1. Uso e identificación intuitiva de terminoloxía moi elemental nas	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical	LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados, enunciado, palabra e sílaba, xénero e número, determinantes e formas verbais.	básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento na mellora do uso da lingua.	traballados e recoñece nestes, enunciados, palabras e sílabas.	CAA
			LGB4.1.2. Identifica as formas verbais.	CCL CAA
			LGB4.1.3. Separa as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	CCL CAA
			LGB4.1.4. Identifica nun texto substantivos e adxectivos.	CCL CAA
			LGB4.1.5. Sinala o xénero e número de palabras dadas e é quen de cambiálas.	CCL CAA
B e	B4.2. Uso das normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.	B4.2. Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aprecia o valor social das normas ortográficas e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC
			LGB4.2.2. Utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas	

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			producións escritas, con especial atención ás maiúsculas.	
E	<p>B4.3. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados.</p> <p>B4.4. Comparación de estruturas sintácticas elementais para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado.</p> <p>B4.5. Inserción e coordinación de oracións como instrumento na mellora da composición escrita.</p>	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe elemental nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega, de forma xeral, os signos de puntuación.	CCL
			LGB4.3.2. Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións.	CCL
			LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CSC CCEC
E	B4.6. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (adición, causa), en relación coa composición de textos.	B4.4. Recoñecer e empregar conectores básicos.	LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición e causa.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e i	B4.7. Uso do dicionario, en papel ou electrónico, de xeito guiado.	B4.5. Usar o dicionario en papel ou electrónico, de xeito guiado.	LGB4.5.1. Usa o dicionario en papel ou dixital de xeito guiado.	CCL CAA CD
b e i o	B4.8. Identificación de palabras compostas e derivadas, de sinónimos de antónimos e palabras polisémicas básicas, en relación coa comprensión e coa produción de textos.	B4.6. Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas, para comprender e producir textos.	LGB4.6.1. Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras.	CCL CAA
			LGB4.6.2. Recoñece e usa sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas.	CCL CAA
a d e h m o	B4.9. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.7. Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.7.1. Valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CCEC
a	B4.10. Comparación entre aspectos das linguas que coñece e/ou está a	B4.8. Establecer relacións elementais entre as diversas	LGB4.8.1. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d e m o	aprender para mellorar os procesos comunicativos, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada.	linguas que coñece ou está a aprender para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada.	sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas moi evidentes e básicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CCEC CCL
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
b d e	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos sinxelos, procedentes da literatura galega en xeral, e da literatura galega popular en particular.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos sinxelos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CAA CCEC CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b d e i o	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses do alumnado. B5.4. Lectura guiada e expresiva de textos narrativos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras en galego adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
b d e o	B5.5. Lectura guiada de poemas, de relatos e de obras, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.3. Identificar o xénero literario ao que pertencen uns textos dados..	LGB5.3.1. É quen de identificar o xénero literario ao que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC
b e o	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións,	CCL CCEC CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.		desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de situacións de textos literarios.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios.	CCL
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC

5. METODOLOXÍA

As bases metodolóxicas son as seguintes:

O punto de partida da aprendizaxe dos alumnos son os seus primeiros coñecementos previos; centrándonos no que lle resulta familiar e cercano ao alumnado pero cunha vertente de imaxinación. Desta forma, foméntase un uso contextualizado da lingua, traballando situacións comunicativas que permitan empregala dunha maneira real e motivadora. Os alumnos/as poden transferir conceptos e estratexias adquiridas para construír así significados e atribuír sentido ao que aprende. Así favorécese o seu crecemento persoal, o seu desenvolvemento e a súa socialización.

A aprendizaxe competencial pretende que cada alumno, está preparado para poder afrontar os retos persoais ao longo da súa vida con éxito, é dicir, non só adquirir uns coñecementos, tamén ser capaces de acceder a eles e aplicalos nos diferentes contextos da súa vida, contextualizalos.

As situacións comunicativas que inclúen o xogo captan a motivación do alumnado e facilitan a aprendizaxe, sobre todo nos primeiros anos. A realización de tarefas conxuntas, axudan, por unha parte, a asentir as bases para a adquisición dunha lingua estranxeira, e tamén á súa socialización.

As distintas formas e ritmos de aprendizaxe do alumnado. Ter sempre un apoio para aqueles nenos/as que o requiran, tendo sempre en conta aqueles casos nos que o progreso non responda aos obxectivos programados, así como os casos en que algúns destaquen na consecución de obxectivos. Traballar actividades de ampliación, para os máis avanzados, e de reforzo, para os que podan precisalas.

A aprendizaxe dos nenos e nenas é maior e de máis calidade se se basa na actividade.

O alumno/a é o centro do proceso de ensino-aprendizaxe pero a súa actividade constructivista depende da intervención do profesor/a. Esta intervención debe ser activa e reflexiva e axustada ao nivel que amosa o alumno/a debendo: iniciar o *input* da lingua, axudar ao individuo na interacción cos demais, avaliar o que fan os nenos/as, proporcionar *feedback*, contextualizar as actividades e dar significados comprensibles para o alumno/a, promover estratexias de comunicación, potenciar as estratexias de aprendizaxe xa adquiridas e admitir o erro.

Considerar o progreso pero tamén o erro como algo natural no proceso de aprendizaxe.

A avaliación do proceso individual e grupal dos alumnos na aprendizaxe para asegurar a calidade do mesmo.

A aprendizaxe globalizada xenera o desenvolvemento da realidade como un todo nos alumnos. É importante que as actividades que leven a cabo na área de lingua estranxeira estén interrelacionadas coas outras áreas curriculares, empezando polo coñecemento de si mesmo e cunha exploración do mundo que lles rodea. Desta forma, farase fincapé na comunicación oral e a consciencia intercultural.

Unha aprendizaxe permanente. Non hai saberes que se adquiran exclusivamente nunha determinada materia. Todo o que o alumno aprende nas diferentes materias constrúe unha bagaxe cultural e de información que debe servirle para o conxunto da súa vida, que debe ser capaz de utilizalo en momentos precisos e en situacións distintas.

Por iso, as competencias básicas poden alcanzarse se non en todas, sí na maioría das materias curriculares, e tamén por iso en todas estas materias poderá utilizar e aplicar dichas competencias, independentemente de en cales as puido adquirir (transversalidade). Ser competente debe ser garantía de ter alcanzado determinadas aprendizaxes, pero tamén permitirá alcanzar outros, tanto na propia institución escolar como fóra dela, garantía da súa aprendizaxe permanente.

Coordinación entre o profesorado das linguas estranxeiras e o das linguas cooficiais. Desta forma, evítase a repetición de contidos propios de aprendizaxes de calquera lingua, tales como as estratexias de lectura, o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos, e para unificar a terminoloxía.

CIENCIAS NATURAIS:

Traballar por competencias na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

Os alumnos han de iniciarse en coñecer e utilizar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tal como a observación, a identificación, análise de problemas, organización e tratamento de datos, experimentación, busca de solucións... polo que necesitamos que os nosos alumnos teñan ferramentas que posibiliten conseguir o proposto.

Debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se van realizar estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área, os alumnos iníciáanse no desenvolvemento de estratexias de metodoloxía científica, tales como a capacidade de formular preguntas, identificar problemas, planificar e realizar actividades, etc.; para iso, o traballo en grupo colaborador será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias da Natureza están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados ao contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Nesta disciplina incluíranse, ademáis programas de Plan Proxecta (Distribución de froita e Xogade), que poñen en evidencia o traballo de forma competencial.

Así como todos a queles que fomenten o traballo en grupo e a cooperatividade dentro do gran grupo clase e co outro cuarto, para fomentar a socialización.

LINGUA CASTELÁ:

Os alumnos han de iniciarse na utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade. Necesitamos dotar ao alumnado de ferramentas para que poidan desenvolverse en múltiples contextos dominando a lingua oral e escrita de forma funcional.

Cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a teoría das Intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para acadar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área, os alumnos iníciáanse no desenvolvemento das habilidades da linguaxe; por elo, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborativo como unha forma de entrenar a capacidade empática de poñerse no lugar doutras persoas e saber expresar en función do contexto e a intención comunicativa o que pode suceder en situacións reais e cotiás.

Os contidos da área de Lingua Castelá están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais cercanos ao alumnado.

PLÁSTICA:

O proceso de aprendizaxe no ser humano non pode estar afastado do desenvolvemento das súas facetas artísticas que lle serven como un medio de expresión das súas ideas, pensamentos e sentimentos. Desde esta perspectiva, entender, coñecer e investigar desde idades temperás os fundamentos das devanditas linguaxes vai permitir ao alumnado o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento plástico permitirá o goce do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo este. Sempre aproveitando as posibilidades que as tecnoloxías da información e a comunicación ofrecen para o desenvolvemento das capacidades artísticas no alumnado.

O **traballo en grupo** xunto co traballo individual serán as formas de adestrar as diferentes habilidades e destrezas para chegar ao desexo e vontade de cultivar a propia capacidade estética e creadora cun interese por participar na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade coma doutras comunidades.

Os contidos da área de Plástica están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

CIENCIAS SOCIAIS:

Intégranse diversas disciplinas que estudan ás persoas como seres sociais e a súa realidade nos seus aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. O obxectivo das Ciencias Sociais é aprender a vivir en sociedade, coñecendo os mecanismos fundamentais da democracia e respectando as regras da vida colectiva. Por iso, os alumnos han de iniciarse en coñecer, utilizar destrezas e estratexias para poder dar resposta a aquilo que se lles pide e que consigan o proposto.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a teoría das Intelixencias Múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área os alumnos iníciáanse en poñer en práctica os novos coñecementos, experimentar e comprobar a súa necesidade e utilidade reflexionando sobre o aprendido e sacando conclusións para a súa vida. Por iso, o traballo en grupo colaborador será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias Sociais están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

MATEMÁTICAS:

Se ben a finalidade da área é adestrar o razoamento lóxico mediante a resolución de problemas, necesitamos dotar os alumnos de ferramentas para poder desenvolver este aspecto. Para iso necesitamos certo grao de adestramento individual e traballo reflexivo de procedementos básicos da materia: algoritmos de cálculo, propiedades, linguaxe matemática, operacións, cálculomental... Nalgúns aspectos da área, sobre todo naqueles que pretenden o uso sistemático de procesos de razoamento lóxico, o traballo en grupo colaborador achega, ademais do adestramento de habilidades sociais básicas e enriquecemento persoal dende a diversidade, unha ferramenta perfecta para discutir e afondar en contidos dese aspecto. Por outro lado, cada alumno parte dunhas potencialidades que definen as súas intelixencias predominantes, enriquecer as tarefas con actividades que se desenvolvan dende a teoría das intelixencias múltiples facilita que todos os alumnos poidan chegar a comprender os contidos que pretendemos adquirir para o desenvolvemento dos obxectivos de aprendizaxe. Na área de Matemáticas é indispensable a vinculación a contextos reais, así como xerar posibilidades de aplicación dos contidos

adquiridos. Para iso, as tarefas competenciais facilitan este aspecto, que se podería complementar con proxectos de aplicación dos contidos.

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS:

Nesta área partimos sempre do plano da propia experiencia, de todo aquilo que lle evoque vivencias persoais, e do contorno máis próximo. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que lle rodea e axuda a entender fenómenos que suceden ao seu arredor, tanto os que se refiren á propia identidade e a relación cos demais, como aqueles que teñen que ver co coñecemento e o coidado do seu contorno natural. Todo isto suscita un espazo de debate, diálogo e de reflexión que fomenta a capacidade de comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas e das propias.

Unha imaxe, unha breve lectura, un vídeo... dan pé a un debate pautado para iniciar o tema, como xa dixemos, a partir das experiencias e dos coñecementos previos dos alumnos.

Nun segundo momento e de xeito progresivo vanse incorporando os contidos mediante exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas que permitan a transferencia, a xeralización e a ampliación de aprendizaxes e que conectan coas competencias básicas identificadas.

Nun terceiro momento aplicamos as aprendizaxes en diversas actividades: de razoamento, de competencias básicas, de proxectos, de grupo, interactivas, de reforzo, ampliación... secuenciadas por niveis de dificultade, facilitando así o traballo das competencias básicas e os diferentes estilos cognitivos dos alumnos.

Todo isto establecendo a interrelación que se dá entre esta área e as demais áreas do currículo, co fin de obter perspectivas globalizadoras e dotar de unidade interna e significado as aprendizaxes escolares.

Os instrumentos de avaliación para avaliar a adquisición das competencias nos alumnos/as son:

- Observación
- Proba escrita
- Proba oral
- Caderno de clase
- Traballos de investigación
- Tarefas familiares

Escritos

- Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase.
- Caderno de clase do alumno.
- Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiáveis, probas escritas individuais...).
- Traballos de grupo, mantendo sempre as medidas sanitarias correspondentes.
- Resolución de exercicios e problemas.
- Actividades interactivas.

Orais

- Preguntas individuais e en grupo.
- Participación do alumno/a.
- Intervencións na clase.
- Postas en común.
- Exposicións orais.

Observación directa e sistemática

- Listas de control..
- Rexistros de incidencias.

Outros

- Rúbrica de avaliación
- Persoal de avaliación.
- Autoavaliación.

7. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Como a avaliación vai ser de xeito competencial , é por iso que os procedementos da mesma deben axeitarse tamén ás competencias que se queiran acadar .

Polo tanto o seguimento sistemático do traballo diario na aula, a participación en actividades individuais, grupais e todo o que teña que ver coa colaboración nas tarefas de aprendizaxe, serán procedementos para unha boa avaliación de forma continua .

Os procedementos de avaliación a empregar serán os seguintes:

- Avaliación inicial ou de diagnóstico.
- Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior.
- Avaliación dos contidos mediante probas escritas e orais.

- Avaliacións acumulativas a través de probas obxectivas.
- Observación directa.
- Personalización do proceso de ensino-aprendizaxe creando e asignando distintos tipos de traballos ao alumnado tendo en conta os diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe.
- Seguimento individualizado.
- Autoavaliación dos alumnos.
- Rúbricas de avaliación.

De acordo coa lexislación vixente, preténdese potenciar o papel activo do alumnado, así como a súa autonomía e o desenvolvemento dun pensamento crítico e reflexivo. Deste xeito, enténdese o alumnado como axente xestor da súa propia aprendizaxe. Deste xeito, os procedementos de avaliación concíbense como suxeitos a frecuentes revisións co fin de axustalos cada vez mellor ao proceso educativo e aos obxectivos deste proceso.

Utilización do sistema de rúbricas por parte do mestre/a.

Corresponderanlle ao profesor as tarefas de recollida e de información mediante as rúbricas, a valoración e a ponderación dos datos que se obteñen e os aspectos relevantes da toma de decisións no proceso educativo a través dos procesos de *recollida de información*, *análise de datos* e *toma de decisións* (en relación coas necesidades do alumnado).

O proceso de interpretación dos datos obtidos mediante as rúbricas será o seguinte:

- Valoración das tarefas de cada alumno, prestando atención ás variables que indican os diferentes niveis de adquisición. Estas variables recollerán os coñecementos que o alumno posúe, as habilidades para organizalos e expresalos en diferentes linguaxes e a capacidade de integrar as aprendizaxes coa experiencia persoal para poñer exemplos e imaxinar modelos.

- Recollida e elaboración de datos. As valoracións que obtén cada alumno nas rúbricas permitirán ponderar datos como as puntuacións obtidas polos alumnos, a posición que a puntuación dese alumno ocupa no conxunto das puntuacións do grupo, expresada en termos de porcentaxe ou a cualificación media (a media aritmética das cualificacións).

O sistema de rúbricas elaborárase como matrices sinxelas onde se detallarán, para cada un dos estándares de aprendizaxe, as condutas observables e os niveis de execución a ter en conta no proceso de avaliación. Dentro deste sistema, os distintos **niveis de adquisición** establecerán os graos de adquisición dun determinado logro mediante unha escala cualitativa de catro niveis: desde logro en vías de adquisición ata o nivel de excelente. Ademais, xunto a cada nivel, ofrecerase o valor numérico que lle corresponde á hora de realizar o proceso avaliativo. O valor numérico terá unha dobre función: permitir cuantificar o avance de cada alumno e facilitar o cálculo dos percentís que poñen en relación o avance do alumno con respecto ao grupo.

8. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

No proceso de avaliación, identifícanse cinco niveis de cualificación, e para o seu rexistro é conveniente ter a seguinte escala cualitativa ordeada de menor a maior:

IN: Insuficiente para as cualificacións negativas

Para as cualificacións positivas:

SU: Suficiente

B: Ben

NT: Notable

SB: Sobresaínte

A estes achegaráselles unha escala numérica, sen empregar decimais, nunha escala do un ao dez; coas seguintes correspondencias:

- Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.
- Suficiente: 5.
- Ben: 6.
- Notable: 7 ou 8.
- Sobresaínte: 9 ou 10.

Os criterios de cualificación para as áreas de Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Matemáticas, Lingua Galega e Lingua Castelá serán os seguintes:

<i>Criterios de cualificación</i>	<i>Valoración</i>	<i>Instrumentos</i>
Valoración dos contidos e competencias desenvolvidos.	40 %	Probas orais e escritas.
Realización do traballo na clase (Realización axeitada do traballo, organización dos materiais e presentación do caderno e doutros traballos escritos)	30 %	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades de clase (tanto orais como escritas). • Rexistro de organización de materiais.
Realización do traballo diario na casa (rematar tarefas e estudar) e traballos específicos	10 %	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro diario de traballo que había que rematar. • Corrección do traballo realizado na casa.

Valoración de actitudes na aula (Escoita, esforzo, participación e colaboración)	20 %	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na clase.
---	------	---

PLÁSTICA:

A súa actitude e esforzo: 20%

A participación nas actividades voluntarias: 10%

A cooperación cos compañeiros e compañeiras: 10%

O coidado de material: 20%

As realizacións plásticas propias: 40%

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS:

A súa actitude e esforzo: 20%

A participación nas actividades voluntarias: 10 %

O coidado do material: 20 %

A súa participación activa no traballo en equipo cooperativo: 50 %

9. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

Pretendemos que o presente proxecto didáctico sexa un proxecto realista, que se poida desenvolver na súa totalidade sen que se bote en falta algún tema que debería ser tratado pero sen que tampouco se traten contidos que puideran ter a consideración de máis ou menos superfluos. Por estas razóns este proxecto é fundamentalmente un proxecto de mínimos, de tal xeito que teñen esta consideración todos os contidos de carácter conceptual que se recollen nas diferentes unidades didácticas, resultando especialmente relevantes os que se detallan a continuación para cada unha das materias:

MATEMÁTICAS

- Descomposición e composición de números de ata 5 cifras, segundo a orde de unidades e o valor posicional das súas cifras.
- Equivalencias entre as distintas ordes de unidades de un número.
- Comparación e ordenación de números.
- Aproximación de números á centena ou unidades de millar máis próxima.
- Lectura e escritura de números cardinais e ordinais.
- Algoritmo de suma con levadas.
- Algoritmo da resta con levadas con cantidades de igual ou diferente número de cifras.
- Proba da resta.
- Resolución de problemas nos que intervén a suma ou a resta.
- Transformar euros en céntimos e viceversa.
- Manexar con soltura as equivalencias e cambios de moeda.
- Expresar cantidades de diñeiro (euros e céntimos) utilizando os números decimais como dotación.
- Resolver problemas de compravenda en situacións cotiás.
- Concepto de multiplicación como expresión abreviada da suma de sumandos iguais.
- Os termos da multiplicación.
- Construción e memorización das táboas do cero ao dez.
- Dominio do algoritmo da multiplicación $\times 10$, $\times 100$, $\times 1000$.
- Dominio do algoritmo de multiplicar números de varias cifras por números dunha cifra sen levar.
- Dominio do algoritmo de multiplicar números de varias cifras por números dunha cifra levando.
- A realización de reparticións de forma manipulativa e gráfica.
- A realización de divisións con dividendos de ata dúas cifras e divisores dunha cifra.
- Resolución de sinxelos problemas nos que intervén a división.
- Concepto de fracción como parte da unidade.

- Identificación e representación dunha fracción nun diagrama previamente dividido en partes iguais.
- Elementos e nomenclatura. Lectura e escrita.
- Comparación dunha fracción coa unidade.
- Cálculo de metade, a terceira parte ou a cuarta parte dunha cantidade sinxela.
- Unidades corporais de medidas de lonxitudes: palma, paso, pé...
- Unidades de medida do sistema métrico decimal; a unidade universal: o metro; unidades menores: decímetro, centímetro e milímetro; o quilómetro.
- Estimación de lonxitudes, realización de medicións, elección da unidade axeitada coa lonxitude a medir.
- Unidades non convencionais de medida de capacidades e de pesos.
- Unidades de medida de capacidade: o litro, o cuarto de litro e o medio litro. Equivalencias.
- Unidades de medida de peso: o quilo, o medio quilo e o cuarto quilo. Equivalencias.
- A comprensión e a elaboración de mensaxes que inclúan cuantificacións de capacidade en litros e de peso en quilos.
- División do día en 24 horas.
- Dominio dos ciclos do día nos seus dous formatos (12 e 24 horas).
- División da hora en minutos.
- A estrutura do ano en trimestres, meses e semanas.
- Lectura do reloxo analóxico e do dixital.
- Lectura do calendario e da data.
- Os distintos tipos de liñas: recta, curva, poligonal, ondulada e espiral.
- Posicións relativas: paralelas, secantes e perpendiculares.
- Ángulos e elementos.
- Clasificación de ángulos: rectos, agudos e obtusos.
- Destreza no manexo dos instrumentos de debuxo.
- Utilización dos termos aprendidos na descrición do ámbito.
- Clasificación dos corpos xeométricos: prismas, pirámides, cilindros, conos e esferas.
- Elementos dos corpos xeométricos: caras, arestas e vértices.
- Idea de polígono.
- Elementos dos polígonos: lados, ángulos e vértices.
- Clasificación dos polígonos segundo o número de lados.
- Elementos de triángulos e cuadriláteros: lados, vértices e ángulos.

- Clases de triángulos segundo os seus lados e segundo os seus ángulos.
- Cuadriláteros paralelogramos (identificación).
- Clases de paralelogramos.
- Conceptos de circunferencia e de círculo.
- Elementos básicos da circunferencia e do círculo.
- Cálculo da lonxitude do diámetro coñecido o radio e viceversa.
- Trazado de circunferencias co compás.
- Utilización do compás para o trazado de circunferencias de radio dado.
- Trazado de radios e diámetros coa regra.
- A construción de táboas para a recollida de datos. A lectura e interpretación de datos recollidos en táboas.
- A lectura e interpretación de gráficas de barras, de pictogramas e de gráficas de liñas.

CIENCIAS NATURAIS E CIENCIAS SOCIAIS

- Os movementos da Terra, as fases da Lúa e as estacións.
- Os cambios nas diferentes etapas da vida.
- As capas da Terra, as formas do relevo e os tipos de paisaxes.
- O uso de planos do barrio ou localidade, e de mapas de España e da comunidade autónoma.
- A composición da atmosfera e os fenómenos atmosféricos.
- A distribución das augas do planeta, os usos da auga e o proceso de obtención, potabilización, distribución e depuración.
- Aproximación aos instrumentos meteorolóxicos.
- Factores que fan posible a vida na Terra e os medios existentes nela.
- As funcións vitais como característica que definen aos seres vivos.
- Aproximación ao coñecemento da existencia de múltiples formas de vida.
- Características e clasificación dos vertebrados e invertebrados.
- Interese polo estudo dos animais utilizando distintos medios.
- As funcións vitais nas plantas. Clasificación das plantas en función do seu talo.
- Procedementos xerais para estudar as plantas.
- A morfoloxía do propio corpo.
- Características e función do aparato locomotor.

- Identificación das diferenzas sexuais e respecto cara ao outro sexo.
- Recoñecemento das particularidades da especie humana e da responsabilidade que temos na evolución do planeta.
- Os alimentos e as funcións das substancias que os compoñen.
- As características dunha dieta sa e os hábitos alimentarios saudables.
- Actividades saudables e organización do tempo de traballo e de ocio.
- Actitude favorable para a incorporación de hábitos de saúde e hixiene e de pautas que faciliten a organización do tempo e o consumo responsable.
- A materia e enerxía. Materiais naturais e artificiais.
- Propiedades e aproveitamento humano dos sólidos, os líquidos e os gases.
- Identificación de fenómenos nos que se mostra a enerxía en distintas formas.
- Posta en práctica de accións para reciclar, reducir e reutilizar.
- Un método básico para coñecer a natureza e os seus cambios: a observación e o rexistro de datos, a experimentación e a proposta de respostas.
- Os estados da auga e os cambios de estado. O ciclo da auga na Terra.
- Utilización cuidadosa de materiais e instrumentos nas experiencias.
- Os produtos naturais e elaborados e os traballos que se realizan neles.
- Os servizos, tipos de servizos e traballos que se realizan neles.
- Traballos remunerados e non remunerados.
- Valoración dos traballos remunerados e non remunerados.
- Ferramentas, instrumentos e máquinas, e o seu uso en distintas actividades.
- Comparación de actividades realizadas con máquinas e sen elas e valoración da contribución das máquinas ao benestar e ao progreso.
- Disposición a incorporar pautas de uso racional das máquinas e aparatos do seu ámbito, e cara ao aforro de enerxía.
- As relacións de convivencia e a repartición das tarefas domésticas.
- Estrutura e composición dun colexio, e función dos seus membros.
- Valoración e respecto polas diferenzas de orixe, culturais e lingüísticas.
- Disposición favorable e non sexista para asumir tarefas domésticas e actitude reflexiva na análise de conflitos e na realización de propostas para mellorar a convivencia e o rendemento no estudo.
- Pobos e cidades. Os barrios. Os cidadáns.
- Elementos, organización e funcionamento das localidades.

- Disposición favorable para asumir pautas e consellos que melloren as condicións físicas da localidade e a convivencia entre os cidadáns.
- Respecto polas normas e sinais de tráfico.
- Valoración das producións artísticas e culturais da localidade.
- Pasado, presente e futuro. A historia, a historia persoal e a historia local.
- A medida do tempo histórico e as fontes e as idades da historia.
- Identificación de fontes de cada idade da historia.
- Curiosidade por coñecer feitos históricos da súa historia, da súa localidade.
- Valoración das fontes e dos estudos históricos.

LINGUA GALEGA

- Utilizar o dicionario.
- Diferenciar entre linguaxe e lingua e diferenciar o galego no conxunto das linguas románicas.
- Expresarse de forma adecuada, segundo se manexe a lingua oral ou a escrita.
- Recoñecer as características propias da poesía, fronte a outros tipos de textos.
- Identificar sinónimos de palabras dadas.
- Distinguir o suxeito e o predicado dunha oración.
- Recoñecer as sílabas que forman unha palabra e clasificar palabras segundo o número de sílabas.
- Identificar a sílaba tónica das palabras e o acento gráfico.
- Recoñecer antónimos de palabras dadas.
- Identificar as diferentes clases de palabras.
- Saber acentuar as palabras agudas, graves e esdrúxulas.
- Identificar as características formais de mensaxes escritas á man e electrónicas.
- Recoñecer os distintos significados das palabras polisémicas.
- Identificar as distintas clases de substantivos.
- Diferenciar entre ditongos e hiatos e clasificar os ditongos.
- Elaborar a ficha bibliográfica dun libro.
- Identificar palabras homónimas.
- Coñecer e utilizar algunhas regras de formación do feminino e do plural dos nomes.

- Usar o til diacrítico e de discriminar os significados de palabras con til diacrítico e sen el.
- Diferenciar entre rima asonante e consonante e recoñecer unha metáfora.
- Identificar a estrutura morfolóxica das palabras.
- Distinguir os artigos determinados e os indeterminados e formar contraccións.
- Usar correctamente o punto e as maiúsculas.
- Recoñecer a persoa en que está narrado un texto.
- Formar palabras novas mediante prefixos.
- Identificar e clasificar as formas dos determinantes demostrativos e posesivos.
- Empregar correctamente a coma e o punto e coma.
- Identificar as partes dun conto.
- Identificar os sufixos, saber que información achegan e crear palabras novas con eles.
- Identificar e clasificar as formas dos determinantes numerais e indefinidos.
- Aplicar as normas de uso do guión e partir correctamente palabras ó final de liña.
- Diferenciar entre o estilo directo e indirecto.
- Formar palabras derivadas.
- Identificar os graos do adxectivo.
- Escribir correctamente palabras con “h”.
- Formar xentilicios a partir duns topónimos dados.
- Identificar as formas do pronome persoal tónico.
- Escribir correctamente palabras con “v”.
- Saber describir ambientes.
- Identificar e formar palabras compostas.
- Identificar as formas dos pronomes persoais átonos e utilízalas correctamente.
- Escribir correctamente palabras con “x”.
- Recoñecer repeticións e anáforas nos poemas.
- Clasificar verbos segundo a súa conxugación.
- Analizar a estrutura morfolóxica das formas verbais.
- Escribir correctamente palabras con “b”.
- Facer a descrición dunha persoa.
- Identificar castelanismos comúns e a forma correcta galega que corresponde.

- Recoñecer o modo das formas verbais e conxugar verbos regulares.
- Escribir correctamente palabras con “ll” e con “i”.
- Saber redactar un aviso.
- Identificar e clasificar adverbios.
- Usar correctamente os grupos “pt”, “pc” e “b” + consoante.
- Recoñecer un texto teatral.
- Agrupar palabras en campos semánticos.
- Identificar as preposicións e usalas correctamente.
- Usar con corrección palabras cos sufixos “-nza” e “-ncia”.

LINGUA CASTELÁ

- Saber o nome das letras e as súa orde alfabética.
- Distinguir as sílabas e as letras que forman unha palabra.
- Utilizar as maiúsculas ao comezo dun escrito e detrás dun punto.
- Saber identificar sinónimos propios do vocabulario básico.
- Saber ampliar unha oración.
- Distinguir sílaba tónica de sílaba átona e dividir unha palabra en sílabas.
- Aproveitar a lectura para falar do enriquecemento persoal que supón viaxar.
- Interesarlles polo léxico, as expresións propias, os acentos, etc., doutros lugares.
- Ensinar a buscar entradas no dicionario.
- Saber aplicar con exemplos o concepto de palabra polisémica.
- Aplicar correctamente o uso das maiúsculas en exemplos escritos.
- Asociar correctamente as grafías “ca”, “co”, “cu”, “que”, “qui” coa súa pronunciación.
- Diferenciar os nomes comúns dos propios.
- Diferenciar sinxelas descrições escritas de animais.
- Identificar parellas de palabras distintas que expresan oposición de xénero.
- Usar correctamente a coma na enumeración e a “r”, “rr” en palabras sinxelas.
- Identificar os adxectivos e usalos.
- Identificar noticias e lelas oralmente co ton axeitado.

- Expresar o significado de frases feitas usadas habitualmente.
- Escribir correctamente palabras rematadas en –d ou en –z.
- Distinguir as palabras polo seu xénero e polo seu número.
- Identificar en poesía as palabras que riman.
- Recitar poesías con ritmo, ton e expresividade.
- Distinguir as terminacións –ero, -era e –ería en exemplos.
- Escribir correctamente palabras rematadas en –illo e –illa e palabras cos grupos “mp” e “mb”.
- Coñecer os artigos e escribilos diante dos nomes respectando as normas de concordancia.
- Recoñecer palabras derivadas estudadas.
- Escribir correctamente palabras cos grupos “bl” e “br”.
- Utilizar axeitadamente os diferentes determinantes demostrativos.
- Recoñecer os indicadores do tempo nos textos narrativos.
- Formar antónimos utilizando os prefixos desa- e in-.
- Escribir correctamente palabras que empezan por “hie” e “hue” e as que levan as letras “c” ou “z”.
- Recoñecer os determinantes posesivos e numerais.
- Distinguir os elementos esenciais dunha carta.
- Distinguir diminutivos rematados en –ito, -ita, -illo e –illa.
- Escribir correctamente os sons: ga, gue, gui, go e gu.
- Recoñecer o pronome persoal.
- Distinguir os aumentativos e coñecer a súa formación.
- Escribir correctamente as formas dos verbos: “haber, facer e falar”.
- Recoñecer o verbo e saber corresponder as distintas formas co infinitivo axeitado.
- Identificar a estrutura dun relato.
- Distinguir e formar palabras compostas.
- Identificar correctamente os verbos rematados en –aba, -abas...
- Identificar o presente, pasado e futuro dos verbos.
- Recoñecer un texto explicativo.
- Expoñer oralmente un tema.
- Recoñecer palabras que pertencen á mesma familia léxica.
- Escribir exemplos de verbos rematados en –bir e en –vir.

- Completar oracións ás que lles falte o suxeito ou o predicado.
- Describir o aspecto físico dunha persoa.
- Recoñecer o significado común dun campo semántico.
- Norma ortográfica dos verbos en –ger e –gir e as súas excepcións.
- Distinguir oracións enunciativas, interrogativas e exclamativas.
- Normas de puntuación dos diálogos en relatos e obras de teatro.
- Interpretar papeis dramáticos sinxelos.
- Construír comparacións coa palabra “como”.
- Relacionar o son “güe, güi” coa presenza da diérese.
- Coñecer as comunicacións bilingües de España.
- Recoñecer algúns recusos poéticos.
- Recitar poemas co ton axeitado.

10. DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL

Realizarase a primeira semana de clase unha proba escrita que versará sobre contidos do nivel anterior tanto de Lingua Galega, Lingua Castelá e de Matemáticas. Desta forma avalíase o grao de coñecementos previos dos alumnos, a súa expresión escrita, ortografía e capacidade de enfrontarse a unha proba semellante ás que terá ao longo do curso.

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2021/2022 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.

c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as e decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

A nota procedente desta proba, non se terá en conta para facer media coas seguintes notas do curso; a súa finalidade é ver o grao de desenvolvemento das competencias clave, os informes previos e o medio sociofamiliar do alumnado así como outra información de interese.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Descrición do grupo despois da reunión de nivel e previa consulta dos expedientes académicos

Número de alumnos/as: 22

No grupo de 4º hai un alumno con dificultades específicas de aprendizaxe, dúas alumnas que presentan Dislalias e dous alumnos de incorporación tardía ao sistema educativo español e galego procedentes de Colombia e Rumanía.

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? (*Cómpre ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non-diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...*).

As adaptacións centraranse en:

- Tempo e ritmo de aprendizaxe
- Metodoloxía máis persoalizada
- Reforzar as técnicas de aprendizaxe
- Mellorar os procedementos, hábitos e actitudes
- Aumentar a atención orientadora
- Enriquecemento curricular

- Avaliacións adaptadas ás necesidades destes alumnos

a) Para o alumnado con altas capacidades intelectuais: facilitaranse contidos e material de ampliación axeitado ás necesidades destes alumnos que lles permitan desenvolver ao máximo as súas capacidades.

b) Para os alumnos con integración tardía no sistema educativo e sen coñecemento da lingua galega: adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e lles permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

c) Para o alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe: tomaranse medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas. Para alumnos con dificultades de aprendizaxe graves, priorizaranse os contidos procedimentais e actitudinais, buscando a integración social, ante a imposibilidade de lograr un progreso suficiente nos contidos conceptuais.

Cando non bastan as adaptacións temos a diversificación curricular, por medio da cal un alumno ou alumna podería deixar de cursar parte do tronco común da etapa e empregar este tempo noutro tipo de actividades educativas, ben as ofertas en espazos de optatividade, ben actividades deseñadas especialmente para el/ela, que se poderían cursar dentro ou fóra do centro. Este/a alumno/a seguiría tendo en todo momento como referencia os obxectivos xerais da etapa, pero accedería a eles a través doutro tipo de contidos e actividades.

- REFORZO: Fichas fotocopiables con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.
- AMPLIACIÓN: Fichas fotocopiables con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do curso etc.
- COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, o movemento, a representación plástica, a dramatización...
- PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- ENSINANZA TORIZADA.
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.
- LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.

12 ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AOS DISTINTOS PLANS

1. Ás competencias

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, descompostos en descritores.

Os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

O desenvolvemento de **valores** axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse para que sexan capaces de construír unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos utilizar elementos e razoamentos matemáticos para resolver problemas da vida cotiá partindo do coñecemento dun mesmo, da natureza e da interacción cos outros. Así mesmo, incorpora a aplicación dalgunhas nocións, conceptos científicos e técnicos coa posibilidade real de utilizar a actividade matemática en contextos variados aos que se ten que enfrontar o propio alumno.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso redor.

Comunicación lingüística

A expresión oral e a expresión escrita requiren dun adestramento en cada unha das áreas. De forma sistemática procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Debido ao carácter da área, coa importancia de iniciar os alumnos nesa busca de información e presentarlle ao resto, de realizar simulacións, de iniciarse na actividade científica..., é unha prioridade traballar co alumnado a comprensión ao longo destas unidades que se desenvolven.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Plan lector: gozar coa lectura.
- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.
- Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.

Competencia dixital

Ser competente na utilización das tecnoloxías da información e da comunicación como instrumento de traballo intelectual inclúe utilizalas na súa dobre función de transmisoras e xeradoras de información e coñecemento. Desde esta área faise necesario o manexo de ferramentas dixitais para a adquisición de información transformándoa en coñecemento.

Na área de Ciencias da Natureza adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A través da ciencia, podemos coñecer o mundo no que vivimos, o ámbito que nos rodea e os seus cambios, polo que esta competencia nos pode dar unha visión diferente desde a perspectiva das diferentes manifestacións culturais e a forma de expresión artística. Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
- Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.

Competencias sociais e cívicas

A área de Ciencias da Natureza pídennos desenvolvemento de actitudes e valores vinculados ao respecto cara a un mesmo e cara aos demais, cara á natureza, cara ao traballo propio das ciencias e o seu carácter social polo que os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Educación en valores: Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Na área de Ciencias da Natureza preténdese iniciar ao alumnado na actividade científica polo que este aspecto se vincula ao desenvolvemento desta competencia. A necesidade de traballar a autonomía persoal, a xestión de grupos de traballo desde un liderado compartido fai que teñamos que fomentar habilidades de emprendemento que alcancen os obxectivos propostos.

Neste caso, os descritores que se van adestrar son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.

- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender supón dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuar aprendendo de xeito cada vez máis eficaz e autónomo de acordo con aquilo que consideramos. Nesta área vese a necesidade de traballar de forma explícita a confianza nun mesmo para poder traballar cos outros e o gusto por aprender.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia son:

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Planificar os recursos necesarios e os pasos que se van realizar no proceso de aprendizaxe.
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.

2. **Ao Plan TIC**

Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades das distintas áreas para Cuarto Curso, que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
------------------------	---

<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>Recursos dixitais na web</i>	Actividades interactivas (aplicables no encerado dixital interactivo): O alumno responde seleccionando a opción correcta, clasificando os elementos en diferentes grupos ou situándoos na súa posición correcta.
Uso da Aula Virtual	Acceso e manexo da Aula Virtual do centro educativo.

O centro está realizando un importante investimento en ordenadores, pizarras e canóns. A aula de 4º de Educación Primaria está dotada de canón e pizarra para proxectar. Ademáis contamos dunha hora semanal reservada para acudir a aula de informática, dotada de varios ordenadores.

3. **Ao Plan Lector**

Algunhas actividades para desenvolver a competencia lectora poden ser:

- Lectura en voz alta de textos por parte dos alumnos.
- Grupos de lectura dentro e fóra da aula.
- Lectura graduada relacionada coa linguaxe e o tema da unidade en casa.
- Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en apoio dixital (internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.
- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción, revisión.

- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Realización de dramatizacións a partir de un texto traballado.
- Expresión das súas propias experiencias e sentimentos.
- Na terceira sesión, despois do recreo, adicaremos 20 minutos á lectura individual ou colectiva en distintos formatos (plan lector do centro).

Levarase a cabo o servizo de préstamo de libros da biblioteca de centro.

4. **Aos Hábitos saudables**

Para promover **Hábitos saudables**, este curso estaremos participaremos no programa de distribución de leite e froitas, promovendo así o consumo diario dunha boa alimentación, como froitas, lácteos, etc, e a práctica diaria de deporte e exercicio físico por parte dos alumnos e das alumnas durante a xornada escolar, inculcando hábitos de vida activa, saudable e autónoma.

Participaremos ademais na modalidade ALIMÉNTATE BEN! Dentro do Plan Proxecta.

5. **Ao Plan de convivencia**

Ten por obxectivo a recomendación de normas e directrices que van encamiñadas ao fomento dos valores e actitudes de convivencia que han de rexer a vida diaria do centro. Desde o traballo dos contidos relacionados coa educación en valores (Educación para a Paz,...) debemos impulsar e promover actuacións encamiñadas á mellora e/ou mantemento das boas relacións interpersoais dos distintos colectivos (mestres, pais, nais e alumnos/as,...) que conviven nun centro escolar así como o establecemento de pautas que poidan resolver posibles situacións de conflito. Tendo en conta a importancia de potenciar a convivencia na escola, preténdese realizar

un traballo sistemático, tanto nas horas de titoría como en calquera momento en que a situación o precise. As actividades que se levarán a cabo estarán en coordinación coa Comisión de Convivencia do centro.

Dende o noso nivel teremos en conta o protocolo de actuación ante situacións conflitivas; os titores/as faran coñecer ao grupo as normas establecidas no Regulamento de Réxime Interior do centro propondo situacións imaxinadas nas que poñer en práctica o protocolo (un alumno/a dedícase a poñer motes a outros, un alumno/a pega aos compañeiros/as, un alumno/a entra tódolos días tarde na aula...); igualmente elaboraranse as normas básicas da aula e faranse saber aos alumnos/as os seus dereitos e deberes. No protocolo tamén se indica que en casos de maior gravidade participará na valoración do alumnado o Departamento de Orientación e, cando así se considere, intervirá o Equipo Directivo para valorar a sanción a aplicar.

6. **Ao Proxecto lingüístico**

Potenciarase o uso correcto do galego oral e escrito, empregando esta lingua como un ben preciado do noso patrimonio cultural e artístico. Favorecerase diariamente a expresión das propias vivencias de forma correcta, así como de aspectos da nosa cultura. En relación co Proxecto lingüístico, dende o 4º nivel imos contribuír con todas aquelas actividades propostas polo EDLG, tendo en conta as celebracións do Día da Biblioteca, Día do Libro, Semana das Letras Galega, Día de Rosalía..., en relación tamén co eixo vertebrador do curso: “A auga, fonte de enerxía”.

Faremos as lecturas pertinentes tendo en conta tamén os autores/as que veñan ao colexio, ademais de outras de interese para o alumnado.

13. ACTIVIDADES DE REFORZO E RECUPERACIÓN

Na clase hai alumnos/as con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación; polo tanto proporemos actividades variadas para que todo o alumnado se sinta cómodo con algunha delas.

A diversidade de exercicios e actividades utilizados nos materiais posibilita que tódolos alumnos/as poidan atopar algún que estea de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas destas actividades actúan como unha extensión para aqueles alumnos sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio.

14. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Destacan entre outros os seguintes recursos:

- O libro do alumno.
- As propostas didácticas de cada materia.
- Os recursos fotocopiabes da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación, obradoiros e avaliación.
- Os materiais dixitais asociados ao tema tratado.
- Ordenadores e Pizarra dixital.
- Xogos didácticos, láminas, contos...
- Proxectos de investigación.
- CD audio.
- Plan lector: recomendación de libros con seus correspondentes proxectos de animación á lectura e Taller de escritura para cada uns dos libros recomendados, accesible a través da web de Anaya Infantil y Juvenil www.leerenelaula.com/planlector/

- Bingo ortográfico: unha proposta lúdica para traballar as regras ortográficas.
- O diario.

15. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Realizarase por nivel algunha saída ao longo do curso sempre e cando sexa posible pero deixando aberta a posibilidade de máis se así o requiren outros proxectos nos que participamos.

Dende a Biblioteca e Dinamización propúxose un tema vertebrador, este ano “**A auga, fonte de enerxía**”, polo que tamén faremos actividades complementarias referentes ao tema.

Participaremos de cheo en todas as actividades propostas polos equipos do centro: Biblioteca, Dinamización, TIC, así como nos diferentes festivais e celebracións conmemorativas tanto a nivel colexio como pequeno grupo: Samaín, o Magosto, o Nadal, o Día da Paz, o Entroido, o Día da Poesía, o Día do Libro, a Semana das Letras Galegas..., así como saídas ao entorno e fóra do entorno.

Participaremos en Talleres ofrecidos por Asuntos sociais dende o Concello, sobre relaxación, autoestima, solución de conflitos, hábitos saudables... Xa temos confirmada a asistencia as actividades do Día da Infancia ofertadas polo Departamento de Educación e Cultura do Concello de Arzúa.

16. TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

No 4º nivel de E. Primaria ao longo de cada unha das tres avaliacións desenvolveranse os seguintes contidos nas áreas de L. Galega e L. Castelá.

- 1ª avaliación: unidades didácticas 1,2,3,4
- 2ª avaliación: unidades didácticas 5,6,7,8
- 3ª avaliación: unidades didácticas 9,10,11,12

En Matemáticas abordaranse estes contidos:

- 1ª avaliación: unidades didácticas 1,2,3,4
- 2ª avaliación: unidades didácticas 5,6,7,8
- 3ª avaliación: unidades didácticas: 9, 10, 11,12

En Ciencias Naturais e Ciencias Sociais abordaranse os seguintes contidos:

- 1ª avaliación: unidades didácticas 1,2
- 2ª avaliación: unidades didácticas 3,4
- 3ª avaliación: unidades didácticas 5,6

17. PROCEDEMENTO E INDICADORES PARA AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN

Coa avaliación pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programacións didácticas. Para iso, ao rematar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que lle permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

Pódese utilizar unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte.

ASPECTOS QUE SE VAN AVALIAR	QUE SE VAN DESTACAR...	QUE SE VAN MELLORAR...	PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL	
Temporalización das unidades didácticas				
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos				
Manexo dos contidos na unidade				

Descritores e desempeños competenciales			
Realización de tareas			
Estrategias metodológicas seleccionadas			
Recursos			
Claridad nos criterios de evaluación			
Uso de diversas herramientas de evaluación			
Portfolio de evidencias dos estándares de aprendizaxe			
Atención á diversidade			

PROGRAMACIÓN DE CUARTO NIVEL DE PRIMARIA

PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA

(INGLÉS)

1. INTRODUCCIÓN

1.1. AS COMPETENCIAS CLAVE INTEGRADAS

2. CONTEXTO

2.1. CONTEXTO DO CENTRO EDUCATIVO E CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO

2.2. PLAN DE LECTURA

2.3. PLAN DE TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E A COMUNICACIÓN

3. DISEÑO CURRICULAR

3.1. CURRÍCULO

3.2. OBXECTIVOS

3.3. COMPETENCIAS CLAVE

3.3.1. COMPETENCIAS CLAVE NA ÁREA DE PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA: INGLÉS

3.3.2. RÚBRICA DE AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS

3.3.3. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

3.4. CONTIDOS

3.5. METODOLOXÍA

- 3.5.1. METODOLOXÍA XERAL
- 3.5.2. METODOLOXÍA ESPECÍFICA
- 3.5.3. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
- 3.5.4. ACTIVIDADES
- 3.5.5. ORGANIZACIÓN DE TEMPOS, AGRUPAMENTOS E ESPAZOS
- 3.5.6. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE DO ALUMNADO
- 3.6. ELEMENTOS TRANSVERSAIS
- 3.7. AVALIACIÓN
- 3.7.1. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN
- 3.7.2. RECURSOS DE AVALIACIÓN
- 3.7.2.1. AVALIACIÓN INICIAL
- 3.7.2.2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN
- 3.7.2.3. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES
- 3.7.2.4. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
- 4. OBXECTIVOS MÍNIMOS

1.-INTRODUCCIÓN

Esta programación foi deseñada para alumnos do 4º nivel de Educación Primaria. Trátase de 1 grupo de 23 nen@s formado por alumnado con distintos ritmos e estilos de aprendizaxe. Este é o motivo polo que deseñamos unha programación aberta e flexible para que se adapte a cada un dos alumnos e alumnas e a súa situación, así como aos diferentes estilos de aprendizaxe.

Salientar que a comunidade Educativa é consciente das necesidades sociais e psicolóxicas das crianzas, da súa diversidade, e da función fundamental da escola na conciliación laboral das familias, por iso é preciso que a administración dote ás escolas e institutos do mínimo en recursos humanos para conquistar os obxectivos que se prantexan, así como dos medios informáticos (ordenadores e conexión a internet) daqueles nenos e nenas que non dispoñan deles e, así, evitar a fenda tecnolóxica e social existente e procurar que a escola cumpra a súa función niveladora.

Os/as alumnos/as aprenden inglés a través de actividades motivadoras con carácter lúdico que permita de forma inconsciente e natural a adquisición da lingua estranxeira, e que encerran o reto de potenciar a habilidade do alumnado para percibir o coñecemento dunha lingua estranxeira non só como unha materia máis senón como o descubrimento dun mundo externo do que todos formamos parte

responsable. Promoverase a interacción na clase para desenvolver unha actitude de alerta cara ás normas e os valores sociais, dentro dos principios psicopedagóxicos nos que se fundamenta o deseño curricular para a etapa de Educación Primaria.

Debemos tentar conseguir que o alumnado adquira as competencias marcadas pola LOMCE centrándonos, como é lóxico, na Competencia en Comunicación Lingüística e facendo especial fincapé nas Competencias Sociais e Cívicas e Aprender a Aprender. Por outra parte, incorporar tamén o conxunto de Elementos Transversais neste proceso de aprendizaxe para a convivencia. Tamén terán cabida na aprendizaxe da lingua estranxeira a promoción da igualdade de oportunidades, a non discriminación, a igualdade efectiva entre homes e mulleres, a resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos, o rexeitamento a calquera tipo de violencia, o desenvolvemento do espírito emprendedor, a actividade física, a dieta equilibrada, a saúde e toda aprendizaxe dirixida ao desenvolvemento dunha vida respectuosa, responsable e plena.

Nun mundo cada vez máis globalizado, o dominio dunha segunda lingua estranxeira faise necesario, así como o uso das novas tecnoloxías, tanto no aspecto comunicativo como de búsqueda de información.

O profesorado tratará de crear as condicións esenciais para que se produza a aprendizaxe atendendo á diversidade nas habilidades e expectativas de cada alumno/a e a procura do desenvolvemento do talento particular de cada un/ha deles/as. Tamén deberá preparar e organizar o traballo, axudando no desenvolvemento do mesmo, coordinar accións impulsando actitudes positivas cara ao idioma e a cultura inglesa, captando e desenvolvendo o interese d@ alumn@ cara ao novo e a creatividade, intervindo de forma activa e reflexiva, e tratando os erros como signos de progreso. Pola súa parte, o alumnado deberá participar de forma activa no seu proceso de aprendizaxe, sendo o centro e a razón de ser da educación.

Queremos salientar a dificultade e o desgaste psicolóxico e físico que supón o uso da máscara para o proceso de ensino-aprendizaxe dunha lingua estranxeira. Todo isto merma moito a calidade deste proceso e a consecución dos obxectivos.

Por iso, a introdución desta programación pon por diante a importancia de deixar abeirado competencias, contidos e habilidades desta área, perante a sensibilización, o traballo da seguridade emocional e sanitaria e o desfrute da materia de lingua estranxeira partindo destes principios.

FUNDAMENTACIÓN LEXISLATIVA

A **Lei orgánica 3/2020**, do 3 de maio, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas encamiñadas cara a un sistema educativo de calidade que garanta a equidade, a igualdade de oportunidades, a atención a diversidade e que posibilite que cada alumno e cada alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

O **currículo** na Comunidade Autónoma de Galicia para as diferentes etapas educativas está establecido no Decreto 330/2009, do 4 de xuño, polo que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia, o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia e o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Na **Resolución** do 17 de xuño de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación Infantil , educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato curso académico 2021/22.

1.1. AS COMPETENCIAS CLAVE INTEGRADAS

A sociedade actual, cada vez máis heteroxénea e global, demanda un tipo de cidadán/dá competente, que sexa consciente do que fai e o que di de forma creativa e autónoma.

Dende a área de linguas estranxeiras, esta formación, necesariamente continua, constitúe un proceso de construción social e emocional do coñecemento na que interatúan permanentemente o corpo, a mente, a razón e as emocións.

Nun proceso de aprendizaxe continuo, baseado na adquisición de competencias, o alumnado, mediante os coñecementos que adquiriu, ten que ser capaz de aplicar o que sabe en situacións concretas, é dicir, poñer en práctica e demostrar os coñecementos, habilidades e actitudes que posúe para resolver diferentes feitos en diversos contextos.

Destaca o carácter combinado da aprendizaxe por competencias: @ alumn@, mediante o que sabe, debe demostrar que o sabe aplicar, pero ademais que sabe ser e estar. Desta forma vemos como unha competencia integra os diferentes contidos que son traballados na aula (conceptos, procedementos e actitudes), exemplo dunha formación integral d@ alumn@. Polo tanto, a institución escolar non so prepara aos/ás nenos/as no coñecemento de saberes técnicos e científicos, senón que o fai tamén como cidadán/dá, de aí que deba demostrar unha serie de actitudes sociais, cívicas e intelectuais que impliquen o respecto aos/ás demais, responsabilidade e cooperación.

2. CONTEXTO

2.1. CONTEXTO DO CENTRO EDUCATIVO E DO ALUMNADO

O contexto do centro educativo, enmarcado nun pobo de interior, Arzúa, así como o contexto socio-cultural dos alumnos serán dous factores determinantes a ter sidos en conta.

2.2. PLAN DE LECTURA

Algunhas actividades para desenvolver a competencia lectora en inglés serían:

- Lectura en voz alta de textos por parte do alumnado..
- Grupos de lectura dentro e fóra da aula.

- Lectura graduada relacionada ca linguaxe e / ou tema da unidade na casa.

2.3. PLAN DE TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E A COMUNICACIÓN

Obxectivos:	Favorecer a aprendizaxe da lingua estranxeira. Adquirir habilidades tecnolóxicas e comunicativas. Facilitar o acceso á información en soporte dixital. Investigar e contrastar información. Facer un uso adecuado de Internet. Crear documentos en formato dixital. Outros.
Recursos:	Conexión a Internet. Aula de informática- Ordenadores, portátiles Pizarra dixital Outros.
Programas / Aplicacións:	Aula Virtual do CEIP de Arzúa Páxinas web educativas Procesadores de texto Outros

3. DISEÑO CURRICULAR

3.1. CURRÍCULO

O currículo estará integrado polos seguintes elementos:

- a) Os obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa: referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao finalizar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino-aprendizaxe intencionalmente planificadas a tal fin.
- b) As competencias, ou capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.
- c) Os contidos, ou conxuntos de coñecementos, habilidades, estratexias, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias.
Os contidos ordénanse en materias, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas nos que participe o alumnado.
- d) A metodoloxía didáctica, que comprende tanto a descrición das prácticas docentes como a organización do traballo dos docentes.
- e) Os criterios de avaliación do grado de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa: referentes de avaliación que definen o que se quere valorar, o que o alumnado debe lograr, tanto en termos de conceptos como en procedementos ou actitudes. Responden directamente ao que se pretende lograr coa materia.
- f) Os estándares e resultados de aprendizaxe avaliábeis: concrecións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados das aprendizaxes e concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer en cada materias. Deben permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado. Teñen que ser observables, medibles e avaliábeis xa que contribúen e facilitan o deseño de probas estandarizadas e comparables.

3.2. OBXECTIVOS

As esixencias e necesidades na sociedade do século XXI propiciaron axustes no ámbito escolar, preparando aos alumnos e alumnas para vivir nun mundo progresivamente máis internacional, multicultural e multilingüe á vez que tecnoloxicamente máis avanzado.

O currículo básico establece que a Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.

- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá e, desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestión de diversidade afectivo-sexual.
- n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o). Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia ás mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e sociedade galegas.

3.3. COMPETENCIAS CLAVE

A reforma educativa, seguindo as recomendacións do Parlamento Europeo e do Consello de 18 de decembro de 2006, da UNESCO e da OCDE, entre outras, basease na potenciación da aprendizaxe por competencias, como complemento á aprendizaxe de contidos. Na definición que a Lei Orgánica para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE) fai do currículo, atopámonos cos elementos que determinan os procesos de ensinanza e aprendizaxe entre os que están as Competencias clave.

Fronte a un modelo educativo centrado na adquisición de coñecementos máis ou menos teóricos, desconectados entre sí en moitas ocasións, un proceso educativo orientado á acción, baseado na adquisición de competencias incide, fundamentalmente, na adquisición

duns saberes imprescindibles, prácticos e integrados, saberes que terán que ser demostrados pol@s alumn@s, é dicir, non consiste soamente nunha formación funcional.

En suma, unha competencia é a capacidade posta en práctica e demostrada de integrar coñecementos, habilidades e actitudes para resolver problemas e situacións en contextos diversos.

Formar en competencias permite a aprendizaxe ao longo de toda a vida, facendo fronte á constante renovación de coñecementos que se produce en calquera área de coñecemento. A formación académica do alumnado transcurre na institución escolar durante un número limitado de anos, pero a necesidade de formación persoal e/ou profesional non remata nunca.

No noso sistema educativo considérase que as Competencias claves que debe ter @ alumn@ cando finaliza a súa escolaridade obrigatoria para enfrontarse aos retos da súa vida persoal e laboral son as seguintes:

Competencia en comunicación lingüística.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

Competencia dixital.

Aprender a aprender.

Competencias sociais e cívicas.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

Conciencia e expresións culturais.

Competencia en comunicación lingüística

Está vinculada á acción comunicativa dentro dunhas prácticas sociais, na que @ individu@, ademais de producir, tamén recibe mensaxes con distintas finalidades. Supón a apertura dunha vía de coñecemento, dentro e fóra da escola, e enriquecemento cultural e constitúe un obxectivo de aprendizaxe permanente, considerando a lectura como o principal medio para a ampliación da aprendizaxe e desta competencia.

@ individu@, mediante a utilización da linguaxe como instrumento de comunicación, pon en funcionamento unha serie de actitudes e valores como son o respecto ás normas de convivencia, o exercicio da cidadanía, o desenvolvemento dun espírito crítico, o respecto aos dereitos humanos e o pluralismo, a resolución de conflitos, o desenvolvemento das capacidades afectivas en todos os ámbitos, interese cara a aprendizaxe e o recoñecemento das destrezas inherentes a esta competencia como fonte de lecer.

A competencia en comunicación lingüística está constituída por cinco compoñentes: lingüístico, pragmático-discursivo, socio-cultural, estratéxico e persoal, que se concretan en distintas dimensións na interacción comunicativa.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

A competencia matemática implica a capacidade de aplicar o razoamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos no seu contexto. Require coñecementos sobre os números e as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e de razoamento matemático para producir e interpretar informacións, para coñecer máis sobre aspectos cuantitativos e espaciais da realidade e para resolver problemas relacionados coa vida diaria e o mundo laboral. A súa adquisición supón, en suma, establecer unha relación profunda entre o coñecemento conceptual e o coñecemento procedimental, implicados na resolución dunha tarefa matemática determinada.

Esta competencia inclúe unha serie de actitudes e valores que se basean no rigor, o respecto aos datos e a veracidade. Os ámbitos integrados na competencia matemática son os referentes aos números, a álgebra, a xeometría e a estadística.

As Competencias clave en ciencia e tecnoloxía proporcionan un achegamento a co mundo físico e á interacción responsable co mesmo . Contribúen ao desenvolvemento do pensamento científico e capacitan ao/á individuo/a para identificar, plantear e resolver situacións da vida cotiá, para actuar fronte aos retos e problemas propios das actividades científicas e tecnolóxicas.

O desenvolvemento destas competencias require unha serie de coñecementos científicos relativos á física, química, bioloxía, xeoloxía, matemáticas e tecnoloxías, que se derivan de conceptos, procesos e situacións interconectadas; así como unhas destrezas que permitan utilizar e manipular ferramentas tecnolóxicas, datos e procesos científicos para alcanzar un obxectivo.

As actitudes e valores integrados nestas competencias están relacionados coa asunción de criterios éticos, o interese pola ciencia, o apoio á investigación científica, a valoración do coñecemento científico e a responsabilidade sobre a conservación dos recursos naturais e medio ambientais, así como a adopción dunha actitude adecuada para lograr unha vida física e mental saudable nun ámbito natural e social.

Competencia dixital

Implica o uso creativo, crítico e seguro das tecnoloxías da información e a comunicación. Supón a adecuación aos cambios que introducen as novas tecnoloxías e a adquisición de novos coñecementos, habilidades e actitudes para ser competente nun ámbito dixital.

Require o coñecemento das principais aplicacións informáticas, e precisa do desenvolvemento de diversas destrezas relacionadas co acceso á información, o procesamento e uso para a comunicación, a creación de contidos e a resolución de problemas en distintos contextos.

O alumnado ten que ser capaz de facer un uso habitual dos recursos tecnolóxicos dispoñibles co fin de resolver os problemas reais dun modo eficiente, así como avaliar e seleccionar novas fontes de información e innovacións tecnolóxicas, a medida que van aparecendo, en función da súa utilidade para acometer tarefas ou obxectivos específicos.

A adquisición desta competencia require tamén actitudes e valores que permitan ao/a usuari@ adaptarse ás novas necesidades establecidas polas tecnoloxías, a súa apropiación e adaptación aos propios fins e a capacidade de interactuar socialmente en torno a

elas. Por outra parte, a competencia dixital implica a participación e o traballo colaborativo, así como a motivación e a curiosidade pola aprendizaxe e a mellora no uso das tecnoloxías.

Aprender a aprender

Esta competencia supón, por un lado, iniciarse na aprendizaxe e, por outro, ser capaz de continuar aprendendo de maneira autónoma, aspecto fundamental para a aprendizaxe permanente.

Aprender a aprender inclúe unha serie de coñecementos e destrezas que requiren unha reflexión e toma de conciencia sobre os propios procesos de aprendizaxe, polo que os procesos de coñecemento convértense en obxecto do coñecemento e aprender a executalos adecuadamente.

As actitudes e valores clave na adquisición desta competencia son a motivación para aprender e a confianza para alcanzar as metas da aprendizaxe.

Competencias sociais e cívicas

Estas competencias implican a habilidade e capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade para comprender a realidade social do mundo en que se vive e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade cada vez máis plural.

A competencia social relacionase co benestar persoal e colectivo e require a adquisición de coñecementos que permitan comprender e analizar os códigos de conduta e o comportamento adecuado para convivir en sociedade.

Os elementos fundamentais desta competencia son a capacidade de comunicarse de forma constructiva en distintos contornos e a confianza nun mesmo, a integridade e a honestidade.

A competencia cívica basease no coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos civís.

Nesta competencia son fundamentais: a habilidade para interactuar eficazmente no ámbito público, manifestar solidariedade e interese polos problemas da comunidade, o respecto dos dereitos humanos, a igualdade, a apreciación e comprensión das diferentes relixións ou culturas.

O desenvolvemento destas competencias implica afrontar os conflitos con valores éticos e exercer os dereitos e deberes cidadáns dende unha actitude solidaria e responsable.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Esta competencia refírese á capacidade de transformar ideas en actos, o que implica adquirir conciencia dunha situación e optar con criterio propio e levar adiante as iniciativas necesarias para desenvolver a opción elexida e farase responsable dela, tanto no ámbito persoal como no social ou laboral.

A adquisición desta competencia é determinante para a formación de futuros cidadáns emprendedores, contribuíndo así á cultura do emprendemento.

Esta competencia require uns coñecementos relacionados coa capacidade de recoñecer as oportunidades existentes para as actividades persoais, profesionais e comerciais; e unhas destrezas como a capacidade de análise, de planificación, organización, xestión, toma de decisións, resolución de problemas, liderazgo, pensamento crítico, avaliación e auto-avaliación.

Require o desenvolvemento de actitudes e valores como a predisposición a actuar de forma creadora e imaxinativa, o autocoñecemento e a autoestima, a independencia, o interese e esforzo, e o espírito emprendedor.

Conciencia e expresións culturais

Esta competencia implica coñecer, apreciar, comprender e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de lecer e enriquecemento persoal e consideralas parte do patrimonio cultural dos pobos.

Require coñecementos que permitan acceder ás distintas manifestacións sobre a herdanza cultural a tódolos niveis. Comprende a concreción da cultura e outras manifestacións artístico-culturais da vida cotiá. Incorpora o coñecemento básico das principais técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas e a identificación entre as diferentes manifestacións artísticas e a sociedade. A adquisición desta competencia pon en funcionamento destrezas como a aplicación de diferentes habilidades de pensamento para poder comprender, valorar, emocionarse e desfrutar das diferentes manifestacións artísticas. Supón, ademais, actitudes e valores persoais de interese, recoñecemento e respecto por elas e pola conservación do patrimonio.

3.3.1. COMPETENCIAS CLAVE NA ÁREA DE PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA: INGLÉS

Competencia en comunicación lingüística:

O estudo dunha lingua estranxeira contribúe ao desenvolvemento desta competencia dunha maneira directa, completando, enriquecendo e enchendo de novos matices comprensivos e expresivos esta capacidade comunicativa xeral. A competencia en comunicación lingüística refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Utilizar números e as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático para producir e interpretar informacións, para coñecer máis sobre aspectos cuantitativos e espaciais da realidade e para resolver problemas relacionados coa vida diaria. Forma parte da competencia matemática a habilidade para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións.

As competencias científica e tecnolóxica, e partindo do coñecemento da natureza, dos conceptos, principios e métodos científicos fundamentais e dos produtos e procesos tecnolóxicos, así como a comprensión da incidencia da ciencia e a tecnoloxía sobre a natureza, permiten comprender mellor os avances, as limitacións e os riscos das teorías científicas, as aplicacións e a tecnoloxía nas sociedades en xeral. Son parte destas competencias básicas o uso de ferramentas e máquinas tecnolóxicas, os datos científicos para alcanzar obxectivos baseados en probas.

Competencia dixital

A competencia dixital proporciona un acceso inmediato a un fluxo incesante de información que aumenta cada día. O coñecemento dunha lingua estranxeira ofrece a posibilidade de comunicarse utilizando as novas tecnoloxías creando contextos reais e funcionais de comunicación. Esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información e transformala en coñecemento.

Competencia para aprender a aprender

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira rentabilízase enormemente se se inclúen contidos directamente relacionados coa reflexión sobre a propia aprendizaxe, para que cada neno e cada nena identifiquen como aprenden mellor e as estratexias que os fan máis eficaces.

Isto comporta a conciencia daquelas capacidades que entran en xogo na aprendizaxe como a atención, a concentración, a memoria, a comprensión, a expresión lingüística e a motivación do logro entre outras.

Competencias sociais e cívicas

As linguas serven aos falantes para comunicarse socialmente, pero tamén son vehículo de comunicación e transmisión cultural. Aprender unha lingua estranxeira implica o coñecemento de rasgos e feitos culturais vinculados ás diferentes comunidades de falantes da mesma, a súa identidade cultural.

Este feito favorece a comprensión da realidade social en que se vive, o respecto, o recoñecemento e a aceptación de diferencias culturais e de comportamento, ás diferentes linguas, promove a tolerancia e a integración e axuda a comprender e apreciar tanto os rasgos de identidade como as diferenzas.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

As decisións que provoca a reflexión sobre a propia aprendizaxe favorecen a autonomía. Na medida en que a autonomía e iniciativa persoal involucran acotío a outras persoas, esta competencia obriga a dispor de habilidades sociais para relacionarse, cooperar e traballar en equipo: poñerse no lugar do outro, valorar as ideas dos demais, dialogar e negociar, a asertividade para facer saber adecuadamente aos demais as propias decisións, e traballar de forma cooperativa e flexible. O sentido de iniciativa e espírito emprendedor supoñen a capacidade de imaxinar, emprender, desenvolver e avaliar accións ou proxectos individuais ou colectivos con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico. Require, por tanto, poder reelaborar os plantexamentos previos ou elaborar novas ideas, buscar solucións e levalas á práctica.

Conciencia e expresións culturais

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira colabora no desenvolvemento desta competencia se os modelos lingüísticos que se utilizan conteñen, aínda coas limitacións desta etapa, producións lingüísticas con compoñente cultural. Trátase, por tanto, dunha competencia que facilita tanto expresarse e comunicarse como percibir, comprender e enriquecerse con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura.

Esta competencia incorpora así mesmo o coñecemento básico das principais técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas como a música, a literatura, as artes visuais e escénicas, ou das diferentes formas que adquiren as chamadas artes populares.

3.3.2. RÚBRICA DE AVALIACIÓN DE COMPETENCIAS

Esta rúbrica permítenos avaliar o grado de adquisición das Competencias clave indicando o nivel de cualificación que vai adquirindo o alumno.

As Competencia claves desglósanse en indicadores. Á hora de avaliar coas rúbricas, débese calificar, en primeiro lugar, cada un dos indicadores ou aqueles nos que se centre o profesor, obtendo así unha visión global da competencia para avaliála seguidamente.

No proceso de avaliación, identifícanse cinco niveis de cualificación, e para o seu rexistro é preciso ter a seguinte escala cualitativa ordenada de menor a maior:

IN: Insuficiente para as cualificacións negativas

Para as cualificacións positivas:

SU:Suficiente

BE: Ben

NT: Notable

SB: Sobresaliente

A estes achegaráselles unha escala numérica, sen empregar decimais, nunha escala do un ao dez; coas seguintes correspondencias:

- Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.
- Suficiente: 5.
- Ben: 6.
- Notable: 7 ou 8.
- Sobresaliente: 9 ou 10.

Para establecer os criterios de cualificación deben aplicarse estos niveis aos criterios de avaliación detallados para a área de lingua estranxeira.

3.3.3. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os instrumentos de avaliación permiten obter uns datos concretos e así avaliar aos alumnos/as. Os máis indicados son:

- Observación
- Proba escrita
- Proba oral
- Caderno de clase

Os indicadores nos que se desglosan as Competencias clave para este nivel na área de Primeira Lingua Estranxeira Inglés son os seguintes:

1.Competencia en comunicación lingüística (CCL)

Indicadores
CCL1. ESCOITAR
CCL1.1. escoita e entende secuencias de instrucións ou direccións sinxelas, dadas polo profesorado ou un medio mecánico.
CCL1.2. Capta a esencia en varios textos orais en diferentes situacións de comunicación.
CCL1.3. Identifica informacións específicas en textos orais variados emitidos en diferentes situacións de comunicación.
CCL1.4. Comprende globalmente e extrae información específica de situacións curtas e sinxelas coa visualización repetida do documento audiovisual.
CCL1.5. escoita e discrimina sons.
CCL2. FALAR
CCL2.1. Fai un uso axeitado da pronuncia, ritmo, entoación e acentuación en diferentes contextos.
CCL2.2. Participa en representacións sinxelas.
CCL2.3. Pode organizar as súas breves declaracións, dicindo ou lendo en voz alta para a clase de textos curtos de realización propia.
CCL3. CONVERSAR
CCL3.1. Usa estruturas básicas propias da lingua estranxeira en diferentes contextos comunicativos de forma significativa.
CCL3.2. Mantén conversacións familiares diarias sobre temas familiares en situacións de comunicación predecibles.
CCL4. LER
CCL4.1. Capta a esencia de textos simples.
CCL4.2. Realiza inferencias directas na comprensión de textos diversos sobre temas de interese.
CCL4.3. Le textos diversos sobre temas de interese.
CCL5. ESCRIBIR

CCL5.1. Escribe na lingua estranxeira a partir de modelos traballados previamente.

CCL5.2. Elabora textos escritos atendendo ao destinatario e á finalidade do texto.

2. Competencia matemática, científica e tecnolóxica (CMCT)

Indicadores

CMCT1. Ordea os datos rexistrados atendendo a un criterio de clasificación.

CMCT2. Representa os datos obtidos sobre feitos e obxectos da vida cotiá, empregando os gráficos estatísticos máis axeitados á situación, táboa ou gráfica.

CMCT3. Relaciona determinadas prácticas de vida co axeitado funcionamento do corpo.

CMCT4. Identifica diferentes especies de seres vivos.

CMCT5. Recoñece o proceso da experimentación científica.

3. Competencia dixital (CD)

Indicadores

CD1. Busca, recopila e organiza información en soporte dixital.

CD2. Emprega as tecnoloxías da información e a comunicación para contrastar e comprobar información.

CD3. Emprega o soporte dixital para a aprendizaxe da lingua estranxeira.

4. Aprender a aprender (CAA)

Indicadores
CAA1. Emprega estratexias para aprender a aprender, como utilizar dicionarios bilingües e monolingües.
CAA2. Usa algunhas estratexias de tipo receptivo ou interactivo para resolver problemas de comunicación.
CAA3. Valora a lingua estranxeira como ferramenta de aprendizaxe.

5. Competencias sociais e cívicas (CSC)

Indicadores
CSC1. Participa en interaccións orais dirixidas sobre temas coñecidos en situacións de comunicación predecibles.
CSC2. Respecta as normas básicas de intercambio, escoitando e mirando a quen fala e respectando o turno de palabra.
CSC3. Valora a lingua estranxeira como instrumento de comunicación con outras persoas e mostra curiosidade e interese cara ás persoas que falan a lingua estranxeira.
CSC4. Identifica algunhas costumes de países onde se fala a lingua estranxeira.

6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Indicadores
CSIEE1. Busca, recopila e organiza información en diferentes soportes.
CSIEE2. Disfruta de forma autónoma da lectura de textos axeitados á súa idade, manifestando unha actitude positiva cara á lectura.
CSIEE3. Emprega estratexias sinxelas de planificación e comprobación do traballo realizado.

7. Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Indicadores
CCEC1. Mostra curiosidade e interese por coñecer información sobre as persoas e a cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira.
CCEC2. Identifica algunhas tradicións de países onde se fala a lingua estranxeira.
CCEC3. Utiliza técnicas artísticas para a presentación de proxectos ou documentos artísticos.
CCEC4. Participa na elaboración de composicións grupais, empregando diferentes recursos expresivos musicais e/ou escénicos.

3.4. CONTIDOS

Os contidos que conforman esta materia e este nivel agrúpanse en cinco bloques: Comprensión e Produción de textos orais e escritos e Coñecemento da Lingua e Consciencia Intercultural.

Bloque 1. Comprensión de textos orais

B1.1. Estratexias de comprensión:

Uso progresivo do contexto visual e non verbal e dos coñecementos previos, transferidos desde as linguas que coñece a lingua estranxeira, para a formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar, sobre o tema ou a situación.

Interpretación das ideas principais expresadas en mensaxes orais de progresiva complexidade, como instrucións ou explicacións e interaccións orais ou gravacións en soporte audiovisual e informático para extraer información global e dalgún detalle concreto.

Recoñecemento de léxico, formas e estruturas básicas orais propias da lingua estranxeira, para expresar funcións previamente utilizadas.

Asociación de palabras e expresións con elementos paraverbais (entoación, pausas, énfases...) e non verbais (expresión facial, xestos...).

Seguimento verbal e non verbal de mensaxes orais (instrucións e peticións) de progresiva complexidade en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.

Repetición, memorización comprensiva e observación de modelos correspondentes a rimas, cancións, dramatizacións... para a adquisición do léxico e expresións cotiás da lingua estranxeira.

Desenvolvemento de actitudes e estratexias de cooperación e respecto en situacións de aprendizaxe compartida que faciliten interaccións orais en grupo, seguindo modelos pautados, para a realización de tarefas na aula.

▪ B1.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación: identificación progresiva de aspectos fonéticos, do ritmo e da entoación da lingua estranxeira como aspectos fundamentais para a comprensión de breves textos orais a través do xogo e da expresión corporal e musical.

Bloque 2. Producción de textos orais

B2.1. Estratexias de produción:

Planificación:

Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces.

Execución:

Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos.

Apoiarse nos coñecementos previos para participar activamente en situacións funcionais de comunicación, seguindo modelos, adecuadas á idade do alumnado e aos seus intereses..

Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal).

Recoñecer e usar progresivamente léxico, formas e estruturas básicas orais moi breves propias da lingua estranxeira, para expresar funcións previamente traballadas.

Participar en interaccións orais en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais.

Producir textos orais cotiás de índole diversa tendo en conta tanto elementos lingüísticos como extralingüísticos: utilizar xestos ou recorrer a imaxes para axudar na comprensión de producións orais.

Participar activamente en intercambios lingüísticos orais sinxelos, previamente traballados en grupo, para expresar as necesidades de comunicación máis inmediatas.

Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación.

▪ B2.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación:

Uso axeitado dos sons propios da lingua estranxeira: pronuncia de palabras e frases cotiás de forma comprensible.

Iniciación ás normas que regulan a interacción oral (quendas de palabra, volume de voz e ritmo axeitado).

Dominio moi progresivo de aspectos fonéticos básicos, de ritmo e entoación para a produción de textos breves orais a través do xogo e da expresión corporal e musical.

Bloque 3. Comprensión de textos escritos

B3.1. Estratexias de comprensión:

Activación dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema do texto que se vai traballar.

Identificar elementos icónicos, títulos e facer unha primeira anticipación sobre o contido de textos escritos sinxelos adaptados á súa idade.

Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e o contexto a través da linguaxe non verbal ou co apoio de ilustracións.

Identificación de textos sinxelos: regras de xogos, algunhas instrucións, carteis da aula...

Recoñecer o léxico, formas e estruturas básicas escritas propias da lingua estranxeira, para expresar funcións previamente utilizadas.

Captación da idea global e identificación de elementos máis relevantes en textos escritos situacións cotiás próximas á experiencia como invitacións, felicitacións, notas, avisos, folletos..., con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.

Lectura guiada e comprensión de diferentes textos sinxelos, en soporte papel e dixital, adaptados á competencia lingüística do alumnado, para utilizar información global e específica, no desenvolvemento dunha tarefa, proxecto ou para gozar da lectura.

Iniciación no uso do dicionario bilingüe e das tecnoloxías da información e da comunicación para ler (web, programas multimedia e correo electrónico).

▪ B3.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:

Recoñecemento dos signos de puntuación elementais.

Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións analíticas grafía-son.

Recoñecemento de símbolos de uso frecuente: €, £ @.

Bloque 4. Producción de textos escritos

B4.1. Estratexias de produción:

Planificación:

Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, dramatizacións ...

Iniciarse no uso do dicionario bilingüe e outros materiais de consulta en soporte papel ou dixital adecuados á idade do alumnado.

Execución:

Producir a mensaxe escrita con claridade, utilizando expresións e frases coñecidas.

Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e de materias audiovisuais e multimedia para reproducir mensaxes escritas sinxelas.

Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais e de lectura.

Seleccionar e empregar o léxico adecuado ao tema e usar algún recurso cohesivo para non repetir palabras.

Reelaborar informacións en ficheiros, libriños... textos escritos, moi breves e pautados, afíns aos seus intereses, cunha intención comunicativa.

Reproducir a forma gráfica de certas palabras en situacións comunicativas, sen modelos dados, a través de hipóteses ou tratando de recordar a súa forma.

Compoñer a partir de modelos, diferentes textos sinxelos, utilizando expresións e frases coñecidas oralmente, para transmitir información.

Utilizar a lingua estranxeira en mensaxes escritas como recordatorio visual e para á aprendizaxe de novas palabras e expresións (carteis para identificar os obxectos e os espazos da aula, calendario, normas de xogos, cartafol colectivo...).

Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e a comunicación para producir textos e presentacións, recompilar e transmitir información.

B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:

Uso dos signos de puntuación máis básicos.

Uso de símbolos de uso frecuente: €, £.

Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións grafía-son.

Bloque 5. Coñecemento da lingua e consciencia intercultural

B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:

Valoración positiva das intervencións orais propias e alleas na lingua estranxeira como instrumento para comunicarse e coñecer outras culturas.

Valoración da propia cultura a través do coñecemento e valoración doutras culturas, respecto e aceptación de ideas e costumes distintos.

Recoñecemento e aprendizaxe de formas básicas de relación social na lingua estranxeira.

Recoñecemento da realidade plurilingüe da propia contorna.

B5.2. Funcións comunicativas:

Establecemento de relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, ▪ dirixirse aos demais.

Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais.

Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa en afirmativa e negativa.

Expresión da información en afirmativa e negativa e formulación das correspondentes preguntas.

Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico, a hora etc.

Descrición das rutinas diarias.

Realización de preguntas e respostas sinxelas indicando a identificación e localización de persoas, de obxectos e de lugares...

Realización de preguntas e respostas sinxelas en relación a operacións de compravenda.

Formulación de preguntas e respostas sinxelas en relación á cantidade.

Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os gustos e preferencias.

Realización de preguntas e respostas sobre a habilidade.

Expresión de habilidades e capacidades en afirmativo e negativo.

Formulación de preguntas e respostas sobre a vestimenta.

Descrición de persoas, plantas e animais.

Expresión básica de desexos.

Formulación de preguntas sobre o desexo.

Expresión de instrucións.

Preguntas e respostas sobre petición e ofrecemento de axuda.

▪ B1.4. Estructuras sintáctico-discursivas:

Saúdos, agradecemento, despedidas... (Hi, See you, How are you? I'm fine, thanks...).

Preguntas e respostas sobre aspectos persoais, como nome, idade, estado de ánimo, comida favorita... (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, I'm (bored), What's your favourite (sport)? My favourite (sport) is..., (What's his/her favourite (subject)? His/her favourite (subject) is...).

Expresión de posesión en primeira e terceira persoa e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa.

3.5. METODOLOXÍA

3.5.1. METODOLOXÍA XERAL

As bases metodolóxicas son as seguintes:

- O punto de partida da aprendizaxe do alumnado son os coñecementos previos; centrándonos no que lle resulta familiar e cercano ao alumnado pero cunha vertente de imaxinación. Desta forma, foméntase un uso contextualizado da lingua, traballando situacións comunicativas que permitan empregala dunha maneira real e motivadora. Os alumnos/as poden transferir conceptos e estratexias adquiridas para construír así significados e atribuír sentido ao que aprende. Así favorécese seu crecemento persoal, o seu desenvolvemento e a súa socialización.
- A aprendizaxe competencial pretende que cada alumno/a esté preparado para poder afrontar os retos persoais ao longo da súa vida con éxito, é dicir, non só adquirir uns coñecementos, tamén ser capaces de acceder a eles e aplicalos nos diferentes contextos da súa vida, contextualizalos.
- As situacións comunicativas que inclúen o xogo captan a motivación do alumnado e facilitan a aprendizaxe. A realización de tarefas conxuntas, axudan, por unha parte, a asentir as bases para a adquisición dunha lingua estranxeira, e tamén á súa socialización.
- As distintas formas e ritmos de aprendizaxe do alumnado. Ter sempre un apoio para aqueles nenos/as que o requiran, tendo sempre en conta aqueles casos nos que o progreso non responda aos obxectivos programados, así como os casos en que algúns destaquen na consecución de obxectivos. Traballar actividades de ampliación, para @s máis avanzados, e de reforzo, para os que podan precisalas.

- A aprendizaxe d@s nen@s é maior e de máis calidade se se basea na actividade se @ alumn@ é o centro do proceso de ensino-aprendizaxe pero a súa actividade constructivista depende da intervención do profesor/a. Esta intervención debe ser activa e reflexiva e axustada ao nivel que amosa @ alumn@ debendo: iniciar o input da lingua, axudar ao/á individu@ na interacción c@s demais, avaliar o que fan @s nen@s, proporcionar feedback, contextualizar as actividades e dar significados comprensibles para @ alumn@, promover estratexias de comunicación, potenciar as estratexias de aprendizaxe xa adquiridas e admitir o erro. Considerar o progreso pero tamén o erro como algo natural no proceso de aprendizaxe.
- A avaliación do proceso individual e grupal do alumnado na aprendizaxe para asegurar a calidade do mesmo.
- A aprendizaxe globalizada xenera o desenvolvemento da realidade como un todo. É importante que as actividades que leven a cabo na área de lingua estranxeira estén interrelacionadas coas outras áreas curriculares, empezando polo coñecemento de si mes@ e cunha exploración do mundo que lles rodea, a súa casa, escola, etc.
- Unha aprendizaxe permanente. Non hai saberes que se adquiran exclusivamente nunha determinada materia. Con todo o que o alumnado aprende nas diferentes materias constrúe unha bagaxe cultural e de información que debe servirle para o conxunto da súa vida, e debe ser capaz de utilizalo en momentos precisos e en situacións distintas.
- Por iso, as Competencias clave poden alcanzarse se non en todas, sí na maioría das materias curriculares, e tamén por iso en todas estas materias poderá utilizar e aplicar ditas competencias, independentemente de en cales as puido adquirir (transversalidade). Ser competente debe ser garantía de ter alcanzado determinadas aprendizaxes, pero tamén permitirá alcanzar outras, tanto na propia institución escolar como fóra dela, garantía da súa aprendizaxe permanente.
- Coordinación entre o profesorado das linguas estranxeiras e o das linguas cooficiais. Desta forma, evítase a repetición de contidos propios de aprendizaxes de calquera lingua, tales como as estratexias de lectura, o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos, e para unificar a terminoloxía.
- O achegamento do alumnado á lingua estranxeira prodúcese, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e as ambientais.

- O ensino da Lingua Estranxeira nesta etapa terá como obxectivo o desenvolvemento das seguintes capacidades:
 - a. escoitar e comprender mensaxes en interaccións verbais variadas, utilizando as informacións transmitidas para a realización de tarefas concretas diversas relacionadas coa súa experiencia.
 - b. expresarse e interactuar oralmente en situacións sinxelas e habituais que teñan un contido e desenvolvemento coñecidos, utilizando procedementos verbais e non verbais e adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación.
 - c. escribir textos diversos con finalidades variadas sobre temas previamente tratados na aula e coa axuda de modelos.
 - d. ler de forma comprensiva textos diversos, relacionados coas súas experiencias e intereses, extraendo información xeral e específica de acordo cunha finalidade previa.
 - e. aprender a utilizar con progresiva autonomía todos os medios ao seu alcance, incluídas as novas tecnoloxías, para obter información e para comunicarse na lingua estranxeira.
 - f. valorar a lingua estranxeira e as linguas en xeral, como medio de comunicación e entendemento entre persoas de procedencias e culturas diversas e como ferramenta de aprendizaxe de distintos contidos.
 - g. manifestar unha actitude receptiva e de confianza na capacidade de aprendizaxe e de uso da lingua estranxeira.
 - h. utilizar os coñecementos e as experiencias previas con outras linguas para unha adquisición máis rápida, eficaz e autónoma da lingua estranxeira.
 - i. identificar aspectos fonéticos de ritmo, acentuación e entoación, así como estruturas lingüísticas e aspectos léxicos da lingua estranxeira e usalos como elementos básicos da comunicación.

3.5.2. METODOLOXÍA ESPECÍFICA

O traballo da Lingua Inglesa desenvolverase na **Aula Virtual do CEIP de Arzúa** (<https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipdearzua/aulavirtual/>)

(4ºCurso,Lingua Inglesa) e tamén usaremos o libro de texto **Rooftops 4**. O traballo na Aula Virtual está estruturado en torno a centros de interés ou unidades didácticas. Estas unidades teñen de centro de interés un campo semántico: *Family, School, At Home, The Time, Sports, Jobs, etc* ou unha situación comunicativa (*Self Introduction, At the Shop, etc*).

O traballo na Aula Virtual de 4º estruturouse en torno aos temas do libro (**Rooftops 4.- Unidade 1, 2, 3...**) e concentramos alí todas as actividades relacionadas co tema, coa finalidade de simplificar o traballo aos/ás nen@s e as familias deste alumnado máis miudo.

Nestes temas, incluimos:

- Un resumo do tema (vocabulario e estruturas)
- Resumos das estruturas gramaticais vistas ata o momento, así como ampliación dos contidos.
- Tarefas globais ou proxectos como o *Challenge*, ou desafío, onde @s nen@s teñan que gravar un video falando en inglés coa súa familia.
- Videos explicativos das estruturas repasadas e ampliadas.
- Videos con diálogos e repaso de vocabulario e estruturas usadas en clase.
- LIVE worksheets (fichas que, unha vez feitas, a propia aplicación envía á profesora, facilitando o seguimento do traballo feito polo alumnado).
- Xogos de *Genially* de repaso do tema tratado.
- Xogos, contos, cancións e debuxos animados (*Peppa Pig, Pocoyo, Cayou, Horrid Henry, Wallace and Grommit, etc*, onde @s nen@s poden practicar a escoita e comprensión oral e escrita na lingua estranxeira).

Nas outras unidades deste nivel tamén incluimos:

- Presentación do vocabulario e estruturas usadas nese contexto.
- Videos que introducen o vocabulario e estruturas.
- Resumos das estruturas gramaticais traballadas na unidade.
- HELP-Videos (en español e inglés) explicativos das estruturas gramaticais (subidos especificamente para a modalidade non presencial)
- Un enlace ao *Class Book* de *Rooftops 4* que nos será proporcionado pola editorial para facilitar o traballo no caso de novo confinamento.
- Videos con diálogos en contextos reais e repaso de vocabulario e estruturas usadas en clase.
- LIVE worksheets (fichas que, unha vez feitas, a propia aplicación envía á profesora, facilitando o seguimento do traballo feito polo alumnado na modalidade presencial, non presencial ou mixta).
- Fichas para imprimir, no caso da modalidade presencial.

- Xogos, contos, cancións e debuxos animados con subtítulos en inglés (onde @s nen@s poden practicar a escoita e comprensión oral e escrita na lingua estranxeira).
- Tarefas globalizadas ou Proxectos (*Challenges*, *In the Kitchen*, etc) relacionados coas situacións comunicativas traballadas que requiren a posta en practica de todas as competencias do alumnado, a aprendizaxe cooperativa, o uso das TIC como recurso didactico, actividades que favorezen a auto-aprendizaxe, o pensamento crítico e creativo e a investigación mediante proxectos de traballo.

Tamén se dispón na Aula Virtual dos enlaces ás reválidas de 3º dos últimos anos, coa intención de repasar e practicar con estas probas a competencia lingüística xa que valoran a comprensión oral, escrita e a expresión escrita.

En canto a **comunicación coas familias** e alumnado, nesta area dispoñemos na **Aula Virtual** da **AGENDA 2022/23**, onde semanalmente se explica o traballo que se está a realizar e os deberes a realizar esa semana, de xeito que calquera nen@ que deba permanecer na súa casa teña unha guía de como traballar.

Facilitarase ao alumnado e familias o número de teléfono e correo electrónico da profesora para unha comunicación persoal e directa, tanto para solventar dúbidas respecto aos contidos escolares, como para calquera apoio que poidan precisar.

Tamén se crearán Listas de Difusión para comunicacións da profesora ás familias e onde a comunicación con cada familia será a nivel individual. A disponibilidad horaria para atención ás familias será a máxima posible, adaptándonos aos seus horarios laborais e familiares. Manterase contacto coas familias nas que o alumnado presente máis dificultades, nunca co ánimo de exercer presión, senon de apoiar e axudar.

Por tanto, empregamos unha metodoloxía comunicativa, inclusiva, activa, participativa, individualizada, centrándonos no desenvolvemento de tarefas relacionadas con contextos da vida real a través dun enfoque competencial e do deseño de actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo, baseándonos nunha perspectiva constructivista da aprendizaxe. Tamén se leva a cabo o programa de enriquecemento curricular segundo o Protocolo para a atención educativa ao alumnado con altas capacidades.

3.5.3. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Na aula traballárase nun entorno dixital: **Aula Virtual do CEIP de Arzúa** e libro de texto **ROOFTOPS 4 - Oxford University Press** que consta de: *Guía do Profesor*, *Libro do Alumno*, *Audio CDs*, *Teacher's Resource Pack*, *Caderno de Avaliación*, *DVD*, *IPACK* e recursos na web *Oxford Online Learning Zone*.

A lingua inglesa do segundo ciclo traballa os contidos en torno a centros de interés e situacións comunicativas, favorecendo sempre o diálogo e a interacción. Tamén se usarán fichas impresas dende a rede, xogos de mesa, etc. Usaranse, así mesmo, diferentes contextos e situacións de aprendizaxe, de ser posible, como o patio escolar, a biblioteca, a rúa, o campo, etc.

3.5.4. ACTIVIDADES

Actividades de inicio da lección

Trátase de activar os coñecementos previos dos alumnos nos temas novos que se van a traballar ou de repasar os xa traballados. Isto adoita facerse a través de actividades de brainstorming ou actividades de repaso, mediante xogos, intercambios comunicativos con soporte dixital, videos, material real, flashcards, posters, cancións, etc.

Actividades de desenvolvemento da lección

As actividades de aprendizaxe están relacionadas cos seguintes ámbitos:

Expresións utilizadas nas diferentes situacións comunicativas.

Vocabulario relacionado cos diversos campos conceptuais. (Vocabulary).

Lectura e comprensión de textos (Reading).

Estruturas gramaticais (Grammar).

Sonidos estudados (Pronunciation).

Comprensión e a expresión oral da lingua en tódalas súas vertentes (Listening and Speaking).

Comprensión e a expresión escrita (Writing).

Actividades de reforzo e ampliación

Na clase hai alumnos/as con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación, ao tempo que persegue o obxectivo de que todo alumno/a participe no proceso de aprendizaxe con plena satisfacción e alcance o éxito de acordo ao seu nivel de capacidade e interese.

A diversidade de exercicios e actividades utilizados nos materiais posibilita que todos @s alumn@s podan atopar algún que esté de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas actividades actúan como unha extensión para aquel@s alumn@s sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio.

Actividades de desenvolvemento de Competencias clave

Algunhas actividades contribúen máis especificamente ao desenvolvemento dunha ou varias Competencias clave, entre as que se inclúen:

Brainstorming

Role-plays

Actividades interactivas

Actividades na pizarra dixital

Actividades en grupo

Interpretacións de datos, gráficas, etc.

Textos culturais, cancións, rimas, etc.

Actividades de avaliación

A avaliación da aprendizaxe en Educación Primaria será continua e global e terá en conta o progreso do alumnado no conxunto das áreas do currículo.

As actividades de avaliación poderían clasificarse en varios niveis:

.Actividades de avaliación formativa, onde o profesor avaliará o traballo continuado dos alumnos e medirá o seu progreso a través da observación e comprobación da realización de actividades.

.Actividades de avaliación sumativa coa realización das diversas actividades de avaliación.

.Actividades de autoavaliación e autoestudo, nas que o alumnado iniciase en estratexias de auto-avaliación dos seus coñecementos e destrezas.

.Complementarias

Neste tipo de actividades incluíranse: saídas culturais, asistencia a obras de teatro en inglés, conmemoración de festividades características da sociedade anglosaxona, etc.

3.5.5. ORGANIZACIÓN DE TEMPOS, AGRUPAMENTOS E ESPAZOS

O tempo, entendido como o dedicado ao ensino no centro, é un recurso fundamental e limitado na aprendizaxe dunha materia.

As clases de Inglés desenvolveranse na aula

de Inglés se as circunstancias o permiten.

O agrupamento do gran grupo será en forma de U para facilitar a comunicación entre o alumnado e profesorado. Tamén se traballará en grupos de 2, 3 e 4 persoas.

Os recursos cos que pode contar o profesorado e os posibles espazos nos que se poden desenvolver os procesos de ensino-aprendizaxe son, na actualidade, cada vez máis variados. A aula deixou de ser o único espazo no que se imparte a ensinanza dunha materia. Cada centro educativo conta cunha serie de recursos espaciais e materiais nos cales se da lugar aos distintos escenarios nos que se desenvolve a ensino da materia.

Máis alá dos recursos materiais e espaciais, cabe destacar a importancia dos procesos cognitivos que interveñen nas fases da aprendizaxe do alumnado e fan posible a incorporación dos coñecementos que se lle queren transmitir aos/ás alumnos/as, desde a atención necesaria para prepararse para recibir a información ata a memorización que permita acceder a esa información cando se precise. Algúns dos procesos que interveñen son:

- Identificación
- Entendemento
- Reflexión
- ...

3.5.5. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE DO ALUMNADO

Resulta evidente que unha mesma actuación educativa exercida nun mesmo grupo de alumnos produce efectos diferentes en función dos coñecementos e experiencias previas de cada un deles, as súas capacidades intelectuais, así como os seus intereses e as súas motivacións no ensino.

Por esta razón, en moitas ocasións, debemos modificar ou adaptar os contidos ou a metodoloxía para que tódol@s alumn@s podan alcanzar os obxectivos establecidos. Da mesma maneira, debemos ofrecer actividades de ampliación para aqueles alumn@s máis capaces ou receptivos. A atención á diversidade debe levarse a cabo sempre nos dous sentidos. Por iso, constantemente se deberá atender a estas diferenzas, presentando as mesmas actividades de forma diversa. Os profesores deben escoller a quen dirixir e propoñer unhas actividades ou outras e deberán ser conscientes en todo momento desas diferenzas, á hora de avaliar, e tamén á hora de ensinar e de planificar o proceso de ensino-aprendizaxe.

Criterios e procedementos previstos para realizar as adaptacións curriculares apropiadas para os alumnos con necesidades educativas especiais

As adaptacións centraranse en:

- Tempo e ritmo de aprendizaxe
- Metodoloxía máis persoalizada
- Reforzar as técnicas de aprendizaxe
- Mellorar os procedementos, hábitos e actitudes
- Aumentar a atención orientadora
- Enriquecemento curricular
- Avaliacións adaptadas ás necesidades destes alumnos

a) Para o alumnado con altas capacidades intelectuais: facilitaranse contidos e material de ampliación adecuado ás necesidades deses alumnos que lles permitan desenvolver ao máximo as súas capacidades.

b) Para os alumnos con integración tardía no sistema educativo: adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e lles permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

c) Para o alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe: adoptaranse tanto medidas de escolarización como de atención. Para alumn@s con discapacidade, tomaranse medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas. Para alumn@s con dificultades de aprendizaxe graves, priorizaranse os contidos de procedementos e actitudes, buscando a integración social, ante a imposibilidade de alcanzar un progreso suficiente en contidos conceptuais. Hai que insistir nos contidos instrumentais ou de material considerados como tales.

Cando non bastan as adaptacións temos a diversificación curricular, por medio da cal un alumno ou alumna podería deixar de cursar parte do tronco común da etapa e empregar este tempo noutro tipo de actividades educativas, ben as ofertas en espazos opcionais, ben actividades deseñadas especialmente para el/ela, que se poderían cursar dentro ou fóra do centro. Este/a alumno/a seguiría tendo en todo momento como referencia os obxectivos xerais da etapa, pero accedería a eles a través doutro tipo de contidos e actividades.

3.6. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

1. Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das disciplinas de cada curso, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as disciplinas.

2. Fomentarase a calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade, medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas, adaptacións curriculares,

accesibilidade universal, deseño para todas as persoas, atención á diversidade e todas aquelas medidas que sexan necesarias para conseguir que o alumnado con discapacidade poida acceder a unha educación de calidade en igualdade de oportunidades.

3. Promoverase o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

Do mesmo xeito, promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

Traballarase na prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico.

Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Promoverase o desenvolvemento sostible e o coidado do medio ambiente, traballarase os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.

4. Desenvolverase e afianzarase o espírito emprendedor. Fomentaranse as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun/ha mesm@ e o sentido crítico.

5. No ámbito da educación e da seguridade viaria promóveranse accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón ou peoa, persoa viaxeira e persoa condutora de bicicletas, respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións axeitadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

3.7. AVALIACIÓN

A aprendizaxe d@ alumn@ deben ser avaliados sistemática e periódicamente, tanto para medir individualmente os coñecementos e competencias adquiridos como para introducir no proceso educativo cantos cambios sexan precisos se a situación o require cando as aprendizaxes dos alumnos non respondan ao que, a priori, se espera del@s.

Se partimos de que as Competencias clave supoñen unha aplicación real e práctica de coñecementos, habilidades e actitudes, a forma de comprobar ou avaliar se @ alumn@ as adquiriu é reproducir situacións o máis reais posibles de aplicación, e nesas situación, o habitual é que @ alumn@ se sirva desa bagaxe acumulada pero responda, sobre todo, a situacións prácticas.

A avaliación por competencias permite avaliar tanto o logro dos obxectivos do curso, como o grado de adquisición das Competencias clave. Uns criterios están ligados expresamente a conceptos, e outros, preferentemente a procedementos e actitudes.

En función do obxectivo que queremos avaliar, hai varios tipos de avaliación:

A avaliación sumativa, realizada en diferentes momentos do curso e que tendemos a identificar coas finais de avaliación e de curso. Haberá outras avaliacións, como a inicial e a final e, sobre todo, a continua ou formativa, aquela que se realiza ao longo de todo o proceso de ensino-aprendizaxe, inmersa nel, e que insiste, polo tanto, no carácter orientador e de diagnóstico do ensino. Ao finalizar 6º de primaria deberá tamén demostrar o grado de adquisición das Competencias clave, así como o logro dos obxectivos da etapa.

O resultado das avaliacións individualizadas expresarase en niveis e constarán nun informe entregado ás familias ou titores e que terá carácter informativo e orientador. O nivel obtido será indicativo da progresión e a aprendizaxe d@s alumn@s, polo que se non son adecuados deberán aplicarse as medidas ou programas máis adecuados para eles.

3.7.1. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Atendendo a diferentes criterios, o currículo proponnos unha serie de ferramentas que nos permiten levar a cabo o proceso de avaliación na aula.

No caso da avaliación formativa, serán a observación e seguemento sistemático d@ alumn@, é dicir, tomaranse en consideración todas as producións que desenvolve, tanto de carácter individual como grupal: traballos escritos, exposicións orais e debates, actividades de clase, lecturas e resúmenes, investigacións, actitude ante a aprendizaxe, precisión na expresión e autoavaliación entre outros.

Na avaliación sumativa, as probas escritas trimestrais. En todo caso, os procedementos de avaliación serán variados, de forma que podan adaptarse á flexibilidade que esixe a propia avaliación.

O currículo tamén establece uns criterios de avaliación e uns estándares de aprendizaxe avaliados por materia e curso que nos permiten avaliar a consecución dos obxectivos da materia.

Respecto á avaliación por competencias, dado que son moi xenéricas, debemos concretalas moito máis e desglosalas para que nos sirvan como referente para a acción educativa e para demostrar a competencia real do alumno, para o que temos os chamados indicadores.

3.7.2. RECURSOS DE AVALIACIÓN

3.7.2.1. AVALIACIÓN INICIAL

Na área de Lingua Estranxeira, tratándose dunha materia de avaliación continua, é constante a revisión e a reciclaxe de vocabulario e expresións de alta frecuencia. O curso empeza sempre cunha unidade de repaso para actualizar o asimilado en cursos anteriores e aprobeitase para facer unha revisión e recuperar todo o necesario para afondar un pouco máis no coñecemento da lingua. Por medio de xogos e actividades lúdicas detéctanse os puntos febles, así como os alumnos e alumnas que precisan un traballo máis intenso. O caderno de clase, que volven a empregar, serve de elemento de consulta para aqueles que necesitan apoio visual para revisar vocabulario ou estruturas traballadas no curso anterior.

Os resultados desta observación inicial determinarán as medidas a adoptar, en moitos casos é preciso preparar actividades de reforzo de grupo ou individuais, así como de extensión, pois o alumnado presenta distintos niveis.

O desexable é poder agrupar aos alumnos de xeito que poidan axudarse entre si e participar todos nas actividades cada un coas súas posibilidades.

3.7.2.2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os criterios de avaliación que establece o currículo para o cuarto curso de Educación Primaria na área de lingua estranxeira organízanse en cinco grandes bloques.

Bloque 1. Comprensión de textos orais

B1.1. Comprender a idea global e a información máis importante en textos orais moi breves con estruturas simples e coñecidas cun léxico de uso cotiá con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos presentes nas situacións comunicativas e conectados cos propios intereses e coas propias experiencias, articulados con claridade e lentamente, transmitidos de viva voz ou por a través de recursos multimedia que non distorsionen a mensaxe.

- B1.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e a información mais importante do texto.
- B1.3. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos nos diferentes contextos comunicativos de forma significativa.

Bloque 2. Producción de textos orais

B2.1. Interactuar en situacións reais ou simuladas sinxelas de comunicación sobre temas do seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, usando expresións e frases coñecidas e de uso frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or/then).

- B2.2. Participar de forma activa e cooperativa en situacións funcionais de comunicación que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou temas do seu interese cunha pronuncia axeitada e empregando as convencións propias do proceso comunicativo.
- B2.3. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación.
- B2.4. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario.

Bloque 3. Comprensión de textos escritos

*B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas máis importantes en textos escritos sinxelos de temas previamente traballados de forma oral e de interese para o alumnado, e conte con apoio visual en soporte papel ou dixital.

- B3.2. Coñecer as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e as ideas principais en textos escritos sinxelos.
- *B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas que expresen pausas, exclamacións e interrogacións.

Bloque 4. Producción de textos escritos

B4.1. Escribir textos sinxelos propios, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.

- B4.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos.
- B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección frases curtas que utiliza normalmente ao falar, cunha ortografía aceptable.
- B4.8. Iniciarse no uso das ferramentas informáticas para completar actividades preelaboradas polo persoal docente.

Bloque 5. Coñecemento da lingua e conciencia intercultural

B5.1. Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos para unha comprensión adecuada do texto oral e escrito.

- B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e pola súa cultura.
- B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente en situacións reais ou simuladas en contextos dirixidos.
- B5.4. Obter e dar información persoal, sobre o seu contorno máis inmediato en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.
- B5.5. Expresar nocións básicas relativas a rutinas, tempo, vestimenta e prezo.
- *B5.6. Expresar e identificar localización de persoas, de obxectos e de lugares.
- *B5.7. Solicitar e comprender o permiso, o acordo, a información, a preferencia, a axuda ou o desexo, a capacidade entre outras.
- *B5.8. Utilizar adecuadamente as realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.
- *B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados.

*B5.10. Utilizar estruturas sintácticas de progresiva dificultade (p. e. enlazar frases sinxelas con conectores básicos como and, or, then).

*B5.10. Mostrar un control sobre un conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro dun repertorio memorizado.

- B5.11. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en situacións comunicativas sinxelas da vida da aula ou fóra dela.

*B5.12. Comparar aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas (horarios, hábitos, festividades...).

- B5.13. Recoñecer un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, intereses e próximos á súa idade.

3.7.2.3. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Os estándares de aprendizaxe organízanse en cinco grandes bloques: comprensión e produción de textos orais e escritos e coñecemento da lingua e consciencia intercultural.

Bloque 1. Comprensión de textos orais

PLEB1.1. Comprende o sentido global e a información mais importantes de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotiá procedentes de medios audiovisuais ou da Internet adecuados a súa idade.

- PLEB1.2. Comprende os puntos principais e recoñece palabras e expresións coñecidas en textos orais (contos, cancións e conversas) sobre temas familiares ou do seu interese e expresados con claridade e que contén con apoio visual.

- PLEB1.3. Identifica a información máis relevante en interaccións orais nas que participa que traten sobre temas familiares procedentes de diferentes medios de comunicación e da Internet.

- PLEB1.4. escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.

PLEB1.5. Interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.

Bloque 2. Produción de textos orais

PLEB2.1. Participa en situacións reais ou simuladas de comunicación breves e elementais, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas do seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, cunha pronuncia e entoación comprensibles.

- PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás.

- PLEB2.3. Avisa unha actitude de escoita atenta.

PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, conversas telefónicas ou dramatizacións).

- PLEB2.5. Manifesta interese e respecto polas apartacións do seus compañeiros/as.

- PLEB2.8. Avisa unha actitude positiva polo uso da lingua estranxeira nas diferentes situacións comunicativas.

*PLEB2.9. Domina progresivamente aspectos fonéticos, do ritmo, da acentuación e da entoación da lingua estranxeira para a produción de textos orais.

Bloque 3. Comprensión de textos escritos

PLEB3.1. Comprende frases simples escritas, relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.

- PLEB3.2. Comprende a idea principal dun texto escrito sinxelo acompañado de apoio visual, acorde a súa idade procedente dos medios de comunicación adaptados a súa competencia lingüística.

- PLEB3.3. Avisa interese pola lectura nunha lingua estranxeira.

PLEB3.4. Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca de aula para a súa lectura autónoma acorde a súa idade e intereses.

- PLEB3.5. Inicia progresivamente o uso autónomo de estratexias de comprensión lectora.

- PLB3.6. Formula hipóteses sobre o texto a partir de elementos icónicos e títulos que o acompañan, e compróbaas.
- PLEB3.7. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.
- *PLEB3.9. A mostra interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.

Bloque 4. Producción de textos escritos

PLEB4.1. Escribe frases sinxelas relacionadas con temas da súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.

- PLEB4.2. Escribe conversas sinxelas, seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical coñecida.
- PLEB4.3. Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura propios de situacións de relación interpersoal (invitacións, notas e avisos).
- PLEB4.4. Completa un formulari en liña cos seus datos persoais e dos e das demais (nome, apelido, idade...).
- PLEB4.5. Responde de forma escrita a preguntas sobre temas traballados en clase como, por exemplo, onde está un obxecto ou un lugar, de que cor é un obxecto, que hora é, cales son os seus gustos ou se hai algo nun determinado lugar.
- PLEB4.6. Escribe correspondencia persoal simple en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e da súa contorna inmediata.

PLEB4.7. Produce textos escritos significativos, en soporte papel ou dixital, de forma individual ou en parella seguindo o modelo traballado.

- PLEB4.8. Utiliza d xeito guiado as TIC para a produción de textos sinxelos.
- PLEB4.9. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.

*PLEB4.10. A mostra interese por utilizar a lingua estranxeira escrita de forma correcta en situacións variadas atendendo á súa corrección ortográfica.

Bloque 5. Coñecemento da lingua e consciencia intercultural.

PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festividades...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.

- PLEB5.2. Amona curiosidade por aprender a lingua estranxeira e a súa cultura.
- PLEB5.3. Inicia e remata as interaccións adecuadamente.
- PLEB5.4. Pregunta e responde de xeito comprensible en actividades de aprendizaxe cotiás en distintos contextos.
- PLEB5.5. Expresa, identifica e distingue os tramos horarios e as rutinas do día, prezos, vestimentas...

PLEB5.6. Pregunta e responde de xeito comprensible sobre a localización (obxectos, espazos, seres vivos ...).

- PLEB5.7. Pregunta e responde de xeito comprensible sobre o permiso, o acordo, a preferencia, desexo ou a capacidade.
- PLEB5.8. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos básicos.
- PLEB5.9. Diferenza preguntas e respostas moi simples, así como as que achegan información.
- PLEB5.10. Memoriza rutinas lingüísticas para desenvolverse nas interaccións habituais.
- PLEB5.12. Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas.

PLEB5.13. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario necesario para participar nas interaccións de aula ou fóra da aula, ler textos próximos á súa idade e escribir con léxico traballado previamente.

3.7.2.4. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

1. Actividades obxectivas de avaliación de contidos: 30%
2. Actividades de avaliación de competencias: 30%

3. Observación directa: 20%
4. Actitude: 20%

Criterios de promoción

1. O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado ou os obxectivos da etapa, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes. De non ser así, poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polos centros docentes de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa.

A repetición considerárase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado.

2. O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

Atenderase especialmente aos resultados das avaliacións individualizadas de terceiro curso de educación primaria e final de educación primaria.

Criterios sobre a avaliación, a cualificación e a promoción do alumnado

O seguemento e avaliación do alumnado na área de linguas estranxeiras, especialmente nos cursos inferiores, céntrase en grande medida na observación directa de competencias, actitudes e habilidades lingüísticas, sociais, extralingüísticas... Dadas as circunstancias de confinamento total o parcial do alumnado é imposible facer un seguemento fiable destas competencias e, en base a isto, é imposible desglosar unha serie de estándares e criterios nos que se podan deitar unhas bases medianamente sólidas para levar a cabo unha avaliación integral.

Nestas condición a valoración dos estándares de aprendizaxe en base aos 5 bloques (comprensión e produción oral, comprensión e produción de textos escritos e coñecemento da lingua e conciencia intercultural) é, sinxelamente, no mellor dos casos una declaración de boas intención ben alonxada da realidade competencial do alumnado.

Os criterios e estándares e indicadores escollidos para esta programación, deberían ser reducidos a súa mínima expresión e estar suxeitos as ordes que as autoridades competentes manifesten así como se fixo no 27 de abril do 2020 pola Dirección Xeral de Educación.

Partirase da base da redución aos estándares básicos, menos inxustos, excluintes e xenéricos cos que no mellor dos casos se podería tentar facer unha simulación de avaliación. Aínda así compre ter en conta que moitas das familias non foron quen de, ou non quixeron ou non puideron facer as tarefas asignadas... polo que nese aspecto, avaliar nestas condicións é unha inxustiza tanto para o alumnado como para o profesorado.

A priori, tomarase como referencia as instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, a avaliación partirá da seguinte premisas:

- a) A cualificación das tarefas durante o período de confinamento total e/ou parcial poderá incrementar a cualificación final nun máximo dun punto, tendo en conta o apartado 6.10 destas instrucións.
- b) De ser o caso, terase en conta as cualificacións e notas tiradas da fase presencial do devandito trimestre.
- c) A avaliación das actividades realizadas na fase non presencial só terá valor positivo para a cualificación do alumnado.

3.8. OBXECTIVOS MÍNIMOS

a/ Participar en interaccións orais dirixidas sobre temas coñecidos en situacións de comunicación predecibles

b/ Captar o sentido global, e identificar información específica en textos orais sobre temas familiares e de interés.

c/Ler e captar ol sentido global e algunhas informacións específicas de textos sinxelos sobre temas simples e con unha finalidade concreta.

d/Escribir frases e textos cortos significativos en situacións cotidianas e escolares a partir de modelos con unha finalidade determinada e con un formato establecido.

e/Usar formas e estruturas básicas da lingua estranxeira incluíndo aspectos sonoros de ritmo, acentuación e entoación.

f/Saber ler e escribir o vocabulario básico do curso.

19. EDUCACIÓN FÍSICA

CEIP de Arzúa

Programación Anual

Curso académico 2022-2023

Nivel: 4º

Materia:

Nivel:

Educación Física

4º

Materia:

Educación

Física

A continuación, procédese a detallar os aspectos puntuais sobre a área de Educación Física, seguindo o seguinte índice:

1. **1.Obxectivos**
 1. 1.1.Obxectivos xerais de etapa
 2. 1.2.Obxectivos por bloques
 3. 1.3.Obxectivos específicos
2. **2.Contidos**

3. **3.Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe**
4. **4.Competencias clave**
5. **5.Mínimos esixidos**
6. **6.Procedementos de avaliación**
7. **7.Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación**
8. **8.Metodoloxía**
 1. 8.1.Principios metodolóxicos
 2. 8.2.Metodoloxía específica
9. **9.Atención á diversidade**
10. **10.Plans e proxectos**
11. **11.Elementos transversais**
12. **12.Actividades de recuperación e de reforzo**
13. **13.Actividades complementarias e extraescolares**
14. **14.Materiais e recursos**
15. **15.Procedemento para avaliar a programación**

1. 1)OBXECTIVOS

Seguindo o establecido no **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, os obxectivos son *“os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin”*.

1.1. Obxectivos de etapa

Dito Decreto establece 15 obxectivos para a etapa de Educación Primaria. A continuación descríbese o obxectivo que máis relación garda coa área de educación física e que será traballado en todas as unidades didácticas do curso:

k) *Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.*

1.2. Obxectivos por bloques

1º BLOQUE. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA

B1.1. Coñecer, aceptar e valorar o propio corpo e a actividade física como medio de exploración e de gozo das propias posibilidades motrices, de relación coas demais persoas e como recurso para organizar o tempo de lecer.

B1.2. Aceptar e respectar as normas, regras, estratexias e persoas que participan no xogo elaborando e cumprindo un código de xogo limpo.

B1.3. Adquirir confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física.

B1.4. Integrar as novas tecnoloxías no proceso de ensinanza-aprendizaxe para obter información relacionada coa área.

B1.5. Participar en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade.

B1.6. Usar correctamente os materiais e espazos na práctica da Educación física.

B1.7. Coidar o corpo e a consolidar os hábitos de hixiene corporal e sanitarios establecidos por mor da pandemia.

B1.8. Coñecer a normativa básica de circulación en rúas e estradas.

B1.9. Identificar e respectar os sinais básicos de tráfico.

BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN

B2.1. Aprender a valorar e aceptar a propia realidade corporal e a das demais persoas.

B2.2. Adquirir seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas.

B2.3. Adquirir autonomía persoal.

B2.4. Descubrir os elementos orgánico-funcionais relacionados co movemento: circulación, respiración, locomoción (principais músculos e articulacións).

B2.5. Controlar o ritmo respiratorio en diferentes actividades, e toma de conciencia e inicio do control dos diferentes tipos de respiración.

B2.6. Coñecer as características do equilibrio estático e dinámico sobre superficies estables e inestables e alturas variables.

B2.7. Afianzar a organización espacial, temporal e espazo-temporal.

BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES

B3.1. Coñecer e diferenciar as formas e posibilidades do movemento. Axustar e consolidar os elementos fundamentais na execución das habilidades motrices básicas.

B3.2. Utilizar as habilidades motrices básicas en medios e situacións estables e coñecidas.

B3.3. . Adaptar as habilidades básicas a situacións non habituais en diversos medios: natural, acuático, neve... que favorezan a toma de decisións.

B3.4. Mellorar as capacidades físicas de forma global orientada á execución das habilidades motrices..

B3.5. Amosar unha disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.

BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS

B4.1. Utilizar o corpo e o movemento como instrumentos de expresión e comunicación

B4.2. Coñecer e practicar diversas manifestacións expresivas adaptadas ao ámbito escolar: mimo, dramatización, baile, expresión corporal.

B4.3. Adecuar o movemento a estruturas espazo-temporais e executar bailes e coreografías simples utilizando como base o folclore galego e outros bailes do mundo.

B4.4. Expresar sentimentos e emocións a través do corpo, o xesto e o movemento

B4.5. Desenvolver as habilidades motrices básicas participando en actividades artístico-expresivas.

B4.6. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.

BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE

- B5.1. Consolidar os hábitos de hixiene corporal e adquirir hábitos posturais e alimentarios saudables relacionados coa a actividade física.
- B5.2. Recoñecer os beneficios da actividade física na saúde integral da persoa.
- B5.3. Adquirir hábitos de práctica segura de actividade física recoñecendo a importancia do quecemento, a dosificación do esforzo, a volta á calma e a relaxación.
- B5.4. Mellorar a condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiolóxico.
- B5.5. Aplicar as medidas básicas de seguridade na práctica de actividade física no uso de materiais e espazos.
- B5.6. Desenvolver unha actitude favorable cara á actividade física con relación á saúde, manifestando comportamentos responsables, respectuosos e seguros cara a un mesmo e as demais persoas.

BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS

- B6.1. Descubrir e aplicar as estratexias básicas de xogo: cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.
- B6.2. Respetar ás persoas que participan no xogo e rexeitar os comportamentos antisociais.
- B6.3. Aceptar e respectar as normas do xogo.
- B6.4. Recoñecer o xogo e o deporte como fenómeno social e practicar tradicionais de Galicia.
- B6.5. Coñecer os xogos doutras culturas.
- B6.6. Desenvolver as habilidades motrices básicas en situacións de xogo.
- B6.7. Participar en xogos de diferente tipoloxía e iniciarse na práctica de actividades deportivas a través de xogos predeportivos e o deporte adaptado.
- B6.8. Iniciarse e participar en xogos de orientación.
- B6.9. Practicar e gozar de forma actividades motrices relacionadas coa natureza (xogos de campo, de exploración, de aventura, marcha, escalada...).
- B6.10. Coñecer e coidar a natureza.

1.3. Obxectivos específicos

Dentro dos obxectivos do 4º nivel atópanse os obxectivos específicos que pretendemos alcanzar coa natación. Estes obxectivos poden enmarcarse no segundo bloque de contidos. Facemos unha división do alumnado en seis niveis de dificultade, porque non todas as alumnas e alumnos parten do mesmo nivel de coñecemento e de adaptación ao medio.

Primeiro nivel

Neste nivel atópanse o alumnado que non saben nadar e que practicamente descoñecen o medio. Perséguese familiarizar ó alumnado coa auga, evitando reaccións negativas ante ó novo medio, así como unha aproximación á patada.

- Obxectivos xerais:
- ••Familiarización coa auga.
- ••Coñecemento básico do medio.
- Obxectivos motrices:
- ••Que o alumnado sexa capaz de desprazarse na auga (*agarrado ao bordillo, suxeito a un pao, agarrado polo monitor...*).
- ••Que sexa capaz de entrar con naturalidade na auga.
- ••Que sexa capaz de saltar á auga dende as posicións de sentado e de pé.
- ••Inicio no pataleo.
- Obxectivos cognoscitivos:
- ••Coñecer as peculiaridades do novo medio (profundidade, orientación, movemento).
- Obxectivos afectivos:
- ••Que non se manifesten na nena e no neno reaccións negativas ou de temor que retrasen a aprendizaxe.
- ••Que o alumnado se divirta.

Segundo nivel

Unha vez que o alumnado perdeu o medo á auga, plantéxase o logro dunha flotación básica, unha respiración rudimentaria, a iniciación aos estiramentos e deslizamentos, un maior dominio da patada, unha iniciación no movemento dos brazos e un logro de autonomía co material auxiliar.

- —Obxectivos xerais:
- ●●Flotación básica.
- ●●Respiración básica.
- ●●Deslizamentos e estiramentos.
- ●●Propulsión básica.
- ●●Autonomía co material auxiliar.
- —Obxectivos motrices:
- ●●Que a nena ou o neno sexa capaz de deslizarse (sen propulsión).
- ●●Que a nena ou o neno sexa capaz de respirar (soplar aire dentro da auga). Dez veces.
- ●●Que a nena ou neno sexa capaz de desprazarse pola piscina sen medo co material auxiliar, cambiando de dirección.
- ●●Que o alumnado dispoña certo dominio da patada, desprazándose mediante a acción de pés, co material auxiliar.
- —Obxectivos cognoscitivos:
- ●●Que o alumnado saiba reter o aire baixo a auga.
- ●●Que saiba relaxarse na auga.
- ●●Que capte as nocións de estiramento e propulsión.
- —Obxectivos afectivos:
- ●●Que a nena ou o neno sinta pouco a pouco que vai dominando o medio.
- ●●Que o neno/nena sinta a necesidade de axudar e ser axudado para aprender máis (relación co outro).

Terceiro nivel:

- —Obxectivos xerais:
- ●●Creacións de sensacións específicas.

- ••Aprendizaxes específicos, característicos do alumnado.
- ••Flotación, deslizamento e respiración.
- ••Propulsión e zambullida.
- →→Obxectivos motrices:
- ••Que a nena ou neno sexa capaz de moverse na auga mediante accións de brazos e pernas sen exixencias no estilo (aproximadamente 10 metros).
 - ••Que sexa capaz de realizar uns 10 metros con batido de pés croll, suxeitando a táboa coas mans.
 - ••Que sexa capaz de tirarse na auga dende o bordillo da piscina.
 - ••Que sexa capaz de realizar flotación voluntaria (supino e prono).
- →→Obxectivos cognoscitivos:
 - ••Coñecer os efectos das accións de brazos e pernas sobre a auga.
 - ••Coñecer o efecto da postura corporal no referente á flotación e ó deslizamento.
 - ••Coñecer as formas de respiración (posición) ventral e dorsal.
- →→Obxectivos afectivos:
 - ••Sentir a satisfacción do dominio do medio (ó dominar distintos desprazamentos) e ser capaz de desprazarse na auga con afectividade e seguridade.

A partir deste nivel considérase que o alumnado xa ten un dominio motor básico da natación e desexan perfeccionar os estilos.

-

Cuarto nivel:

-

Neste nivel plantexamos o reforzamento do estilo de croll e a aprendizaxe da costas, facendo un maior fincapé nas accións correctas de brazos e de pernas, así como na coordinación da respiración cos brazos.

- →→Obxectivos xerais:
-

- ●●Aprendizaxe de dous estilos (crol e costas).
- ●●Perfeccionamento da zambullida.
- —→Obxectivos motrices:
- - ●●Nadar 25 metros croll sacando os brazos estirados fóra da auga con batida de pés croll.
 - ●●Desprazarse 25 metros coordinando a batida de pés croll coa respiración lateral.
 - ●●Nadar polo menos 15 metros realizando punto morto de croll con táboa, coordinando a respiración lateral.
 - ●●Manter a posición de tendido supino (“morto boca arriba”), e tendido prono (“boca abaixo”), durante un tempo mínimo de 5 segundos.
 - ●●Tirarse de cabeza á auga dende o borde da piscina.
 - ●●Desprazarse 25 metros con batido pés costas (coa táboa no abdome).
 - ●●Desprazarse polo menos 15 metros, coa táboa no abdome, realizando pés, costas e movemento alternativo de brazos.
- —→Obxectivos cognoscitivos:
- - ●●Coñecemento profundo das condicións de flotación, técnica da inmersión e da propulsión.
 - ●●Coñecemento técnico dos estilos croll e costa, e coñecemento das accións de brazos e pernas.
- —→Obxectivos afectivos:
 - ●●Sensación total de desenvolvemento no medio.

1. 2)CONTIDOS

O **Decreto 105/2014, do 4 de setembro** define os contidos como o “conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado”. **O currículo, no seu anexo II**, establece 6 bloques de contidos para a área de educación física. Esta agrupación non determina métodos concretos, senón que responde a una forma de organizar os contidos que deben ser abordados de forma enlazada

atendendo á configuración cíclica da ensinanza da área, construindo uns contidos sobre outros. Os bloques de contidos que se traballarán nesta área serán os seguintes:

Bloque 1. Contidos comúns: *son de natureza transversal polo que se traballarán ao longo de todo o curso en combinación cos contidos do resto dos bloques. Abarca aspectos tales como os valores que teñen por referente o corpo, o movemento e a relación co entorno, a educación viaria, a resolución de conflitos mediante o diálogo, aceptación das regras, actitudes, a confianza, iniciativa individual e hábitos de esforzo, así como o uso adecuado dos materiais e espazos ou as TIC.*

B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a dos e das demais.

B1.2. . Aceptación e respecto cara ás normas, regras, estratexias e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo.

B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física.

B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, relacionada coa área.

B1.6. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.

B1.7. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade.

B1.8. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da Educación física.

B1.9. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal.

B1.10. Coñecemento da normativa básica de circulación en rúas e estradas.

B1.11. Identificación e respecto, ao realizar saídas fóra do colexio, dos sinais básicos de tráfico que afectan aos peóns e persoas e ás persoas ciclistas.

Bloque 2. O corpo: imaxe e percepción: *traballaranse capacidades perceptivas, representadas a través do esquema corporal, coñecemento do corpo e as súas posibilidades de movemento ou a organización e percepción espazo-temporal.*

B2.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas mostrando unha actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente.

B2.2. Seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas.

B2.3. Autonomía persoal: autoestima, expectativas realistas de éxito.

B2.4. Descubrimento dos elementos orgánico-funcionais relacionados co movemento: circulación, respiración, locomoción (principais músculos e articulacións).

B2.5. Control do ritmo respiratorio en diferentes actividades. Toma de conciencia e inicio do control dos diferentes tipos de respiración.

B2.6. Equilibrio estático e dinámico sobre superficies estables e inestables e alturas variables.

B2.7. Organización espacial (organización dos elementos no espazo, apreciación de distancias, traxectorias, orientación, lonxitude). Organización temporal (duración, sucesión, ritmo). Organización espazo-temporal (velocidade, previsión do movemento).

Bloque 3. Habilidades motrices: *céntrase nos aspectos cuantitativos do movemento, capacidades e habilidades motrices básicas, e a coordinación.*

B3.1. Formas e posibilidades do movemento. Axuste e consolidación dos elementos fundamentais na execución das habilidades motrices básicas.

B3.2. Utilización eficaz e económica das habilidades motrices básicas en medios e situacións estables e coñecidas.

B3.3. Inicio na adaptación das habilidades básicas a situacións non habituais e contornos descoñecidos ou con incerteza, incidindo nos mecanismos de decisión.

B3.4. Mellora das capacidades físicas básicas de forma xenérica e orientada á execución das habilidades motrices.

B3.5. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade

Bloque 4. Actividades físicas artístico expresivas: *abarca o uso do corpo e o movemento como instrumentos de expresión e comunicación. Engloba os bailes, o ritmo, as danzas e a expresión de emocións e sentimentos, imitacións, representacións e dramatizacións.*

B4.1. O corpo e o movemento como instrumentos de expresión e comunicación.

B4.2. Coñecemento e práctica de diversas manifestacións expresivas adaptadas ao ámbito escolar: mimo, dramatización, baile, expresión corporal.

B4.3. Adecuación do movemento a estruturas espazo-temporais e execución de bailes e coreografías simples utilizando como base o folclore galego e outros bailes do mundo.

B4.4. Expresión de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento.

B4.5. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, participando en actividades artístico-expresivas.

B4.6. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico- expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.

Bloque 5. Actividade física e saúde: *engloba aqueles contidos relacionados coa mellora da saúde e a calidade de vida. A hixiene (corporal e postural), a alimentación, a condición física orientada á saúde, así como a adopción de medidas de seguridade e a prevención de accidentes.*

B5.1. Consolidación de hábitos de hixiene corporal e adquisición de hábitos posturais e alimentarios saudables relacionados coa actividade física.

B5.2. Recoñecemento dos beneficios da actividade física na saúde integral da persoa.

B5.3. Práctica segura da actividade física, recoñecendo a importancia do quecemento, a dosificación do esforzo, a volta á calma e a relaxación.

B5.4. Mellora da condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiológico.

B5.5. . Adopción das medidas básicas de seguridade na execución das actividades físicas e no uso de materiais e espazos.

B5.6 Actitude favorable cara á actividade física con relación á saúde, manifestando comportamentos responsables, respectuosos e seguros cara a un mesmo e as demais persoas.

Bloque 6. Os xogos e actividades deportivas: *presenta contidos relacionados co xogo e coas actividades deportivas. O xogo pode ser un recurso metodolóxico ou un contido con sentido propio (xogos populares e tradicionais galegos, o respecto ás normas e aos compañeiros/as, así como estratexias básicas do xogo relacionadas coa cooperación, oposición e cooperación-oposición).*

B6.1 Descubrimento e aplicación das estratexias básicas de xogo relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.

B6.2. . Respecto cara ás persoas que participan no xogo e rexeitamento cara aos comportamentos antisociais.

B6.3. Comprensión, aceptación e cumprimento das normas de xogo.

B6.4. O xogo e o deporte como elementos da realidade social.

Coñecemento e práctica de xogos tradicionais de Galicia.

B6.5. Achegamento ao xogo doutras comunidades e países dos seus compañeiros e compañeiras da clase.

B6.6. Aplicación das habilidades básicas en situacións de xogo.

B6.7. Participación en xogos de diferente tipoloxía e iniciación á práctica de actividades deportivas a través de xogos predeportivos e o deporte.

B6.8. Iniciación á orientación deportiva mediante propostas lúdicas (ximnasio, patio, parque).

B6.9. Práctica e gozo de actividades motrices lúdicas relacionadas coa natureza (xogos de campo, de exploración, de aventura, marcha, escalada...).

B6.10 Coñecemento e coidado da contorno natural.

1. 3)CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

A avaliación é un elemento fundamental da práctica educativa. Permítenos recoller a información necesaria para poder valorar que obxectivos conséguense e cales non, onde, como, cando e porqué se producen problemas e erros e cal é o seu grao de profundidade De acordo coa Orde do 9 de xuño de 2016, pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade autónoma de Galicia, a avaliación será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas e na adquisición das competencias clave. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das disciplinas troncais, específicas e de libre configuración autonómica serán os **criterios de avaliación** e os **estándares de aprendizaxe** avaliáveis.

Criterios de avaliación

B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica, tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos e das demais.

B1.2. Buscar e presentar información e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.

B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e as demais persoas nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.

B2.1. Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a das demais persoas.

B2.2. Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para adaptar o movemento ás circunstancias e condicións de cada situación, sendo capaz de representar mentalmente o seu corpo na organización das accións motrices.

B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.

B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.

B4.2. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas.

B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo ou mesma.

B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.

B5.3. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.

B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades.

B6.2. Coñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas, en especial as de Galicia.

B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.

B6.4. Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.

Estándares de aprendizaxe

EFB1.1.1. Investiga, reflexiona e debate de forma guiada sobre distintos aspectos da moda e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.

- EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase.
- EFB1.1.3. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable.
- EFB1.1.4. Recoñece as condutas inapropiadas que se producen na práctica deportiva.
- EFB1.1.5. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.
- EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.
- EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo ás pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza.
- EFB1.2.3. Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.
- EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.
- EFB1.3.2. Demostra certa autonomía resolvendo problemas motores.
- EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.
- EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.
- EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.
- EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.
- EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.
- EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.
- EFB2.2.1. Recoñece os dous tipos de respiración.
- EFB2.2.2. Mantense en equilibrio sobre distintas bases de sustentación a alturas variables.
- EFB2.2.3. Coñece os músculos e articulacións e no control postural.
- EFB2.2.4. Colócase á esquerda-dereita de diferentes obxectos, persoas e espazos en movemento, con e sen manipulación de distintos móbiles.
- EFB2.2.5. Mellora a súa eficacia nas repostas motrices ante combinacións de estímulos visuais, auditivos e táctiles no tempo e no espazo.
- EFB3.1.1. Realiza desprazamentos en diferentes tipos de contornos e en actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, intentando non perder o equilibrio nin a continuidade, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais.
- EFB3.1.2. Realiza a habilidade motriz básica de salto en diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, sen perder o equilibrio e a continuidade, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais.

EFB3.1.3. . Realiza as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas aplicando os xestos e utilizando os segmentos dominantes.

EFB3.1.4. . Realiza as habilidades motrices de xiro en diferentes tipos de contornos sen perder o equilibrio e a continuidade, tendo en conta dous eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais.

EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.

EFB3.1.6. Realiza actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, con certo nivel de incerteza.

EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas e sentimentos utilizando os recursos expresivos do corpo, individualmente, en parellas ou en grupos.

EFB4.1.2. Representa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.

EFB4.1.3. Coñece e practica bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía básica.

EFB4.1.4. Leva a cabo manifestacións artísticas en interacción cos compañeiros e compañeiras.

EFB4.2.1. Identifica a capacidades físicas básicas implicadas nas actividades artístico-expresivas.

EFB4.2.2. Coñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.

EFB5.1.1. Participa activamente nas actividades propostas para mellorar as capacidades físicas relacionándoas coa saúde.

EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).

EFB5.1.3. Coñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde.

EFB5.1.4. Adopta hábitos posturales recoñecendo a súa importancia para saúde.

EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma.

EFB5.2.1. Mellora o seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.

EFB5.2.2. Identifica a frecuencia cardíaca en repouso e realizando actividade física, nel mesmo ou nun compañeiro ou compañeira.

EFB5.2.3. Percibe e comeza a adaptar a intensidade do seu esforzo ás demandas da estrutura da clase de Educación física.

EFB5.3.1. Ten en conta a seguridade na práctica da actividade física, sendo capaz de realizar o quecemento con certa autonomía.

EFB6.1.1. . Consolida o uso dos recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en situacións motrices habituais.

EFB6.1.2. Utiliza as habilidades motrices básicas en distintos xogos e actividades físicas.

EFB6.2.1. Recoñece as diferenzas, características básicas entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza.

EFB6.2.2. Recoñece a orixe e a importancia dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.

EFB6.2.3. Realiza distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia seguindo as regras básicas.

EFB6.3.1. Distingue as capacidades físicas básicas implicadas nos xogos e nas actividades deportivas.

EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices.

EFB6.3.3. Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.

EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural.

EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.

-

1. 4)COMPETENCIAS CLAVE

Tal e como aparece indicada na nova configuración do currículo, a cal está concretada no **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, establécense a adquisición de determinadas competencias claves, as cales deben ser adquiridas polo alumnado. Segundo este decreto as competencias clave son *“capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos”*.

Coa entrada en vigor da **Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro**, para a Mellora da Calidade Educativa, establécense 7 competencias clave, as cales son un elemento esencial no currículo, polo que a área de educación física contribuirá a consecución de estas. Ademais de estas 7 competencias clave, destacamos tamén a competencia motriz:

- —No currículo de Educación Primaria (**Decreto 105/2014, de 4 de setembro**), no *Anexo II* menciona a **competencia motriz**, fundamental para o desenvolvemento das sete competencias clave.

1.º Comunicación lingüística (CCL).

A Educación Física desenvolve esta competencia dende varias perspectivas, grazas á variedade de intercambios que permite, a parte do vocabulario específico que a área aporta.

2.º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

En Educación Física, propíciase un campo de actividades variadas e diversas que permite o uso, o desenvolvemento, a mellora e a consolidación das habilidades matemáticas básicas, en situacións reais ou creadas : organiza e estrutura o espazo e o tempo, desenrola a lóxica e o razoamento nos xogos, etc...

3.º Competencia dixital (CD).

A saúde, a actividade física e o deporte xeran información que o alumno/a debe seleccionar, procesar e utilizar. A área de Educación Física contribúe a esta competencia dende varios puntos de vista:

- ••Ensina a buscar, seleccionar e analizar de xeito información relacionada coa saúde, o deporte e o exercicio físico.
- ••Fomenta progresivamente o espírito crítico ante determinadas informacións, e ensina a formar o propio criterio ante os sucesos relacionados co ámbito da actividade física e o deporte...etc

4.º Aprender a aprender (CAA).

Aprender a aprender significa desenrolar habilidades que posibiliten a adquisición de coñecementos tanto teóricos como prácticos:

- ••Fomenta a adquisición de coñecementos relacionados cunha vida san e hábitos saudables.
- ••Traballa a toma de conciencia das posibilidades e limitacións, o que permite a mellora persoal.
- ••Utiliza técnicas de aprendizaxe como a concentración, a memoria e a reflexión para adquirir novos coñecementos e experiencias relacionadas coa actividade física e o deporte.
- ••Ensina a auto-avaliar as capacidades para tomar conciencia do propio estado de saúde, a adoptar certas normas de prevención de riscos na práctica de actividades deportivas.
- ••Desenrola o gusto por aprender novas habilidades e técnicas deportivas.
- ••Favorece estilos de vida activos, motivados por novos retos, actividades e aprendizaxes.

5.º Competencias sociais e cívicas (CSC).

As características da Educación Física, especialmente no que se refire na dinámicas de relacións, presente nas sesións, fana axeitada para a educación en habilidades sociais.

6.º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).

A Educación física axuda á consecución desta competencia mellorando o coñecemento do corpo e do contorno, a percepción espacial e temporal, e incrementando o nivel de habilidades e capacidades e, en consecuencia a autonomía e a iniciativa persoal do alumno.

7.º Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Contribúe á expresión de ideas ou sentimentos de forma creativa contribúe mediante a exploración e utilización das posibilidades e recursos do corpo e do movemento. Á apreciación e comprensión do feito cultural, e á valoración da súa diversidade, faino mediante o recoñecemento e a apreciación das manifestacións culturais específicas da motricidade humana, tales como os deportes, os xogos tradicionais, as actividades expresivas ou a danza e a súa consideración como patrimonio dos pobos.

1. 5)MÍNIMOS ESIXIDOS

1. Amona un axeitado coñecemento do corpo, dos seus elementos e funcionalidade.
2. Adapta os movementos ás circunstancias e condicións de cada situación.
3. Reproduce estruturas rítmicas sinxelas e reproducéas corporalmente ou con instrumentos.
4. Utiliza os recursos expresivos do corpo e do movemento de forma creativa comunicando ideas.
5. Regula o seu esforzo de acordo coa natureza da tarefa que se realiza.
6. Desprazase e salta, combinando as habilidades de maneira equilibrada e coordinada, axustando os movementos corporais eficazmente aos cambios das condicións da actividade.
7. Xira sobre os eixos lonxitudinal e transversal, mantendo o equilibrio nas execucións e achegando respostas motrices acordes coas prácticas solicitadas.
8. Lanza, pasa e recibe pelotas ou outros móbiles con certo control e adaptándose ás traxectorias.
9. Recoñece os efectos da actividade física, hixiene e alimentación sobre a saúde.

10. Participa en xogos e actividades físicas establecendo relacións equilibradas cos outros, evitando discriminación por características persoais, de xénero ou culturais.
11. Coñece e valora a diversidade de actividades físicas, lúdicas e predeportivas, así coma os ámbitos nos que se desenvolven.
12. Resolve problemas motores de xeito eficaz nas actividades físicas, lúdicas, predeportivas e artísticas.
13. Coñece, indaga e practica xogos e deportes tradicionais propios da zona.
14. Coñece, respecta e aplica as regras e principios de acción propios dos xogos.
14. Entrega os traballos indicados no prazo correspondente.
15. Asiste coa roupa axeitada ás clases de EF (*roupa deportiva e zapatillas deportivas*).

1. 6)PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

A avaliación entendese como unha fase máis do propio proceso de ensino aprendizaxe, polo que potenciaremos o seu carácter pedagóxico (elemento de mellora). A pesar de que a avaliación é un proceso continuo, distinguimos tres momentos:

Avaliación inicial ou de diagnóstico: esta avaliación realizarémola na UD 1 con un xogo de preguntas que engloben diferentes vertentes, para comprobar como se manexa o alumnado, así como unha serie de probas prácticas, para comprobar os seus valores de destreza, habilidade, cooperación, forza e velocidade. Ao comezo de cada U.

D. é importante recoller información sobre o estado en que se atopan os nosos alumnos/as respecto aos novos contidos a desenvolver. En todas as unidades, a primeira sesión será ordinaria, pero facendo especial fincapé en tomar rexistros.

Avaliación continua ou formativa: Ao longo da unidade, analizaremos as incidencias, se están claros os obxectivos, se a selección de contidos é axustada, o enfoque metodolóxico, as actividades atractivas ou eficaces, realizando os axustes necesarios.

-
Avaliación final ou sumativa: Ao final da U. D., é preciso obter información sobre o grao de aprendizaxe dos contidos e resultados acadados polo alumnado, tendo en conta os criterios de avaliación de nivel, rexistros anecdóticos e probas orais.

1. 7) CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Intentaremos obter a maior cantidade de información sobre o proceso de ensino-aprendizaxe, polo que utilizaremos varios instrumentos de avaliación.

A **avaliación do alumnado** realizarase mediante:

- 1) **Observación diaria:** rexistraremos o que sucede nas sesións de forma sistemática. Para iso contamos en cada U.D. con **rúbricas** coas que se avaliarán os distintos estándares de aprendizaxe, valorado cun **40%**. Tamén utilizaremos unha **escala de observación** e **registro anecdótico**, para valorar o comportamento, participación e actitudes, cun **40%**.
- 1) **Probas orais e escritas:** A proba escrita realizarase a través dun **cuestionario (10%)**, o cal será a través de preguntas tipo test, múltiple elección ou resposta corta. A proba oral será a través de **exposición oral u/ou traballo escrito**, valorada nun **10%**, a través dunha **escala de observación**.

AVALIACIÓN		
Tipo de avaliación	Criterio	Instrumento
<u>Observación directa</u>	Aspecto psicomotor	<i>Rúbrica</i>
	Comportamento, participación e actitudes	<i>Escala de observación</i>
<u>Probas orais e escritas</u>	Aspecto conceptual	<i>Cuestionario</i>
	Exposición oral u/ou traballo escrito	<i>Escala de observación</i>

Na **avaliación docente**, somos conscientes de que **debemos reflexionar** sobre a nosa propia actuación, coa intención de melloralala. Realizarase unha **análise exhaustiva do proceso de ensino-aprendizaxe e da propia programación, a través de auto avaliación e avaliación docente.**

Seguirase a **Orde do 9 de xuño de 2016**, que regula a avaliación na educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, na que se estipulan os resultados en: insuficiente (1, 2, 3 ou 4), suficiente (5), ben (6), notable (7 ou 8) e sobresaínte (9 ou 10).

1. 8)METODOLOXÍA

Cando falamos de **metodoloxía**, referímonos ao como ensinar, segundo nos indica o **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, a metodoloxía é o *“conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitar as aprendizaxes do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados”*.

A metodoloxía didáctica será **comunicativa, inclusiva, activa e participativa**, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Neste sentido prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

A metodoloxía ha de ser adecuada ao desenvolvemento do neno-a e aos principios educativos que postulan a actividade como medio para chegar ao coñecemento das cousas.

A Educación física nesta etapa terá un carácter eminentemente global e lúdico, ata o punto de converter o xogo no contexto ideal para a maioría das aprendizaxes.

O mestre desenrolará unha función dinamizadora e integradora. Na organización da clase deberá evitar os tempos mortos e de espera, controlar os tempos de recuperación variando a actividade, é ter en conta factores como o lugar (ximnasio, aire libre, aula...), o momento (estación, hora..), a composición do grupo (número, idade e sexo) e a selección das actividades e material.

Traballaremos sempre que poidamos en parellas ou pequenos grupos, para fomentar as diferentes relacións interpersoais. As **familias** serán imprescindibles no proceso de ensino-aprendizaxe. As sesións terán un **carácter lúdico e global**, para desta forma facilitar a adquisición dos diferentes contidos.

Tanto o método como o estilo de aprendizaxe está en función do que pretendamos conseguir; polo tanto, primeiro veremos o que pretendemos e logo utilizaremos o método axeitado para conseguilo.

Nesta programación utilizaremos o **xogo coma recurso metodolóxico**, xa que contribúe á consecución de aprendizaxes significativas, naturais, creativas, coeducativas, adaptativas, integrais...

Ademais, permítenos traballar case calquera tipo de contido e sempre con garantías de éxito. Ten un indiscutible valor educativo, imprescindible para un correcto desenvolvemento físico, psíquico, social, afectivo, simbólico e moral.

5.1.Principios metodolóxicos

Tal e como nos indica o **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, débense de ter en conta unha serie de **orientacións ou principios metodolóxicos** na educación primaria, á hora de impartir diferentes contidos na aula.

A metodoloxía utilizada nas sesións será

- **••Globalizadora**
- **••Flexible:** que permita axustar as propostas ao ritmo de cada alumno,
- **••Participativa:** favorecerá o traballo en quipo fomentando o compañeirismo e a cooperación,
- **••Lúdica:** o alumno debe divertirse facendo Educación Física,
- **••Activa:** o alumno é o protagonista da súa propia acción,
- **••Indutiva:** favorecerá o auto-aprendizaxe de xeito que o neno sexa capaz de resolver problemas motrices,
- **••Creativa:** as propostas estimularán a creatividade do alumno.

Ase mesmo deberá fomentar nos nenos/as a exploración, o descubrimento, a creatividade, e sobre todo a valoración das propias posibilidades; todo isto, a través do xogo.

Os **contidos** seleccionados deben de levarnos á consecución das competencias clave da etapa. A base da nosa docencia será o **traballo cooperativo**, o cal nos axudará a potenciar todo aquela inclusión localizada na aula.

5.2. Metodoloxía específica

En canto aos **estilos ou métodos de ensino**, sinalar que utilizaremos os máis axeitados para cada situación; tendo en conta as características do alumnado, instalacións, materiais, obxectivos e contidos. Son os seguintes:

- --**Mando directo modificado:** o docente é o encargado de levar o peso da clase. Nas tarefas de quecemento, e tamén nas partes finais de estiramientos.
- --**Asignación de tarefas:** segue sendo o docente o encargado de marcar o inicio e o final da actividade, pero é o alumnado o que decide o número de repeticións que realiza, o ritmo e similares. Utilizáremolo nas sesións que involucremos o traballo en circuitos, etc.
- --**Descubrimento guiado:** será o profesor o encargado de propoñer a actividade, pero será o alumno/ao/a que se dispoña a atopar a solución.
- --**Resolución de problemas:** no mesmo caso que no anterior, pero cando haxa máis de unha resposta posible.
- --**Ensinanza recíproca:** Por parellas un alumno/a pasa a ser o observador e corrector do outro. O docente decide as tarefas que se van realizar e os criterios de observación e corrección.
- --**Creatividade ou método de libre exploración.**

- --**Programas individuais.**

Dependendo do obxectivo que pretendamos acadar vanse utilizar os seguintes **métodos**:

- --**Conducido**: máxima intervención do mestre utilizando a repetición e a demostración, cun estilo de aprendizaxe de mando directo.
- --**Semiconducido**: Intervención media do mestre; é un aprendizaxe polo descubrimento guiado.
- --**Non conducido**: mínima intervención do mestre; e un aprendizaxe mediante a busca, cunha grande importancia da creatividade do neno/a.

As **canles** que utilizaremos para transmitirle a información ao alumnado serán:

- --**Canle visual**: transmitirase a información a través da axuda visual. Utilizando vídeos, na explicación de distintos aspectos técnicos e tácticos.
- --**Canle auditivo**: a través de explicacións, na meirande parte das explicacións.
- --**Canle kinestésico-táctil**: axuda nas diferentes execucións, na fase de volta á calma, coa correccións de posturas incorrectas.

No referente ás **estratexias**, serán fundamentalmente globais, xa que se busca o desenvolvemento integral do alumnado.

Favoreceremos os **agrupamentos** en pequenos grupos, para a mellora comunicativa, ademais de agrupamentos en parellas e masivos, aínda que os utilizaremos case todos en función das necesidades da actividade a realizar.

1. 9) ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Esta programación está deseñada e orientada para dar solución a un grupo de alumnos, que de maneira directa ou indirecta, é un grupo con multitude de diferenzas entre si.

Coa sutil intención de dar maiores facilidades ao alumnado, axustarase a axuda pedagóxica ás súas necesidades. Tentarei que entre algunhas desas facilidades, predominen a facilitación de recursos e estratexias diversas, os cales e as cales serán necesarios para dotar ao alumnado dunha mellor resposta ante a gran cantidade de motivacións, intereses, carencias e capacidades que presentan os alumnos nesta franxa de idade.

Tal e como nos indica o **artigo 16 do Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, polo que se establece o currículo da Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, defínese NEAE como: “alumnos/as que requiren unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais; por dificultades específicas de aprendizaxe, Trastorno por Déficit de Atención e Hiperactividade (TDAH), polas súas altas capacidades intelectuais; por incorporarse tarde ao sistema educativo; por condicións persoais ou de historia escolar”.

Segundo o **Decreto 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, como docentes debemos ser capaces de identificar con moita brevidade estes casos.

Polo tanto, teremos en conta as **medidas de atención á diversidade** que aparecen recollidas na **Orde do 6 de Outubro de 1995**, pola que se regulan as adaptacións do currículo, establecéndose as seguintes: **Reforzo Educativo ou Adaptación Curricular Individualizada (A.C.I.)**, nos casos que fosen necesarios.

Durante o transcurso do ano académico, poden xurdir **patoloxías temporais** como (escordadura, fractura, cimbra, distensión muscular ou articular, feridas, etc.) que impiden a realización de actividade física durante algunhas sesións. Durante este tempo o alumnado que as padeza realizará algunhas das seguintes tarefas de maneira escrita ou no portátil do centro:

- Recompilar información en internet, sobre a U.D. que se leva a cabo nese momento.
- Completar modelos de sesión coas actividades realizadas polos compañeiros/ás.
- Colaborar nos aspectos organizativos da sesión. Por exemplo: marcando ritmos, controlando tempos, levando conta dos tanteos...

Diversidade e concreción dos casos: En todos os casos o alumno terá que permanecer na instalación deportiva co calzado e material deportivo adecuado, salvo casos moi concretos, os cales estean xustificadas.

1. 10) PLANS E PROXECTOS

Nesta programación incluiremos varios plans de centro, así como proxectos, seguindo a **LOMCE** e o actual currículo da Comunidade Autónoma de Galicia (**Decreto 105/2014, do 4 de setembro**):

Plan Lector: Dende E.F. contribuírase ao principal obxectivo do proxecto lector, ao fomento do gusto pola lectura e á comprensión lectora a través de calquera actividade que desenvolva a expresión oral, a lectura ou a escritura, por exemplo:

- Lecturas comprensivas e críticas (prensa deportiva)
- Recompilación de xogos tradicionais, populares ou da zona.
- Debates, charlas sobre xogo limpo, consumismo, alimentación
- Utilización do diálogo na comunicación e resolución de conflitos

Proxecto Lingüístico : Segundo o PLC a lingua galega ten un predominio claro no centro, polo cal intentaremos conseguir un aprecio pola mesma e polo tanto potenciar o seu uso. Tendo en conta a lexislación vixente a lingua vehicular en E.F. será o galego, asemade respectaremos as producións do alumnado tanto sexan feitas nunha ou outra lingua. O respecto por ambas linguas levaranos a interiorizar a importancia que ten o dominio das mesmas para poder empregarlas sen ningunha traba en calquera circunstancia.

Plan Tic: segundo nos indica o **D. 105/2014, do 4 de setembro**, a adquisición da Competencia Dixital é sumamente importante. Seguindo o establecido no plan de integración das TIC, fomentaremos o seu uso dende a E.F. mediante:

- Utilización de aplicacións informáticas tipo Lim, Clic
- Utilización de medios informáticos, pizarras dixitais, cámaras,etc.
- Análise das propias execucións.

-Participación en programas e xogos interactivos da Educación Física.

Plan de atención á diversidade: recolleranse todas as actuacións relacionadas co alumnado con NEAE.

Plan de acción tutorial: abordaremos todas as actuacións referidas a atención do alumnado. Será levado a cabo polo titor.

Plan de convivencia: realizaranse xogos de carácter cooperativo, especialmente na UD 1, a cal irá orientada a xogos de presentación.

1. 11) ELEMENTOS TRANSVERSAIS

O actual currículo da **Educación Primaria** indica unha serie de elementos transversais no seu **artigo 11**, os cales debemos de traballar ao longo do curso. Anteriormente, na **Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación** eran denominados como “Educación en Valores”. Os elementos transversais deben ser traballados en todas as áreas, e nós dende a área de Educación Física farémolo da seguinte maneira:

Calidade, equidade e inclusión educativa. Especial énfase no alumnado con diferentes ritmos de aprendizaxe. **Prevenición e resolución pacífica de conflitos.** Integraremos o respecto polos valores máis importantes da nosa sociedade. Aproveitaremos o Día Escolar da non Violencia e a Paz. **Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón de orientación sexual.** A través do traballo en grupos mixtos traballaremos este elemento transversal.

Aproveitaremos a conmemoración do Día Internacional da violencia de xénero. **Desenvolvemento do espírito emprendedor e iniciativa empresarial.** Este elemento transversal traballáremolo dende as actividades que impliquen estilos pouco directivos. **Desenvolvemento sostible e medio ambiente.** Na área de Educación Física promoveranse

actividades que axuden a coñecer, gozar, respectar e coidar o contorno. Fomentárase a convivencia cos demais e o respecto polos valores máis importantes da nosa sociedade.

O xogo, deportes e actividades físicas propician situación de tensión, enfrontamento, rivalidade, etc, que é necesario resolver cunha **actitude de diálogo**. Potenciaremos actitudes de convivencia, respecto, solidariedade e participación. Aproveitaremos as conmemoracións do Día Mundial do Ambiente, inculcando a importancia de manter limpo o entorno que nos rodea.

12) ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN E REFORZO

En canto os mecanismos de recuperación, o alumnado que non acade os mínimos poderá repetir a proba conceptual e valorarase as probas prácticas (relacionadas coa evolución motriz) en posteriores unidades didácticas dado o carácter continuo da avaliación.

13) ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Realizaranse actividades complementarias dentro do horario lectivo como obradoiros, talleres...etc, organizadas polas dúas Anpas do Centro así como polos distintos organismos (Concello, Consellerías...).

Tendo en conta a situación favorable da pandemia programáranse posibles saídas relacionadas coa área de Educación Física tanto dentro como fóra do concello, seguindo as instrucións conxuntas de Educación e Sanidade. Organizaranse tendo en conta o principio de flexibilidade da programación así como o carácter aberto da mesma á modificación. Informárase ao Equipo Directivo e á coordinadora de Actividades extraescolares e complementarias. Asistiremos a 11 sesións de natación na piscina municipal dentro do horario adaptado de Educación Física. Esta actividade será proposta para ser recollida na PXA.

Celebraranse as conmemoracións marcadas no calendario escolar para o curso 2022/2023, DOG nº 105 (xoves 2 de xuño de 2022), propostas polo Equipo de Actividades Extraescolares do Centro.

14) MATERIAIS E RECURSOS

O/A mestre/a de Educación Física é o/a encargado/a de planificar o uso do material que se atope no Centro onde se imparten as clases, e da súa conservación e adquisición.

A Educación Física non está necesariamente supeditada a materiais específicos(bancos, pelotas, aros) senón que é importante utilizar materiais polivalentes (globos, cordas, indiacas....) e material diverso (cartón, papel de periódico, botellas de plástico, cintas...) e sacar de todos eles as súas posibilidades de utilización para alcanzar os obxectivos didácticos máis axeitados a cada material.

Tanto a seguridade como a hixiene son fundamentais na organización da clase, na utilización dos materiais e nas instalacións do Centro.

En canto aos recursos para desenrolar as unidades didácticas utilizaranse:

- **••Recursos persoais:** a mestra de Educación Física impartirá a súa materia en colaboración con tódolos membros da comunidade educativa: alumnado, profesor titor, Claustro.....
- **••Recursos ambientais:**
- --pistas polideportivas (cuberta e ao aire libre),
- --ximnasio,
- --aula de psicomotricidade,
- --instalacións municipais anexas (pistas de atletismo, campo de fútbol e piscina)...

Dada a situación epidemiolóxica favorable que se está a vivir e tendo en conta as instrucións conxuntas do 5 de setembro de 2022 da Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidade e da Consellería de Sanidade, utilizarase preferentemente a pista polideportiva e a pista semicuberta sempre que as condicións

meteorolóxicas o permitan, en caso contrario empregaremos o ximnasio situado no edificio anexo do Centro. Éste conta con pouca ventilación, moita humidade e carece de calefacción. Trátase dunha aula de uso compartido polos diferentes grupos estables de Primaria. Resulta ser un espazo pequeno.

- **••Recursos didácticos:**
 - --Caderno de fichas de xogos de E.F.
 - --Recursos informáticos: Procesadores de texto, programas educativos (tipo clic e lim) e páxinas web
- **••Recursos materiais:**
 - --Ximnásticos deportivos: Porterías, miniporterías, redes, canastras, espaldeira, bancos suecos, plinto, potro...
 - --Pequeno material: Balóns de baloncesto, fútbol, vóley, balonmán, pelotas de tenis, raquetas, aros...
 - --Outro material: Discos voadores, panos, goma elástica, teas, petos

15) PROCEDEMENTO PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN

A avaliación desta programación levarase a cabo a través de diversos procedementos, como son por exemplo, a comprobación da adecuación da mesma ás características psicoevolutivas do alumnado mediante probas orais, onde se observará o tanto por cento do alumnado que acada amplamente os obxectivos marcados, o que os acada lixeiramente e o que non os acada, de maneira que se fagan as modificacións oportunas para adecualos ás súas características e necesidades.

Así mesmo avaliarase a metodoloxía empregada observando no desenvolvemento das actividades propostas a implicación por parte do alumnado de xeito que se modifiquen no que sexa preciso para facelas máis dinámicas e motivadoras, acercándoas ás características da nosa sociedade.

Ademais teranse en consideración os seguintes puntos:

- --Desenvolvemento na clase da programación.
- --Relación entre obxectivos e contidos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias clave.
- --Adecuación de obxectivos e contidos coas necesidades reais.
- --Adecuación de medios e metodoloxía coas necesidades reais.

-

20. EDUCACIÓN ARTÍSTICA: MÚSICA

PROGRAMACIÓN MÚSICA

4º PRIMARIA

1. OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN ARTÍSTICA

- Desenvolver mecanismos de sensibilidade estética e a creación artísticas para promover a percepción e a expresión de ideas, emocións, sentimentos e vivencias.
- Formar progresivamente o sentido estético persoal como recurso para apreciar e valorar elementos constitutivos das artes e obras verdadeiramente artísticas.
- Indagar nas posibilidades do son, da imaxe e do movemento como elementos de
- representación e de comunicación e utilízalas para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación coas demais persoas.
- Explorar e coñecer materiais e instrumentos diversos e adquirir códigos e técnicas específicas das diferentes linguaxes artísticas para utilízalos con fins expresivos e comunicativos.
- Aplicar os coñecementos artísticos na observación e na análise de situacións e de obxectos da realidade cotiá e de diferentes manifestacións do mundo da arte e da cultura para comprendelos mellor e formar un gusto propio.
- Manter unha actitude de busca persoal e colectiva, articulando a percepción, a imaxinación, a indagación e a sensibilidade e reflexionando á hora de realizar e desfrutar de diferentes producións artísticas.

- Recoñecer que as diversas manifestacións da arte e da cultura son fonte de coñecemento, foron realizadas por homes e por mulleres e reflicten a súa experiencia e percepción da vida.
- Coñecer algunhas das posibilidades dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da información e da comunicación en que interveñen a imaxe e o son, e empregalas como recursos para a observación, para a busca de información e para a elaboración de producións propias, xa sexa de forma autónoma ou en combinación con outros medios e materiais.
- Valorar e compartir manifestacións artísticas do patrimonio cultural galego apreciando a súa riqueza e diversidade e comprometéndose na súa defensa, conservación e difusión.
- Coñecer e valorar diferentes manifestacións artísticas do patrimonio cultural doutros pobos, colaborando na conservación e renovación das formas de expresión locais e nacionais e estimando o enriquecemento que supón o intercambio con persoas de diferentes culturas que comparten un mesmo contorno.
- Desenvolver unha relación de autoconfianza coa produción artística persoal, respectando as creacións propias e as das outras persoas, cunha actitude de interese e de admiración polo distinto e/ou novo, sabendo recibir e expresar críticas e opinións, e utilizándoas como recurso para a mellora.
- Participar activamente en producións artísticas de forma cooperativa, asumindo distintas funcións e colaborando na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un produto final o máis satisfactorio posible.
- Coñecer algunhas das profesións dos ámbitos artísticos, interesándose polas características do traballo das artistas e dos artistas e desfrutando como público na observación e recreación das súas propias producións.

- Valorar no contorno próximo as intervencións artísticas das que cumpriría dispor co fin de crear espazos esteticamente agradables que contribúan a mellorar a calidade de vida.

2. ÁREA DE EDUCACIÓN MUSICAL: ESTÁNDARES, REQUISITOS MÍNIMOS E CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

NIVEL	4º Primaria				ÁREA	MÚSICA
Criterio de Axiación	Estándares	T1	T2	T3	Gran mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	C.C
Bloque 1: Escoita						
EM-B1.1	4º-EMB1.1.1 - Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical. Peso: 4,16%	X	X	X	- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.	CCL CCEC

EM-B1.1	4º-EMB1.1.2 - Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. Peso: 4,16%	X	X	X	- Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	CCL CCEC
EM-B1.1	4º-EMB1.1.3 - Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. Peso: 4,16%	X	X	X	- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	CSC
EM-B1.1	4º-EMB1.1.4 - Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia. Peso: 4,16%	X	X	X	- Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.	CCEC CAA

EM-B1.2	4º-EMB1.2.1 - Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto. Peso: 4,16%			X	- Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.	CCL CCEC
EM-B1.3	4º-EMB1.3.2 - Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais. Peso: 4,16%		X	X	- Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	CCL CCEC
EM-B1.3	4º-EMB1.3.3 - Identifica, clasifica e completa os compases traballados. Peso: 4,16%	X	X	X	- Identifica, clasifica e completa os compases traballados.	CCEC CMCT
EM-B1.4	4º-EMB1.4.1 - Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos. Peso: 4,16%	X	X	X	- Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos.	CAA CCEC

EM-B1.4	4º-EMB1.4.2 - Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión. Peso: 4,16%		X	X	- Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.	CAA CCEC
EM-B1.4	4º-EMB1.4.3 - Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas. Peso: 4,16%			X	- Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.	CCEC CAA CSIEE CD
EM-B1.5	4º-EMB1.5.2 - Identifica as partes dunha peza musical sinxela e representa graficamente a súa estrutura. Peso: 4,16%		X	X	- Identifica as partes dunha peza musical sinxela e representa graficamente a súa estrutura.	CAA CCEC
EM-B1.5	4º-EMB1.5.3 - Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada. Peso: 4,16%		X	X	- Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.	CAA CCEC

Bloque 2: Interpretación musical						
EM-B2.1	4º-EMB2.1.1 - Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. Peso: 4,16%		X	X	- Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	CCEC CAA
EM-B2.1	4º-EMB2.1.2 - Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. Peso: 4,16%	X	X	X	- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	CCEC CAA
EM-B2.1	4º-EMB2.1.3 - Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento Peso: 4,16%	X	X	X	- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento	CCEC CAA CSC
EM-B2.1	4º-EMB2.1.4 - Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.	X	X	X	- Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.	CAA CSC

	Peso: 4,16%					
EM-B2.2	<p>4º-EMB2.2.1 - Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e manexados.</p> <p>Peso: 4,16%</p>	X	X	X	- Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e manexados.	CAA CCEC
EM-B2.2	<p>4º-EMB2.2.2 - Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.</p> <p>Peso: 4,16%</p>	X	X	X	- Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	CSC

EM-B2.3	<p>4º-EMB2.3.1 - Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.</p> <p>Peso: 4,16%</p>			X	- Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.	CD CAA CSIEE
EM-B2.3	<p>4º-EMB2.3.2 - Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.</p> <p>Peso: 4,16%</p>			X	- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	CCEC CAA CSIEE
Bloque 3: A música o movimien to e a danza						
EM-B3.1	<p>4º-EMB3.1.1 - Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de</p>	X	X	X	- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.	CCEC

	interacción social. Peso: 4,16%					
EM-B3.1	4º-EMB3.1.2 - Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó. Peso: 4,16%	X	X	X	- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	CCEC CAA CMCT
EM-B3.2	4º-EMB3.2.2 - Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. Peso: 4,16%		X	X	- Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	CAA CCL CCEC
EM-B3.2	4º-EMB3.2.3 - Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.		X	X	- Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas	CCEC CSC

Peso: 4,16%						
-------------	--	--	--	--	--	--

3. METODOLOXÍA

Entendemos por metodoloxía o conxunto de estratexias que imos seguir para o desenvolvemento das actividades propostas, e que poidan facilitar o desenvolvemento dos contidos para lograr de maneira satisfactoria os obxectivos propostos. Como principios metodolóxicos a ter en conta de maneira integrada e coordinada durante todo o proceso, teremos en conta principalmente os seguintes: o nivel do alumnado, a motivación, a aprendizaxe e a participación activa, as formulacións expositivas, enfoque globalizador, responsabilidade e esforzo, a organización grupal no desenvolvemento das tarefas, e a creatividade:

A. Nivel do alumnado. Como punto de partida, debemos ter moi en conta o nivel que presentan os alumnos/as, para, a partir de aquí, poder establecer pautas e actividades que teñan en conta o feito individual de cada un, tendo en conta a diversidade da aula (DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Leiorgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación) e logrando así aprendizaxes significativos (Ausubel).

B. Motivación. Nesta materia é preciso implicar de maneira activa ao alumnado, xa que a súa predisposición e participación é fundamental, para o que incidimos na motivación. Trataremos de conseguir un clima emocional adecuado para que o alumno se sinta cómodo e disposto co profesor, intentando escoller temas que se acerquen ao centro de interese dos alumnos sempre que os contidos o permitan.

C. A participación activa. É o eixo condutor a nivel estratéxico na formulación de actividades. Seguiremos un enfoque constructivista, afastado o máis posible do aspecto meramente expositivo, apostando por unha aprendizaxe significativa, como mencionamos anteriormente, onde o alumno “aprende a aprender”. Tamén nos cursos onde utilizaremos libros de texto, intentaremos flexibilizar as unidades e apostar por unha participación dinámica.

D. Enfoque globalizador. É necesario que o alumnado atope sentido ás experiencias que se lles propoñen. Para iso, é importante conectar o máximo posible o desenvolvemento do currículo coas súas expectativas e vivencias próximas ao seu contorno e a súa cultura logrando así un aprendizaxe globalizador (Decroly).

E. Responsabilidade e esforzo. Son aspectos inherentes a un proceso educativo que pretende que se adquiran coñecementos e valores. Responsabilidade sobretudo cos compañeiros e compañeiras, ao desenvolver moitas actividades de carácter grupal, esforzo e constancia na realización das tarefas propostas tendente á consecución dos obxectivos específicos de cada Unidade Didáctica.

F. Organización da clase. Usaremos distintas posibilidades organizativas do alumnado en función das características das actividades expostas. Así, traballaremos de forma individual as actividades de sínteses que aparecen en todas as Unidades Didácticas; en parellas en actividades propias do traballo en clase: análise dalgunhas audicións, de partituras; organización en pequenos grupos de 5-6 alumnos/as para traballos de investigación fomentando así o método científico no alumnado; gran grupo, para a práctica vocal e instrumental e o desenvolvemento de coreografías; debates achega do desenvolvemento e corrección de actividades, así como para grandes escenificacións ou outras actividades que precisen este tipo de agrupamento.

G. Creatividade. Fomentaremos en todo momento o desenvolvemento da creatividade e espontaneidade de maneira produtiva, e que esta se poida plasmar nas actividades escritas no caderno individual, así como nas máis artísticas de organización grupal (gravacións, coreografías, práctica vocal e instrumental).

4. RECURSOS E MATERIAIS

Libros que utilizaremos na aula:

Diferentes libros da aula de música e da Biblioteca escolar.

Utilizaremos algún capítulos dun libro adaptado para nenos sobre a historia da música: instrumentos, estilos musicais, etc (*Historia de la música para niños*. 2021. Mary Richards y David Schweitzer. Blume.) para coñecer mello a evolución da música, a formación das orquestas, e outros datos importantes para recoñecer os diferentes estilos musicais do mundo.

Instrumentos musicais: instrumentos ORFF, percusión, piano, guitarra, frauta. Material adaptado para traballar alinguaxe musical. Blog da clase de música. Ordenador de aula e PDI. Material para o aprendizaxe da frauta dulce (partituras y bases musicales).

Os nenos utilizarán un diario de clase/portfolio co material que utilizaremos na aula, e follas pautadas para traballar a linguaxe musical.

5. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Debemos ter en conta a diversidade de alumnado na aula en canto a procedencia, tanto académica como de residencia, distintos niveis de aprendizaxe, distintas competencias, modos e ritmos de aprender diferentes, etc. A atención a diversidade levarase a cabo na programación e no seu desenvolvemento na aula (especialmente nas actividades de ensino-aprendizaxe) onde se concretarán decisións, de forma que tanto o nivel dos contidos como as formulacións didácticas poidan variar segundo as necesidades específicas do alumnado.

Polo tanto, a planificación de cada unidade didáctica ten en conta que non todos os alumnos alcanzarán da mesma maneira os obxectivos, seguirán o mesmo procesode aprendizaxe e aprenderán exactamente o mesmo, polo que haberá que propoñer solucións coherentes tanto para os alumnos con máis dificultades como para os máis avantaxados.

As actividades adaptadas ao feito individual de cada alumno concíbense para motivalo suficientemente, para que non sinta alleo ao proceso de aprendizaxe, polo que non deben ser nin moi fáciles nin moi difíciles, o cal podería implicar un estado de frustración por parte do alumnado. Sería aconsellable, por tanto, dispoñer de agrupacións de alumnos flexibles na aula, que ofrezan unha resposta dinámica e acorde ao desenvolvemento de distintas formulacións didácticas nun mesmo espazo de tempo.

En todo momento o alumno debe estar apoiado por un clima de comprensión, que non implique compaixón, pero que valore os grandes ou pequenos logros e sexa estímulo no momentos de grandes ou pequenos fracasos.

O profesor deberá ter claro que a educación musical neste curso non pretende preparar profesionais senón colaborar a que o alumno adquiera un formación integral, e a programación deberá ser flexible e mudar se o nivel do alumnado o precisa, e crear opcións para os diferentes ritmos de aprendizaxe.

6. AVALIACIÓN: PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Avaliar é o proceso mediante o cal verificamos a aprendizaxe dos alumnos, coñecemos en qué medida adquiriron os contidos e o grao de consecución dos obxectivos de cada unidade didáctica. O obxecto da avaliación é dobre, por un lado valorar os aprendizaxes dos alumnos/as e por outro a propia práctica docente. Ao avaliar a práctica docente, valoramos a idoneidade do plan docente, as dificultades coas que tropezou a súa implantación e a calidade do seu desenvolvemento.

A Avaliación é continua e formativa, avaliando en todo momento o proceso ensino - aprendizaxe, e permitindo propoñer medidas para corraxir erros.

En canto aos procedementos e instrumentos, a avaliación será principalmente continua e priorizaremos o análise do recollido de traballo na aula, mediante o portfolio ou diario do alumno. Os instrumentos serán:

- A) A ficha do alumno na que a profesora anotará a información relevante da avaliación continua así como notas e calificacións de probas orais ou escritas.
- B) Portfolio ou diario dos alumnos/as: aquí rexistrarán as actividades da aula como dictados, linguae musical, comentario de obras, traballos en grupo, etc.

Os criterios de avaliación son os seguintes:

Caderno do alumno/ Portfolio	35%
Producións motrices	10%
Producións orais	15%
Gravacións e análise	10 %
Exame de linguaxe musical e coñecementos da materia	30%

21. RELIXIÓN CATÓLICA

1.-OBXECTIVOS EN CLAVE DE COMPETENCIAS

- Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica.

(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística)

- Comprender e valorar o sentido sagrado, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos, especialmente na liturxia da Igrexa.

(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística)

- Coñecer a *Biblia* e identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus.

(Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística, Aprender a aprender)

- Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai.

(Competencia humanizadora, Competencia social e cívica, Aprender a aprender)

- Valorar a novidade do amor de Deus que nos salva do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo.

(Competencia de sentido transcendente, Competencia humanizadora)

- Descubrir en Xesucristo o fundamento para un estilo de vida cristián.

(Competencia humanizadora, Competencia social e cívica, Competencia de sentido transcendente)

- Identificar a Igrexa nas súas manifestacións e o servizo eclesial prestado polos apóstolos e polos seus sucesores.

(Competencia social e cívica, Competencia de sentido transcendente, Competencia humanizadora)

- Recoñecer os valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas máis destacadas da historia da Salvación.

(Competencia ético-moral, Competencia humanizadora)

- Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do compromiso cristián.

(Competencia humanizadora, Competencia ético-moral, Competencia sentido transcendente)

- Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está a vivir, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte.

(Competencia de sentido transcendente, Aprender a aprender)

2.-CONTIDOS DO CUARTO NIVEL

- A acción salvadora de Deus a través dos patriarcas e Moisés no pobo xudeu. Sentido salvífico e compromiso co home no xudaísmo, no cristianismo e no islam.
- A promesa de salvación que Deus fai ao home cúmprese na persoa de Xesucristo, verdadeiro Deus e verdadeiro home.
- Significado da vida de Xesús en canto a entrega persoal e compromiso con todos os homes.
- O pecado do home como ruptura con Deus, cos demais e consigo mesmo.
- O perdón de Deus e a súa misericordia. Os milagres de Xesús.
- A vitoria sobre o pecado e a morte. Xesucristo, o Mesías, o Salvador, resucitou e vive para sempre.
- A fe e o seguimento, resposta a Xesucristo. O Mandamento do Amor.
- O nacemento da Igrexa. O Espírito Santo é quen dá vida. Manifestacións dos vínculos internos que unen aos membros da Igrexa.

- A salvación de Deus a través dos sacramentos da Igrexa. Os sacramentos da Iniciación e da Reconciliación.
- A Eucaristía, orixe e meta da vida cristiá.
- A Virxe María, Nai da Igrexa.
- Comparación entre as principais expresións artísticas das relixións monoteístas. Identificación da fe do autor e da comunidade.

3.-CRITERIOS DE AVALIACIÓN DO CUARTO NIVEL

- Saber localizar unha cita bíblica.
- Distinguir aos fundadores das relixións monoteístas, comparándoos entre si nos aspectos concernentes á súa relación con Deus, ao seu compromiso co ser humano e a súa acción salvífica.
- Verificar a acción salvadora de Deus a través dos personaxes bíblicos, e a súa plenitude en Xesús.
- Identificar algúns feitos e palabras de Xesús que mostran o amor de Deus ao home.
- Situar as accións salvíficas de Xesús nas referencias bíblicas sobre os seus milagres, a súa morte e resurrección.
- Comprender que o pecado rompe a relación con Deus, que Xesucristo restablécea coa súa morte e resurrección, e que o amor de Deus dura para sempre.
- Distinguir e relacionar os sacramentos da Iniciación, da Reconciliación e da Eucaristía.
- Explicar a nova vida que xorde polo Bautismo e se alimenta na Eucaristía.
- Recoñecer nas distintas advocacións de María á Nai de Deus e Nai nosa.
- Aplicar a algunhas obras artísticas e xestos litúrxicos os contidos básicos da fe cristiá e doutras relixións.

4.-ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE DO CUARTO NIVEL

- Enumera aspectos valiosos das persoas (servizo, altruísmo, capacidade inventiva...)
- Debuxa os relatos da creación amosando a Deus como autor da vida.
- Identifica algún feitos e palabras de Xesús que amosan o amor de Deus polo ser humano.
- Recoñece as virtudes dos patriarcas e da Virxe María.
- Valora a confianza de María en Deus.
- Comprende a acción salvadora de Deus a través dos personaxes bíblicos e a súa plenitude en Xesús.
- Comprende que o pecado rompe a relación con Deus, que Xesús restablece coa sua morte e resurrección.

- Identifica en relatos vocacionais (María, Zaqueo, Pedro, Pablo) o cambio que lles produciu atoparse con Xesús.
- Recoñece que a Igrexa é a familia dos fillos de Deus.
- Distingue e relaciona os sacramentos de iniciación, de curación e de servizo.
- É quen de explicar a nova vida que xorde polo Bautismo e que se alimenta na Eucaristía.
- Recoñece o Mandamento do Amor como resposta de fe e seguimento a Xesucristo.
- Sabe aplicar en relación cos amigos e a familia algún valores xerados na persoa de Xesús.
- Recoñece o sentido relixioso nalgunhas obras artísticas e xestos litúrxicos.
- Sabe que a morte no é o final de todo. Para o cristián a morte significa o encontro definitivo con Xesús resucitado.

5.-ENSINANZAS TRANSVERSAIS DO CUARTO NIVEL

Educación moral e cívica

- Identificación e análise das causas que provocan situacións de marxinación e inxustiza social.
- Superación de prexuízos respecto das persoas ou dos grupos sociais minoritarios.
- Interese por coñecer os aspectos positivos doutras culturas e valoralos adecuadamente.
- Interese por comprender e valorar as características e calidades das persoas que lle rodean, establecendo con elas relacións equilibradas e construtivas, así como recoñecendo e valorando criticamente as súas diferenzas.
- Adquisición progresiva de seguridade en si mesmo para enfrontarse con autonomía a calquera situación e para resolver aquelas que sexan conflictivas.
- Desenvolvemento progresivo da autonomía persoal.
- Interese por establecer relacións afectivas cos demais.
- Participación nas actividades de grupo, respectando os puntos de vista dos demais.
- Participación nas tarefas de grupo, mostrando actitudes de solidariedade e colaboración.
- Aceptación e respecto polas normas que democraticamente se establezan na planificación e realización de tarefas comúns.
- Responsabilidade no exercicio dos dereitos e deberes que corresponden a cada membro do grupo.
- Importancia e valoración do labor que a Igrexa, a través das súas institucións, ofrece desinteresadamente aos máis necesitados.
- Aprecio polos valores básicos que rexen a vida e a convivencia, descubrindo as razóns da súa existencia e obrando en consecuencia.

Educación para a paz

- Descubrimento e valoración das calidades e aptitudes dos demais.
- Importancia do diálogo como medio para solucionar conflitos.
- Respeto e tolerancia cara ás opinións alleas.
- Análise de posturas e actitudes que favorecen vivir en paz: diálogo, perdón, aceptación, colaboración...
- Interese por coñecer o novo mandamento de Xesús para alcanzar a verdadeira paz cun mesmo e cos demais.

Educación para a saúde e a calidade de vida

- Valoración do propio corpo como obra da Creación.
- Aprecio polo propio corpo e o coidado deste.
- Actitude de axuda cara ás persoas enfermas, débiles, anciás, indefensas..., e colaboración con estas.
- Actitude de rexeitamento cara a calquera práctica que vaia en contra da vida e da saúde, e de acollida cara a aquelas que a favorezan.

Educación para a igualdade de oportunidade entre os sexos

- Interese por descubrir a dignidade da persoa e valorala.
- Valoración do home e da muller, desde a súa dignidade de persoa e como seres máis importantes da Creación.
- Importancia e valoración da mensaxe de Xesús e da doutrina da Igrexa sobre a dignidade do home e a muller como fillos de Deus.
- Asunción das tarefas que deben realizarse, independentemente de que se sexa home ou muller.
- Rexeitamento cara a calquera manifestación que supoña discriminación baseada na diferenza de sexo.

Educación ambiental

- Descubrimento global do contorno como elemento imprescindible para a vida.
- Interese por respectar a natureza, obra da Creación ao servizo do home e da muller.
- Actitude de colaboración para respectar, manter e mellorar o medio natural.
- Respeto polas orientacións da Igrexa e de moitos santos sobre o respecto cara á natureza, as plantas, os animais...
- Valoración do traballo das persoas que colaboraron e colaboran na mellora do medio natural.

Educación sexual

- Aprecio e respecto cara ás persoas, con independencia da súa condición sexual.
- Manifestación de sentimentos que favorezan a amizade, a tenrura e a igualdade entre os sexos.
- Interese pola mensaxe cristiá sobre o papel do home e da muller como procreadores da especie humana.
- Importancia da sexualidade como actitude de plena comunicación afectiva entre as persoas.

Educación do consumidor

- Actuación responsable na utilización de servizos e bens de consumo.
- Respeto e aceptación das normas que regulan o uso e consumo dos recursos enerxéticos.
- Actitude de rexeitamento cara ao consumismo.

- Sensibilización ante os colectivos que non poden satisfacer as necesidades básicas e actitude de colaboración.

Educación viaria

- Actitude de colaboración con persoas diminuídas e con aquelas que teñen dificultades para circular.

Educación para o lecer

- Desenvolvemento da capacidade de aproveitar o tempo de lecer en actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.
- Importancia de amosar actitudes positivas no desenvolvemento do tempo de lecer.
- Planificación de xogos e actividades para o tempo libre.

6.-CRITERIOS DE AVALIACIÓN MÍNIMOS ESIXIBLES PARA SUPERAR O CUARTO NIVEL

- Coñecer e valorar a súa forma de ser.
- Nomear ás persoas en quen confía.
- Explicar a grandes trazos o significado do Nosopai.
- Coñecer quen era María de Nazaré e algúns feitos da súa vida.
- Saber explicar por que o nacemento de Xesús é unha boa nova.
- Coñecer e respectar os valores cristiáns para vivir un Nadal máis auténtico.
- Enumerar as actitudes necesarias para establecer lazos de amizade.
- Distinguir entre actitudes de aceptación e de exclusión.
- Recoñecer unha mostra de empatía.
- Coñecer o significado das seguintes palabras: mandamento, próximo e empatía.
- Escribir valores e actitudes que practicamos ao seguir a mensaxe de Xesús.
- Identificar os momentos de Semana Santa e os seus símbolos.
- Saber o significado da Pascua cristiá.
- Coñecer o relato bíblico da Creación.
- Seleccionar xestos de colaboración e conservación da Creación.
- Recoñecer o cambio dos seguidores de Xesús logo da chegada do Espírito Santo.
- Coñecer que a Igrexa traballa para facer un mundo mellor para todos e enumerar as principais características da súa misión.
- Buscar textos do Novo Testamento a partir das citas.
- Explicar a importancia para os cristiáns de ler na Biblia a vida e a mensaxe de Xesús.
- Coñecer as actitudes na vida de Abraham e a súa importancia para as diversas relixións.
- Coñecer quen era Moisés e como se converteu no guía do pobo de Deus.
- Entender a importancia das normas para mellorar a convivencia entre todos.

- Ler parábolas e interpretar a simboloxía dos seus personaxes e a súa mensaxe, e saber aplicar as súas ensinanzas a un caso próximo.
- Entender que Xesús é un home como nós, pero tamén o Fillo de Deus.
- Saber relacionar feitos da vida de Xesús con parábolas, curacións e milagres.
- Recoñecer a propia responsabilidade e aprender a perdoar.
- Esforzarse para cambiar de actitude e dar novas oportunidades.
- Saber ordenar os días da Semana Santa e enumerar os principais feitos da vida de Xesús.
- Recoñecer actitudes que reflectan o amor ao próximo.
- Identificar os símbolos, quen participan e que ocorre en cada un dos sacramentos.
- Relacionar situacións e citas bíblicas cos sacramentos correspondentes.
- Saber explicar que é a Eucaristía.
- Identificar elementos dunha igrexa.
- Explicar a función dos membros da Igrexa.
- Explicar como vivían os primeiros cristiáns.
- Identificar os templos, festas, libros sagrados e fundadores das principais relixións monoteístas.

7.-PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Escritos

- Tarefas realizadas polo alumnado na actividade diaria de clase.
- Caderno de clase do alumno-a: orde e limpeza na presentación.
- Actividades de avaliación: fichas fotocopiáveis, probas escritas...
- Actividades interactivas.

Orais

- Preguntas individuais e de grupo.
- Participación do alumno-a (uso dun vocabulario axeitado, interese...)
- Intervencións na clase dun xeito responsable e respetuoso.

Observación directa e sistemática, individual e do grupo-clase

- Listas de control.
- Rexistros de incidencias.

8.-CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias básicas do alumno-a de cuarto nivel de Educación Primaria, a través de todas as actividades que leve a cabo.

1.-Traballo autónomo: realización do mesmo sen axuda externa, tempo investido para resolver unha actividade, grao de adquisición de aprendizaxes básicas, orde e limpeza na presentación, creatividade...(20%)

2-Probos orais e escritas: valoración da aprendizaxe dos contidos, tempo de realización, orde e limpeza do traballo presentado.(30%)

3.-Participación e seguimento das clases: nivel e calidade das intervencións, uso de vocabulario axeitado, tipo de respostas, comportamento, esforzo...(20%)

4.-Traballo cooperativo: capacidade de traballo en grupo, grao de comunicación cos compañeiros, resolución de conflitos, interese...(20%)

5.-Presentación clara e ordenada do traballo individual, esforzo, interese.(10%)

8.1 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PORCENTAXES NO CASO DO ENSINO A DISTANCIA

1.Entrega en prazo das tarefas online propostas. (20%)

2.Realización do traballo online proposto e coidado na presentación do mesmo. (50%)

3.Valoración da actitude e da participación nas tarefas propostas. (30%)

9.-METODOLOXÍA

Na área de Relixión Católica partimos sempre do plano da propia experiencia, de todo aquilo que lle evoque vivencias persoais, e do contorno máis próximo. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que lle rodea e axuda a entender fenómenos que suceden ao seu arredor, tanto os que se refiren á propia identidade e a relación cos demais, como aqueles que teñen que ver co coñecemento e o coidado do seu contorno natural. Todo isto suscita un espazo de debate, diálogo e de reflexión que fomenta a capacidade de comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas e das propias.

Unha imaxe, unha breve lectura, un vídeo... dan pé a un debate pautado para iniciar o tema, como xa dixemos, a partir das experiencias e dos coñecementos previos dos alumnos.

Nun segundo momento e de xeito progresivo vanse incorporando os contidos mediante exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas que permitan a transferencia, a xeralización e a ampliación de aprendizaxes e que conectan coas competencias básicas identificadas.

Nun terceiro momento aplicamos as aprendizaxes en diversas actividades: de razoamento, de competencias básicas, de proxectos, de grupo,

interactivas, de reforzo, ampliación... secuenciadas por niveis de dificultade, facilitando así o traballo das competencias básicas e os diferentes estilos cognitivos dos alumnos.

Todo isto establecendo a interrelación que se dá entre a área de Relixión Católica e as demais áreas do currículo, co fin de obter perspectivas globalizadoras e dotar de unidade interna e significado as aprendizaxes escolares.

Tamén procuramos promover o traballo cooperativo co fin de que os membros do grupo melloren a súa capacidade de comunicación e de interrelación persoal.

9.1 METODOLOXÍA NO CASO DE ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

O ensino non presencial será impartido preferentemente a través da aula virtual do centro <https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipdearzua/aulavirtual/> á que se subirán os recursos e as propostas necesarias que permitan acadar os contidos da materia e levar a cabo unha avaliación continua da mesma. Estas propostas, no caso da materia de Relixión, realizaríanse cunha periodicidade semanal, continuando así coa carga lectiva horaria da propia materia.

Outras ferramentas telemáticas ás que se recorrerá, de ser preciso, para manter a actividade lectiva serán: a web do centro <http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipdearzua/>, o servizo de videoconferencia webex, o correo electrónico religion@arzua.net, e, de ser necesario ou solicitado por algunha familia, o sistema de mensaxería whatsapp.

Polo que se refire a este punto tamén é importante reflectir a necesidade de intensificar a coordinación entre o profesorado implicado na docencia deste nivel a través da titoría do mesmo.

10.-MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libro de texto dixital: Relixión Católica 4, Proxecto Aprender é crecer, ed. Anaya, enriquecido con recursos dixitais.
- Diferentes recursos dixitais na Aula virtual do centro: enlaces, actividades interactivas, presentacións tipo PowerPoints, canción, manifestacións artísticas cristiás (pinturas, esculturas, arquitectura)...
- Láminas, xogos, contos, cancións...
- Material fotocopiado.
- Recursos educativos para a área de Relixión procedentes de internet: actividades interactivas, xogos, videos... relacionados cos contidos a traballar.
- Materiais multimedia para a área de Relixión.
- Ordenador.
- Pantalla dixital.

11.-ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Relación de diversas propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, así como de intereses e capacidades do alumnado:

- Reforzo: fichas fotocopiabes con actividades para traballar a aprendizaxe dos contidos mínimos do ciclo e facilitarlle ao alumno-a que requira a adquisición das competencias básicas.
- Ampliación: fichas fotocopiabes con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do seu nivel, etc.
- Traballos de investigación.
- Lecturas e consultas de forma libre.
- Aproveitamento de recursos educativos en internet para dar resposta a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias, etc.

Neste apartado é importante sinalar a indispensable comunicación e coordinación coa titora e co equipo de orientación para optimizar as aprendizaxes e traballar os potenciais individuais deste alumnado, así como para dar unha resposta educativa personalizada aos nenos e nenas con NEE : pautas de actuación, medidas curriculares, estratexias didácticas á hora de elaborar materiais e recursos educativos...

12.-ESTRATEGIAS PARA INCORPORAR AS TIC NA AULA

- Presentación dos contidos a partir do libro dixital ou doutros materiais proxectables.
- Aproveitamento de recursos educativos en internet: imaxes, información, curiosidades, videos, cancións...
- Enlaces de internet de consulta ou con propostas de actividades complementarias...
- Proxección de fragmentos de películas e videos relacionados cos contidos cos que se están a traballar.

13.-ESTRATEGIAS PARA ESTIMULAR O INTERESE E O HÁBITO DE LECTURA E DESENVOLVER A EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

- Ler comprensivamente os textos: poemas, relatos bíblicos, oracións, cancións, contos, lendas...
- Ler tamén textos en soporte dixital: contos, comics, información....
- Realizar dramatizacións a partir dun texto traballado.
- Elaborar un esquema, resumo o idea sobre un texto lido.
- Expresar oralmente ou por escrito o comprendido a partir dun texto.
- Expresar as súas propias experiencias e sentimentos.
- Diálogos, debates, argumentacións sobre diferentes cuestións que se plantexen.
- Na sesión despois do recreo, adicaremos 20 minutos á lectura individual ou colectiva, e en distintos formatos (plan lector do centro).

